

Gorenjski Glas

PETEK, 10. APRILA 2020

LETO LXXIII, ŠT. 29, CENA 1,85 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Velika noč brez zunanjega blišča

Letošnje praznovanje velike noči mineva brez množičnih maš, blagoslovov in procesij. Vendar zaradi tega ni nič manj svečano. Vsak človek lahko pogleda vase in se vpraša o svojem ravnanju.

JOŽE KOŠNJEK

Kranj – Nisem spraševal in brskal po arhivih, kdaj nazaj so velikonočni prazniki tako kot letos minevali brez tradicionalnih slovesnosti, brez procesij, z maševanjem v praznih cerkvah brez vernikov, brez blagoslavljanja jedi, sekanja pirov in dogodkov, ki so dajali enemu od največjih krščanskih praznikov tudi zunanji blišč. Ta je sicer njegova dodana vrednost, vendar je lahko praznovanje velike noči vsebinsko bogato tudi brez tega. Veliko možnosti, tudi

tehničnih, imamo za duhovno podoživljanje velikonočnih dogodkov.

Ker zaradi svojega zdravja in ogrožanja zdravja drugih ne moremo zdoma, so velikonočni dnevi priložnost za razmislek o pomembnosti življenja. Velika noč nam sporoča, da je življenje močnejše od smrti. Seveda če ga spoštujemo, če se ne igramo z njim in če ne storimo sočloveku ničesar takega, kar ne želimo, da bi on storil nam. Veliko več kot običajno smo lahko z domačimi in čas imamo za razmislek, kaj počnejo znanci, s

katerimi smo bili včasih več skupaj, potem pa so se vezi pretrgale. Nič ne bo bolelo, če jih pokličemo ali jim pišemo ter jim s tem polepšamo dneve. Morda je kdo od njih potreben pomoči. Naša srca so ustvarjena tudi za taka dejanja.

Prepričan sem, da bo večina od nas varno in preživela praznike in dneve po njih. Dobro misel pa namenimo tudi vsem tistim, ki se ne pojavljajo na naslovnih časnikov, vendar nesebično, ob tveganju za svoje zdravje, skrbijo, da je naše življenje čim bolj varno in normalno.

Gorenjski glas želi naročnicam in naročnikom, bralkam in bralcem, Gorenjkam in Gorenjcem ter vsem ljudem dobre volje vesele in tudi zdrave velikonočne praznike! / Foto: Gorazd Kavčič

Manj bo obolelih, več bo dejavnosti

V sredo, 8. aprila, je bilo 33 novih potrjenih okužb s koronavirusom, skupaj do tedaj obolelih pa 1124 ljudi. Testirali so tudi vse stanovalce in zaposlene v Domu starejših Naklo, vsi brisi so bili negativni. Vlada bo predvidoma po veliki noči zagnala del gospodarskih dejavnosti.

SUZANA P. KOVAČIČ

Ljubljana, Kranj – Testiranih na covid-19 je bilo samo v sredo 1144, vseh skupaj že blizu 32 tisoč. Hospitaliziranih je bilo v sredo 108 bolnikov, 34 jih je v intenzivni negi. Umrli so trije, skupaj že 43. Število žrtev narašča, je pa smrtnost, kot je večer dejal vladni govorec Jelko Kacin, še vedno relativno majhna v primerjavi z drugimi državami. O umrlih po starosti Kacin ni govoril, povedal je le, da je med njimi veliko starejših. Obolelih med zdravstvenimi delavci in sodelavci je bilo 208, obolelih zaposlenih v domovih

Dobavitelj električne energije ECE bo zdravstvenim ustanovam doniral 150 tisoč mask, od tega jih je en del že prevzelo Osnovno zdravstvo Gorenjske (na sliki).

starejših 72, stanovalcev domov pa 225. Kar pomeni, da imamo čez petsto obolelih v samo teh treh skupinah.

Če ne bo porasta okužb, bi po praznikih postopoma lahko zagnali del gospodarstva, je povedal premier Janez Janša. Minister za gospodarstvo Zdravko Počivalšek je dejal, da bi najprej odprli trgovine z gradbenim materialom, vulkanizatorstva, avtopralnice, mehanične delavnice in servise za popravilo tehničnega blaga. Omejitve gibanja na matično občino bo veljala še vsaj do konca prihodnjega tedna, pa je pojasnil Jelko Kacin.

▶ 2. stran

Nova vlada podpira obnovo železnice

Vlada je projekt nadgradnje železniške proge Ljubljana–Jesenice uvrstila v načrt razvojnih programov.

MARJANA AHAČIČ

Ljubljana – Vlada je na tokovi seji vladnega odbora za gospodarstvo sprejela sklep, da se druga faza projekta nadgradnje železniške proge Ljubljana–Jesenice–državna meja uvrsti v veljavni Načrt razvojnih programov 2020–2023.

Kot je v sporočilu za javnost navedel urad vlade za

komuniciranje, so za zagotovitev zadostne kapacitete proge potrebne nadgradnja obstoječe proge in pripadajočih objektov, sanacija železniškega predora Karavanke ter v končni fazi tudi delna dvotirnost. Celotna investicijska vrednost glede na študijo variant in predinvesticijsko zasnovo je 1,7 milijarde evrov, so zapisali.

▶ 7. stran

Aktualne novice o koronavirusu na www.gorenjskiglas.si

AKTUALNO

Zbirni centri odpirajo vrata

Zbirni centri za odpadke se bodo po začasnem zaprtju sredi marca v naslednjih dneh spet odprli. Na Gorenjskem bo večina znova odprta od 15. aprila naprej, prvi – Zbirni center Draga v Škofji Loki – pa že danes popoldan.

3

GORENJSKA

Le z odločnimi ukrepi nam bo uspelo

Veleposlanik Jelko Kacin je po pogovoru s predsednikom vlade njen uradni govorec v času, ko se spopadamo s širjenjem koronavirusa in epidemijo. To je bila zato tudi osrednja tema pogovora, nastalega prejšnji teden.

4

CG+

Usodno zaznamovana z umetnostjo

»V življenju sem imela srečo, da delam tisto, čemur lahko poklonim ne samo pamet, ampak tudi srce,« je v enem od pogovorov dejala Alenka Bole Vrabc, ki se je za vedno poslovila zadnji petek v marcu.

11, 16

CG+

V sebi nosim slovensko molitev

Dr. Jože Marketz je od februarja naprej novi škof krško-celovške škofije. »Še pred leti je bilo nepredstavljivo, da bi na Koroškem Slovenci lahko prevzemali najodgovornejšo službo,« poudarja novi škof.

15

VREME

Danes, jutri in v nedeljo bo prevladovalo sončno vreme. Sredi dneva in popoldne bo ponekod zmerno oblačno.

jutri: sončno

Narašča število brezposelnih

Marca se je zaradi negotovih razmer, ki so nastale po razglasitvi epidemije, prekinilo ugodno gibanje registrirane brezposelnosti iz zadnjih let. Brezposelnost se je v primerjavi z mesecem prej najbolj povečala prav v kranjski območni službi.

MATEJA RANT

Kranj – Na Zavodu RS za zaposlovanje zaznavajo hitro rast števila novoprijavljenih brezposelnih oseb, med njimi je največ teh, ki so prejeli odpoved iz poslovnih razlogov, obenem se je upočasnilo zaposlovanje. Ob koncu marca je bilo tako na zavodu prijavljenih 77.855 oseb, to je 0,5 odstotka več kot februarja in 1,7 odstotka več kot pred letom. Brezposelnost se je najbolj povečala v kranjski območni službi, in sicer za 3,1 odstotka v primerjavi s februarjem.

Po podatkih, ki jih je posredovala Dubravka Furar iz kranjske območne enote zavoda za zaposlovanje, je bilo konec marca na Gorenjskem registriranih 5340 brezposelnih oseb, kar je za osem odstotkov več kot marca lani. V obdobju od januarja do marca se je v evidenco brezposelnih največ oseb prijavilo po prekinitvi pogodbe za določen čas, sledijo osebe, ki so bile opredeljene kot trajni presežek (teh je bilo 131 odstotkov več kot v enakem obdobju lani) in osebe po stečaju oziroma

likvidaciji podjetja (petdeset odstotkov več kot v enakem obdobju lani). »Največ prijavljenih oseb imajo poklici v gostinstvu in turizmu, sledijo delavci iz predelovalnih dejavnosti, vozniki, šivilje, frizerke, turistični vodniki, kozmetičarke, bančni uradniki ...« je pojasnila Dubravka Furar.

Po podatkih republiškega zavoda za zaposlovanje se je marca v evidenco brezposelnih na novo prijavilo 7848 oseb, kar je 51,7 odstotka več kot februarja in 56,2 odstotka več kot marca lani. Med novoprijavljenimi je bilo 3320 brezposelnih zaradi izteka zaposlitve za določen čas, 450 iskalcev prve zaposlitve, 103 brezposelni zaradi stečajev in 2441 trajno presežnih delavcev. Med presežnimi delavci je bila skoraj tretjina takih, ki jim je delovno razmerje prenehalo v gostinstvu, sledijo tisti iz predelovalnih dejavnosti in trgovine. V primerjavi s februarjem se je povečalo tudi število stečajnikov, za 47,1 odstotka, in tistih, ki jim je prenehala zaposlitev za določen čas, za 26,1 odstotka.

Zdravnica Tina Bregant zdaj državna sekretarka

Ljubljana – Vlada je na dopisni seji imenovala doc. dr. Tino Bregant, dr. med., za državno sekretarko na ministrstvu za zdravje. Zdravnica Tina Bregant je specialistka pediatrije ter fizikalne in rehabilitacijske medicine, doktorat je opravila s področja nevrologije. Po diplomu na Medicinski fakulteti v Ljubljani je opravljala delo mlade raziskovalke in specializantke pediatrije na kliničnem oddelku za otroško, mladostniško in razvojno nevrologijo Pediatrice klinike v Ljubljani. Kot specialistka pediatrije in doktorica znanosti s področja otroške nevrologije je od leta 2013 delovala v Zdravstvenem domu Medvode. Pozneje je opravila še dodatno specializacijo s področja fizikalne in rehabilitacijske medicine. Trenutno je zaposlena v zavodu CIRIUS Kamnik kot specialistka pediatrinja/fiziatrinja. Poleg tega kot predavateljica in mentorica sodeluje z Medicinsko fakulteto, Fakulteto za šport in Pedagoško fakulteto Univerze v Ljubljani ter Fakulteto za zdravstvo Angele Boškin. Javnosti je znana tudi iz gibanja Mladi zdravniki.

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Nagrajenka

V nagradni igri, ki je bila objavljena 31. marca 2020, prejme namizno lučko RTV Slovenija Petra Šmitek iz Križ. Nagrajenki čestitamo!

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme JOŽE PETEK iz Dupelj.

Manj obolelih, več dejavnosti

1. stran

Nakelski župan Ivan Meglič je pred nekaj dnevi potrdil še drugi primer okužbe s covidom-19 pri stanovalcu v tamkajšnjem domu za starejše. Druga okužba se je zgodila dvanajst dni po prvi, oba stanovalca so prepeljali v Kliniko Golnik. V sredo, 8. aprila, so testirali še vse ostale stanovalce in zaposlene v domu, vsi brisi so bili negativni. Po županovi oceni, predvsem pa upanju, je majhna verjetnost, da bi se okužba širila med stanovalci, ker so že ob prvi potrditvi te bolezni v domu sprejeli potrebne ukrepe.

Donacija zaščitnih mask zdravstvenim ustanovam

Dobavitelj električne energije ECE bo zdravstvenim zavodom po Sloveniji zagotovil več kot 150 tisoč trislojnih kirurških zaščitnih mask, ki jih zdravstveni delavci nujno potrebujejo za varnejše nudenje oskrbe obolelim za covidom-19. Z dostavo so že začeli. »Naše aktivnosti so usmerjene tja, kjer so najbolj potrebne. Zdravstveno osebo je v tem trenutku tisto, ki je najbolj izpostavljeno, zato smo se odločili za donacijo v obliki zaščitnih mask. Veseli nas, da sta akcijo podprli tudi matični podjetji Elektro Celje in Elektro Gorenjska ter da ni bilo težav pri dobavi. Maske so opremljene s certifikatom ustreznosti,« je povedal mag. Sebastijan Rudi, direktor ECE. Donacija v skupni vrednosti več kot sto tisoč evrov bo prejelo 23 zdravstvenih zavodov, v naši bližini Klinika Golnik, Splošna bolnišnica Jesenice, Bolnišnica za ginekologijo in porodništvo Kranj, Osnovno zdravstvo Gorenjske in Zdravstveni dom Medvode. »Zaščitne maske nam bodo v veliko pomoč pri povečanem obsegu dela z bolniki v času epidemije. Hvala vam, ker nam pomagata, da bomo svoje poslanstvo v tem zahtevnem obdobju čim bolj opravili,« je povedal doc. dr.

Na širšem Gorenjskem so v sredo, 8. aprila, potrdili nove okužbe s covidom-19 v naslednjih občinah: enega v Domžalah (skupaj zdaj 19), enega v Komendi (4), dva v Kranju (20), enega v Mengšu (7), enega v Preddvoru (3) in dva v Trzinu (5). / Foto: Gorazd Kavčič

Društvo psihologov Slovenije je v sodelovanju s partnerji vzpostavilo telefonsko številko za psihološko podporo prebivalstvu v času epidemije. Pokličete lahko na 041 443 443.

Aleš Rozman, dr. med., direktor Klinike Golnik.

Kot je v sredo povedal minister Zdravko Počivalšek, je država do zdaj naročila 323 ventilatorjev (za pomoč pri dihanju), od tega jih je prislo 108. V vrednosti osemdeset milijonov evrov je bilo naročenih tudi 53 milijonov zaščitnih mask, od tega so jih do včeraj dobili 2,8 milijona. »Plačujemo zgolj ob prevzemu in ne bom dovolil, da bi se na račun in škodo slovenskih davkoplačevalcev zlorabljala javna sredstva in okoliščali "vojni dobičkarji", ki vidijo v tem zgolj priložnost za dober zaslužek,« je povedal minister.

Več kot 21 tisoč klicev

V pomoč prebivalcem pri pridobivanju zanesljivih informacij v zvezi z novim koronavirusom je na voljo brezplačna številka 080 1404, in sicer vsak dan med 8. in 20. uro v vladnem

klicnem centru. Klicateljem na vprašanja odgovarjajo študentje višjih letnikov Medicinske fakultete pod mentorstvom ustreznih strokovnih služb. Prof. dr. Mojca Matičič z Infekcijske klinike UKC Ljubljana in strokovna mentorica študentom v klicnem centru je povedala, da je povprečni odzivni čas na klic manj kot trideset sekund. Od 9. marca do danes so imeli skupaj že čez 21 tisoč klicev. Na začetku je klicatelje precej zanimala bolezen sama, kako poteka, kako se zdravi, kako se prenaša, kako poteka testiranje pa število okuženih, delovni čas ambulant. V nadaljevanju so bila vprašanja v zvezi z zaprtjem vrtcev, šol in mejnih prehodov, uporabo zaščitnih mask in rokavic ter razkužil. Zdaj se vprašanja nanašajo največ na omejitve in prepovedi gibanja, na starostnike ...

Društvo psihologov Slovenije pa je v sodelovanju z NIJZ in še drugimi partnerji vzpostavilo telefonsko številko za psihološko podporo prebivalstvu v času epidemije. Pokličete lahko na 041 443 443 ob delavnikih od 16. ure do polnoči, ob sobotah in nedeljah pa od 12. ure do polnoči, odgovarjajo psihologi in psihoterapevti. Številka je

namenjena krajšim pogovorom za čustveno podporo pri obvladovanju tesnobe, strahu, jeze in drugih čustvenih stanj ter z njimi povezanih strokovnih služb. Prof. dr. Mojca Matičič z Infekcijske klinike UKC Ljubljana in strokovna mentorica študentom v klicnem centru je povedala, da je povprečni odzivni čas na klic manj kot trideset sekund. Od 9. marca do danes so imeli skupaj že čez 21 tisoč klicev. Na začetku je klicatelje precej zanimala bolezen sama, kako poteka, kako se zdravi, kako se prenaša, kako poteka testiranje pa število okuženih, delovni čas ambulant. V nadaljevanju so bila vprašanja v zvezi z zaprtjem vrtcev, šol in mejnih prehodov, uporabo zaščitnih mask in rokavic ter razkužil. Zdaj se vprašanja nanašajo največ na omejitve in prepovedi gibanja, na starostnike ...

Kršitve so bile

Kranjska območna enota zdravstvenega inšpektorata je od uveljavitve začasnega vladnega odloka o omejitvi gibanja na javnih krajih in zunaj matičnih občin do 6. aprila od policije prejela več kot petdeset predlogov za uvedbo prekrškovnega postopka zoper posameznike, ki so kršili odlok. V zvezi z domnevno kršitvijo začasnega vladnega odloka ponujanja blaga in storitev potrošnikom pa so prejeli in obravnavali 48 prijav, največ glede domnevnega kršenja v neživilskih prodajalnah in v gostinstvu. V veliki večini obravnavanih prijav so zavezanci po ustnem opozorilu inšpektorja takoj pristopili k odpravi. Zaradi ugotovljene kršitve pa je bila izdana tudi ena odločba o prepovedi dejavnosti.

Pomoč za čim hitrejšo dobavo opreme

SIMON ŠUBIC

Šenčur – Iz skupine NiceLabel, vodilnega globalnega razvojnega podjetja na področju programskih rešitev za označevanje, kate-rega krovnno podjetje je šenčurski Euro Plus, so sporočili, da podjetjem in organizacijam, ki pomagajo v borbi proti novemu koronavirusu,

omogočajo brezplačno naročnino na najsodobnejšo programsko rešitev v javnem oblaku ter spremljajoče tehnične svetovalne storitve. »NiceLabel je pripravil nekomercialno in neprofitno ponudbo za namenom, da bi organizacijam, ki proizvajajo in dobavljajo medicinsko opremo in materiale, respiratorje, razkužila, maske ter

druge v trenutnih razmerah pomembne artikle, te pomagala karseda hitro posredovati tistim, ki jih potrebujejo,« so pojasnili. Rešitev za označevanje v oblaku bo tem organizacijam pomagala hitro pripraviti nove etikete (kode) v skladu z mednarodnimi standardi za označevanje medicinskih pripomočkov ter jih učinkovito namestiti

na embalažo na proizvodnih linijah, s tem pa omogočila pravočasno dobavo opreme in materialov v prve bojne vrste, so še pojasnili. Poleg proizvajalcev medicinske opreme med prejemnike pomoči sodijo tudi kmetije in drugi proizvajalci hrane, ki morajo izdelke hitro označiti po zahtevah trgovskih verig, bolnišnice ...

Zbirni centri odpirajo vrata

Zbirni centri za odpadke se bodo po začasnem zaprtju sredi marca v naslednjih dneh spet odprli; večina 15. aprila, v Škofji Loki pa že danes.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Ministrstvo za okolje in prostor (MOP) je ta teden občine in komunalna podjetja pozvalo, naj skladno z veljavnim pravnim redom zagotovijo možnost odlaganja v zbirnih centrih, saj je bilo v zadnjem času zaznana povečano nezakonito odlaganje odpadkov v naravi. V gorenjskih komunalnih podjetjih so tako za Gorenjski glas že napovedali, da bo večina njihovih zbirnih centrov znova odprtih od 15. aprila naprej, prvi – Zbirni center Draga v Škofji Loki – pa bo svoja vrata uporabnikom odprl že danes popoldan.

V Loški komunalni so pojasnili, da bodo zbirni center v Dragi ob upoštevanju vseh varnostnih ukrepov in po prilagojenih pogojih odprli že danes ob 15. uri, do nadaljnjega pa bo obratoval ob ponedeljkih, sredah in petkih od 15. do 20. ure ter ob sobotah od 8. do 13. ure. V Železnikih bo zbirni center po dogovoru z občino ponovno začel obratovati 20. aprila.

V podjetju Jeko so napovedali, da bodo zbirna centra v občinah Jesenice in Žirovnica ponovno odprli 15. aprila, obratovala pa bosta po običajnem urniku, a ob upoštevanju vseh varnostnih ukrepov. Enako so v Komunalni Tržič napovedali za zbirni center v Kovorju, v Komunalni Radovljica pa za zbirni center v Radovljici. »V prvih dneh pričakujemo

Večina zbirnih centrov na Gorenjskem, ki so jih začasnoma zaprli s 16. marcem, bo znova začelo obratovati 15. aprila, v Škofji Loki pa že danes popoldan. / Foto: Gorazd Kavčič

večji obisk občanov. Ob tej priložnosti jih naprošamo, da so pri čakanju na oddajo odpadkov strpni in upoštevajo navodila zaposlenih. Sočasno bosta lahko v zbirnem centru dva obiskovalca,« je razložil direktor Komunalne Tržič Primož Bajželj in dodal, da so tudi sami med začasnim zaprtjem zbirnega centra zaznali, da so občani začeli odpadke odlagati v naravo in ob ekoloških otokih.

V Komunalni Radovljica pa so razložili, da bodo v radovljiškem zbirnem centru lahko istočasno prisotne največ tri stranke, priporočajo uporabo zaščitnih mask in rokavic, obvezno pa bo upoštevanje varnostne razdalje dveh metrov.

Stranke bodo morale odpadke same razvrščati, pozivajo jih tudi k doslednemu upoštevanju navodil zaposlenih. V Komunalni Radovljica so sicer med začasnim zaprtjem pred zbirni center postavili odprte zabojnike za odlaganje zelenega odreza, kosovnih odpadkov, papirja, kartona in lesenih odpadkov. Nakopičenih odpadkov v naravi tako niso zaznali, se je pa povečala količina nepravilno odloženih odpadkov na posameznih ekoloških otokih.

Iz Komunalne Kranj, ki upravlja zbirne centre v Tenetišah, na Zarici, v Šenčurju, Naklem in na Jezerskem (slednji je po posebnem režimu obratoval že do sedaj), so sporočili, da bodo

po velikonočnih praznikih začeli zbirne centre odpirati selektivno oziroma v dogovoru z občinami in občinskimi štabi Civilne zaščite, saj se bojijo prevelikega navela in s tem tudi morebitne izpostavljenosti zaposlenih. Ob tem so MOP še pozvali, naj tudi sami zagotovijo prevzem vseh vrst ločeno zbranih odpadkov. »Na žalost se srečujemo s situacijo, ko si je MOP pilatovsko umil roke, medtem ko jim že vrsto let ne uspe zagotoviti ustrezne regulative ravnanja z odpadki na državni ravni,« so poudarili. Kot so še dodali, so v zadnjih tednih beležili porast kopičenja neustrezno odloženih odpadkov tako ob ekoloških otokih kot v naravnem okolju.

K

KOMENTAR
DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kjer so doma

V domovih za starejše je ta čas največ okuženih in obolelih za covidom-19. Zato je vlada izdala navodila, kako naj se domovi organizirajo, da zajezijo širjenje virusa. Eno od priporočil je tudi, naj svojci zdrave starostnike vzamejo iz domov. Predlog je naletel na nasprotovanje pri Skupnosti socialnih zavodov in nekaterih organizacijah, zagovornicah starostnikov. Eden od pomislekov je, kako sploh vedeti, kateri starostniki so zdravi, saj naj bi testiranje v začetni fazi bolezni ne bilo povsem zanesljivo in tako bi lahko preselili prikrito okužene, ki bi v novem okolju lahko okužili še koga. Če bi starostnika preselili k svojcem iz doma, kjer že obstajajo potrjeni sumi okužbe, pa bi moral biti na novi lokaciji v samoizolaciji, kar v domačem okolju ni vselej izvedljivo. V domovih imajo tamkajšnji stanovalci na voljo strokovno obravnavo, nego, zdravniško pomoč, v tem času pa tudi vso zaščitno opremo, česar v domačem okolju običajno ni. Poleg tega se stanovalci, ki je zapustil dom starostnikov, v obdobju epidemije ne more več vrniti vanj. To velja tudi, če se mu zdravstveno stanje poslabša in bi nujno potreboval storitve, ki mu jih nudi institucija. Skupnost socialnih zavodov sicer navaja, da se o vrnitvi v domače okolje lahko odloči vsak stanovalec sam, a je treba odločitev v vseh strani temeljito pretehtati.

Poteze, kot je vrnitev sta-

rostnikov iz institucionalne v domačo oskrbo, pa kaže oceniti tudi s povsem človeškega vidika. Starostniki, ki so odšli v dom, so to storili, ker v domačem okolju niso mogli več samostojno funkcionirati. V domovih starostnikov jim je zagotovljena vsa potrebna strokovna oskrba, kakršne jim svojci ne morejo nuditi. V domovih danes prebiva štiri petine stanovalcev, ki so zelo stari, bolni, težko gibljivi, na vozičkih, veliko je dementnih in zanje lahko ves čas skrbi strokovno osebje. Ob razmerah, kakršne vladajo zdaj, sicer domovi znova opozarjajo na kadrovske podhranjenosti, ki se kaže v še večji obremenjenosti in izčrpanosti zaposlenih, ki so tudi izpostavljeni okužbam. A to je že nova zgodba.

Ko smo v nekaterih gorenjskih domovih za starejše pozvedovali, v kolikšni meri se svojci (in starostniki) odločajo za preselitev v domače okolje, smo izvedeli, da odziv ni prav velik. Najbrž tudi zato, ker za oskrbo starostnika doma nimajo pogojev. Mnogi starostniki se tudi nimajo kam vrniti, svoje nekdane domove so morda prepustili otrokom in vnukom ali jih prodali, da si lahko plačujejo oskrbo v domovih za starejše. Predvsem pa gre za to, da večina starostnikov šteje zdaj dom starostnikov za svoj dom. Ali kot je dejal direktor Doma starejših občanov Preddvor Matej Križanič: v domu ne le stanujejo, temveč tudi domujejo.

Opozarjali na varno nakupovanje

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Občina Radovljica in občinski štab Civilne zaščite sta včeraj v sodelovanju s krajevnimi skupnostmi in prostovoljci izvedla preventivno akcijo z naslovom Nakupujem varno – ostajam zdrav. Kot je povedal župan Ciril Globočnik, so želeli z akcijo prispevati k ozaveščanju občanov o varnem nakupovanju v trgovinah in ustreznem obnašanju v zaprtih javnih prostorih. »Kupce želimo poleg tega opozoriti na pomembno vlogo zaposlenih v trgovinah, ki tudi v času epidemije omogočajo nemoteno oskrbo,« je poudaril župan Globočnik. Prostovoljci, med katerimi so bili tudi pripadniki Civilne zaščite in župan, so tako v četrtek pred vsemi prodajalnami

Prostovoljci so na preventivni akciji pred trgovinami opozarjali na pravilno zaščito pri nakupovanju. / Foto: Gorazd Kavčič

z živili na območju radovljiške občine opozarjali na upoštevanje pravil varnega nakupovanja. Pred vhodi v trgovine so spodbujali občane, da pri nakupih upoštevajo napotke trgovcev in so do njih uvidni. Opozarjali so na primerno razdaljo, pravilno

uporabo zaščitnih mask in rokavic ter higieno rok. Rokavice iz lateksa so kupcem tudi razdeljevali, zaposlenim v trgovinah pa so razdelili skupaj 2.700 kirurških mask iz zaloge Civilne zaščite. V akciji je sodelovalo več kot petdeset prostovoljcev.

Knjige bodo bralcem pošiljali po pošti

Radovljica – Od včeraj tudi Knjižnica A. T. Linharta uvaža izposojno in pošiljanje knjig po pošti. Naročila sprejemajo od ponedeljka do petka od 8. do 14. ure, in sicer samo na telefonskih številkah 04 537 39 00 in 04 537 39 01, bralci pa lahko naročijo le gradivo, ki je na voljo v radovljiški enoti knjižnice. Gradivo, ki ga bodo pripravili ob upoštevanju navodil NIJZ, bodo poslali najkasneje naslednji delovni dan, pošiljke pa omejujejo na paket s težo do dva kilograma. Brezkontaktna dostava Pošte Slovenija na dom stane dva evra in pol na paket, znesek bo zabeležen na vaši članski izkaznici in ga boste poravnali ob ponovnem obisku knjižnice, so sporočili radovljiški knjižničarji. Gradivo bodo bralci vračali v knjižnico, ko bo spet odprta.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertonec, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir; stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, Ilovar Stritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

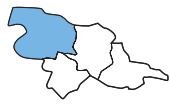
FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE

Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: od ponedeljka do petka od 8. do 15. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltetnik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. o. o., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Prestavitev načrtovanih javnih razpisov

Kranj – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je nameravalo aprila objaviti več javnih razpisov za ukrepe iz programa razvoja podeželja, a jih bo zaradi epidemije koronavirusa predvidoma objavilo maja in junija. Za to se je odločilo, ker je vlada zaradi sprejemanja interventnih ukrepov začasno zadržala sprejemanje zakonodaje, ki je podlaga za objavo javnih razpisov. Vlagatelji bi v sedanjih razmerah tudi težko pripravili vloge, saj je upočasnjeno pridobivanje upravnih dovoljenj in druge dokumentacije, ki jo je treba priložiti k vlogi. Pokazala se je tudi potreba po spremembi programa razvoja podeželja in posledično tudi izvedbenih uredb, spremembe pa so potrebne zato, da bi kmetijstvu, živilstvu in gozdarstvu olajšali izvedbo investicij. Ministrstvo bo po tem, ko bo jasen potek epidemije, objavilo nov časovni načrt objave razpisov.

Pasijonsko sporočilo na spletu in Facebooku

Škofja Loka – Bratje kapucini iz Kapucinskega samostana v Škofji Loki so nameravali v postnem času gostiti patra Marjana Kokalja, prvega režiserja Škofjeloškega pasijona iz let 1999 in 2000, da bi predstavil del duhovnega sporočila Škofjeloškega pasijona, tokrat druge slike – Smrt. Dogodek bi sicer potekal 6. aprila v okviru Dnevoev Škofjeloškega pasijona. Toda ker tokrat sledimo pozivu #ostanidoma, bo dogodek nadomestil posnetek, za katerega je poskrbelo gibanje Pasijonski veter. Posnetek z naslovom Pasijonsko sporočilo – Smrt bo objavljen v sredo, 15. aprila, ob 19. uri na www.pasijonskiveter.si in na FB Pasijonskega vetra. Uvodni nagovor je pripravil brat Jaro Knežević.

Zaščitne maske v vsa gospodinjstva

Kamnik – Zgledu številnih občin, ki so svojim občanom podelile zaščitne maske, sledijo tudi v Kamniku. Občina Kamnik in Občinski štab Civilne zaščite bosta vsem gospodinjstvom v občini v teh dneh poslala paket petih kirurških mask. »Verjamemo, da bomo našim občankam in občanom vsaj deloma povečali občutek varnosti, ko bodo opravljali nujne obveznosti (nakupe, obiske pošt, bank in podobno). Pri priravi pošiljk nam je pomagalo več kot dvajset prostovoljcev, pri distribuciji paketov nam je na pomoč priskočilo ProstoVOLjno gasilsko društvo Kamnik in podjetje moje-leče.si. Iskrena hvala vsem,« so sporočili z občine.

Le z odločnimi ukrepi nam bo uspelo

Jelko Kacin, sicer veleposlanik na ministrstvu za zunanje zadeve, je po dogovoru s predsednikom vlade njen uradni govorec v času, ko se spopadamo s širjenjem koronavirusa in epidemijo. To je bila zato tudi osrednja tema pogovora, nastalega prejšnji teden.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Parlament je že potrdil prvi sveženj ukrepov, ki jih je vlada pripravila za gospodarstvo in prebivalstvo v času širjenja epidemije. Kaj sledi?

Prvi tako imenovani protikorona paket, ki ga je Državni zbor potrdil prejšnji teden, je vreden do tri milijarde evrov in ima več kot sto členov. Njegovo hitro sprejetje je bilo ključno, da omogoči pripravo izvedbenih aktov in hitro implementacijo. Hitrost pomoči je ključna za učinkovit odziv, ki ga bo epidemija COVID-19 imela na gospodarstvo in finančni sistem.

Ukrepi v paketu so na voljo za gašenje ključnih problemov, tako v gospodarstvu kot pri posameznikih v obdobju, ko smo se za tri mesece tako rekoč »zamrznili«, v tem času pa zagotovili pogoje za preživetje do trenutka, ko bomo preprečili širjenje virusa in premagali epidemijo ter spet postopoma zagnali gospodarstvo. Vlada je pripravila osnovni paket takoj, zato ni bilo dovolj časa za vse potrebno medresorsko usklajevanje. Zdaj, ko je ta potrjen, se je vlada lotila priprave drugega sveženja in bo ob tem predlagala tudi dopolnila za vse tiste dejavnosti ali posameznike, ki so bili v prvi fazi morda spregledani ali pa njihovi zelo konkretni gospodarski problemi ne dovolj ustrezno obravnavani. Pričakujemo, da do srede aprila dobimo še drugi sveženj, da ga potrdimo in uveljavimo do konca meseca.

Vlada pa je sprejela tudi več omejevalnih ukrepov, o katerih je bilo veliko polemike, ali niso bili zastavljeni preostro?

Vsak od posameznikov, ki bodo izgubili kakega od svojcev ali prijateljev v epidemij, bo trdil, da smo storili premalo, da smo ukrepe sprejeli prepozno, da bi z drugačnim ukrepanjem lahko rešili še koga. Povsem na mestu je, da se kar se da strogo in odločno, predvsem pa razumsko, ukrepov držimo. Poglejmo, kako visoko ceno za svojo drugačnost in prepočasno odzivnost na epidemijo plačujeta dve mediteranski državi, prva sosedna Italija in Španija. V naši zgolj dvomilijonski državi nam je vsako človeško življenje dragoceno. Ko vidimo številke o okuženih, obolelih in umrlih ter pregrevanje zdravstvenih sistemov v teh

Jelko Kacin / Foto: Tina Dokl, Arhiv GG

državah, se moramo ozaveštevati in se pripraviti v Sloveniji tako, da bi bili v primeru, da se nam zgodi kaj tako hudega, veliko bolj uspešni. Virus moramo zavezati z ukrepi na individualni ravni: ne smemo se družiti, ne smemo okužiti svojih najbližjih, svojih znancev, doseči moramo, da novo okuženi ne bodo mogli okužiti nikogar več, le tako se bo začelo število na novo obolelih zmanjševati in bomo epidemijo premagali. Premagamo pa jo lahko samo na ta način, da preprečimo širjenje virusa na nove ljudi, da tiste, ki so zboleli, zdravimo, tudi najtežje, in na vsak način skušamo zmanjšati število žrtev. Na javnih površinah se ne zbiramo več, odlok spoštujemo, a v stanovanjih se obiski, praznovanja, zabave in celo pikniki še kar nadaljujejo.

Tisti, ki se vračajo iz bolnišnic, so ozdravljeni in tudi imuni. Ta proces bo zahteval tedne in mesece. Bolj ko bomo restriktivni na začetku, hitreje bomo zavrli naraščanje števila obolelih, hitreje se bomo lahko prilagodili spremembam in zaživeali »normalno«. Ocenjujem, da noben ukrep ni in ne sme biti preoster, če z njim rešimo vsaj eno življenje. Verjamem, da smo jih v Sloveniji rešili že veliko, kajti število okuženih, obolelih, tistih na intenzivni negi in umetnem predihavanju, je občutno nižje kot denimo v sosednji Italiji. To nas opogumlja, da dnevno ocenjujemo, ali je treba uvesti še kak ukrep. Trenutno so ukrepi v veliki meri namenjeni domovom starostnikov, ki so največja žarišča okužbe. Ukrepi so natančno odmerjeni,

z občutkom za skrbi in strahove najranljivejših skupin. Ključno je, da pri ukrepih in komuniciranju stanja nikoli ne pozabimo na empatijo do tistih, ki so najbolj ogroženi, do tistih, ki zaradi ukrepov samoizolacije doživljajo stisko, ter tudi do njihovih svojcev. Zdaj ni čas za stigmatizacijo, temveč za solidarnost in sočutje.

Pomembno delo opravlja vlada tudi pri vračanju slovenskih državljanov iz tujine, kajne?

Zakon o zunanjih zadevah nam nalaga, da poskrbimo za vsakega Slovenca in smo mu dolžni pomagati. Pri vračanju Slovencev domov se trudimo na vso moč. Kolega Andrej Šter s svojo ekipo je opravil izjemno delo. Zdaj, ko tudi sam ostajam pozno v noč v Ljubljani in si ne morem več privoščiti in dovoliti, da bi vozil sam, imam voznika. Na poti v Ljubljano vsako jutro poberem Andreja, in tako imava srečo, da že med vožnjo opraviva, dorečeva vse, kar je treba čez dan dogovoriti in izpeljati. V svojih nastopih kot veleposlanik vedno posebno pozornost namenim aktivnostim MZZ, saj skupaj pomagamo Slovincem nazaj v domovino ali v službo čez kak mejni prehod na meji z Avstrijo, Italijo, Hrvaško in Madžarsko. Komunikacija je namenjena vsakemu, ki ga zanima, kako se vrniti domov. Prilagojena je ljudem, razumljiva in uporabna, da znajo izkoristiti vse možnosti, ko še zadnji dobesedno bežijo pred epidemijo, ki je v drugih državah še hujska kot pri nas. Gre za bitko s časom, za njihova življenja, zato so ljudje,

ki zdaj prihajajo, vedno bolj obupani. In Andrej Šter jih zna potolažiti, organizirati, usmeriti in jim pomaga najti pot domov. Pri tem ima pomembno vlogo še en Kranjčan, dr. Brane Lučovnik, ki zagotavlja letalske prevoze.

V tem času je zelo pomembno obveščanje javnosti. Kako potekajo novinarske konference?

Mi se on-line vključujemo z neposrednim prenosom iz vladnega tiskovnega središča, ta teden pa tudi že iz Cankarjevega doma, kamor se stekajo tudi vprašanja novinarjev. Novinarji vseh medijskih hiš pa za ta namen uporabljajo studio TV Slovenija, kjer lahko spet on-line zastavljajo vprašanja govornicem v vladnem tiskovnem središču. Virus bi se lahko razširil tudi med nami, zato se striktno držimo ukrepov, držimo distanco, nosimo maske, razkužujemo si roke ves čas naših nastopov, z novinarji se neposredno ne srečujemo več. V tiskovnem središču imamo tisti, ki in ko nismo pred mikrofonom oz. kamero, ves čas masko na obrazu. Želeli smo zaščititi tudi novinarske ekipe, zlasti terenske ekipe televizij in radijev, da bi bili manj izpostavljeni. Tudi ne želimo več, da bi člani vlade in drugi gostovali v studijih televizij, ker nam to vzame vse preveč časa, ogroža varnost TV-ekip in gostov, zato so vse hiše organizirale, da se vklapljammo on-line, iz krajev, kjer delamo ali živimo (zlasti posebej opremljene, usposobljene in prav tako zavarovane z maskami in rokavicami. Te ukrepe, ki jih največkrat ne

opazite, dosledno izvajamo in ob tem izpolnjujemo svoje poslanstvo, da medijem in javnosti v realnem času posredujemo informacije.

Kako se osebno varujete pred okužbo in kako ščitite svoje domače?

Na poti v službo in iz nje ves čas nosim masko. Skupaj s soprogo Andrejo sva se dogovorila za poseben protokol »razkuževanja« ob prihodu domov. Ko pridem domov, čevlje pustim že pred vrati hiše. Sledi oddajanje treh telefonov, tablice, torbe in ostalih osebnih stvari na razkuževanje soprogi. Medtem se povzpnem v zgornje nadstropje hiše, kjer svoja oblačila odložim ali na prezračevanje na zrak, kjer obleke počakajo vsaj tri dni, ali v pranje. Sledi tuširanje, Andreja razkuži še očala in uro, in šele ko vse to opravim, lahko pozdravim domače. Proces je enak vsak dan, ne morem si privoščiti, da bi v primeru, če bi slučajno nekdo okužil mene, sam okužil sodelavce ali svojce. S kolegi delamo cele dneve in proces razkuževanja, ki mi vzame vsaj dvajset minut, je postal del moje dnevne rutine.

Bi to stanje lahko primerjali z letom 1991, ko ste bili v času osamosvojitve kot minister za informiranje prav tako kot danes govorec vlade?

Časi takrat in danes so težko primerljivi: danes je veliko več potovanj po svetu, več spleta in vedenja o vsem, več je tudi nevarnosti prenašanja okužb, bistveno boljše so možnosti komuniciranja. Pred 29 leti smo imeli le eno TV, vlada sicer tudi že prve težke prenosne telefone, danes ima mobilni telefon in računalnik že vsak prebivalec Slovenije. A kljub temu da danes uporabljamo vse mogoče medije, še naletemo na ljudi, ki ne spremljajo dogajanja in ne sledijo priporočilom, pri tem pa se ne zavedajo, da so največja nevarnost sebi, drugim in vsemu prebivalstvu prav oni sami. Pred 29 leti je prežala nevarnost le z jugovzhoda, od enot JLA, danes pa je virus tu, med nami. Moramo ga izolirati in mu preprečiti, da preskoči s človeka na človeka. To zahteva znanje, zavedanje in motivacijo za vsakega ozaveščenega človeka in dnevno komuniciranje. Lahko pa vidimo tudi kako podobnost, predvsem nujno, da moramo nastopiti enotno. Epidemijo lahko premagamo le skupaj.

Ne nasedajte lažnim trditvam

Večinoma na spletnih straneh se pojavljajo posamezniki in podjetja, ki ponujajo izdelke in informacije, za katere trdijo, da preprečujejo, blažijo, zdravijo, diagnosticirajo ali ozdravijo covid-19. »Nakup na nepreverjenih spletnih straneh je skrajno tvegan,« opozarja specialistka klinične farmacije Nina Pisk.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj – »Trenutno ni zdravil ali cepiv, ki bi bila uradno odobrena za zdravljenje ali preprečevanje bolezni covid-19. V preskušanjih je nekaj cepiv in zdravil za zdravljenje, vendar so še v zgodnji fazi razvoja in še niso v celoti testirana glede varnosti in učinkovitosti,« je poudarila mag. Nina Pisk, mag. farm., zaposlena v Gorenjskih lekarnah. Kot je opozorila: »Kljub temu se zlasti na spletnih straneh pojavljajo posamezniki in podjetja, ki ponujajo izdelke in informacije, za katere trdijo, da preprečujejo, blažijo, zdravijo, diagnosticirajo ali ozdravijo covid-19. Slovenska agencija za zdravila je že izdala opozorilo glede kupovanja teh izdelkov. Žal gre večinoma za zavajanje potrošnikov s promocijo

izdelkov z lažnimi trditvami. Predstavljajo jih kot prehranska dopolnila ali drugo hrano, kot zdravila, medicinske pripomočke ali cepiva. Ti izdelki niso dokazano varni in učinkoviti, lah-

»Žal se tudi v tej situaciji, ko je veliko strahu in tesnobe zaradi hitrega širjenja okužbe s koronavirusom, soočamo tudi s takimi situacijami. Pozivamo, da ne nasedate lažnim obljubam o čudežni ozdravitvi in ste previdni pri širjenju informacij o zdravilih. Sledite odobrenim postopkom za preprečevanje, odkrivanje in zdravljenje okužbe.«

ko predstavljajo celo resno grožnjo za zdravje. Uporaba teh izdelkov lahko privede do zamude pri postavitvi pravilne diagnoze in ustreznega zdravljenja ter do drugih potencialnih nevarnih stanj. V nekaterih državah zaradi uporabe teh izdelkov beležijo celo smrti.«

Poleg lažnih izdelkov se na nepreverjenih in nezakonitih spletnih straneh ponujajo tudi testi, namenjeni samodiagnosticiranju okužbe z virusom SARS-CoV-2. Namenjeni naj bi bili nepos-

redno potrošniku – z obljubo, da se bodo lahko v domačem okolju testirali na prisotnost virusa. Občutljivost takšnih testov je bistveno manjša od testov, ki se uporabljajo v uradno pooblaščenih laboratorijih. »Nakup na nepreverjenih spletnih straneh je skrajno tvegan, saj so izdelki lahko lažno in namerno predstavljeni kot prava, odobrena zdravila, za katera je bila v postopku pridobitve dovoljenja za promet preverjena kakovost, varnost in učinkovitost. Priporočamo, da spletne nakupe opravite samo v lekarnah in specializiranih prodajalnah, ki so pridobile dovoljenje za izdajanje zdravil na spletu in imajo na svojih spletnih straneh objavljen enoten logotip EU. S tem logotipom se lahko dostopa do seznama vseh slovenskih lekarn in specializiranih prodajal, ki imajo s strani Ministrstva za zdravje dovoljenje za izdajanje zdravil na spletu,« svetuje Nina Pisk. Obenem je opozorila, da so se v javnosti pojavila tudi sporočila o varnosti uporabe nekaterih zdravil v času epidemije s koronavirusom, zlasti ibuprofena in nekaterih zdravil za

mag. Nina Pisk, mag. farm., spec. klin. farm.

zniževanje povišanega krvnega tlaka: »Nekatera sporočila so bila tudi napačno in pomanjkljivo povzeta za laično javnost. Strokovna združenja stalno spremljamo podatke in ugotovitve znanstvenih raziskav ter pripravljamo priporočila za strokovno javnost, s katerimi smo seznanjeni tudi v lekarnah. Trenutna priporočila za zniževanje povišane telesne temperature ob okužbi s koronavirusom navajajo, naj prednostno uporabljamo zdravila s paracetamolom. Stališče Združenja kardiologov Slovenije in

Združenja za arterijsko hipertenzijo pri Slovenskem zdravniškem društvu je, da naj srčno-žilni bolniki zdravila, ki vplivajo na renin-angiotenzinski sistem, tj. zaviralce konvertaze angiotenzinske ali zaviralce angiotenzinskih receptorjev, uporabljajo še naprej skladno z veljavnimi smernicami, saj ni utemeljenega razloga za opustitev tega zdravljenja.« Za dodatne informacije v zvezi z zdravili naj se bolnik obrne na zdravnika ali farmacevta oz. na spletne strani uradnih zdravstvenih organizacij.

Vrtec postal manufaktura mask

Občina Medvode je zagnala lastno proizvodnjo mask za obraz za enkratno uporabo. Izdelujejo jih v Vrtcu Medvode. Odzvalo se je petintrideset zaposlenih in do danes so jih izdelali že skoraj petnajst tisoč. Na voljo so občanom na najbolj izpostavljenih točkah v medvoški občini, kot so trgovine, pošta ...

MAJA BERTONCELJ

Medvode – Tudi v igralnicah Vrtca Medvode že vse od zaprtja ni otroškega vrveža. V osrednji enoti vrtca na Svetju pa od ponedeljka ne samevajo več. V njih 35 zaposlenih izdeluje maske za obraz za enkratno uporabo. Občina Medvode je namreč vrtec ta teden spreminila v pravo manufakturo pokrival za obraz.

»Zaposlene izdelujejo preproste maske za obraz, ki so namenjene občanom in primerne za obiske trgovin in drugih javnih objektov. Akcijo koordinira Civilna zaščita Občine Medvode, ki skrbi za pravočasno dobavo materiala in redno dostavlja maske pred medvoške trgovine, pošto, kmetijsko zadruge, bencinske servise ... Na najbolj izpostavljenih točkah tako lahko dobite brezplačno

zaščito za obraz, ki je primerna za enkratno uporabo,« je pojasnil Franc Jarc, poveljnik Civilne zaščite Občine Medvode. Del potrebne materiala jim je doniralo podjetje Seti Slovenija. Župan Medvod Nejc Smole in poveljnik Civilne zaščite Franc Jarc se zahvaljujeta tudi vsem zaposlenim v Vrtcu Medvode, ki so v teh zahtevnih trenutkih pokazali, da skupaj zmoremo vse.

»Odziv je bil izjemen. Odzvalo se je 35 zaposlenih, ki so tako prejele preklic Odredbe o napotitvi na čakanje na delo doma. Pri njihovem delu so vzpostavljeni vsi varnostni ukrepi. Nekaj je težav z dobavo materialov, predvsem se težko dobijo elastične. Upamo, da bomo lahko izdelali čim več mask. Zelo pomembno se nam zdi, da tisti, ki lahko pomagamo, to tudi storimo,« je povedala Romana Epih, ravnateljica Vrtca Medvode. Od ponedeljka do vključno včeraj so izdelali že 14.914 zaščitnih mask za obraz. Gre za maske, ki se izdelajo brez šivalnega stroja. »Z veseljem sem se odzvala in vse smo vesele, da imamo v teh časih delo, še posebej ker delamo za dobro skupnosti. To je bistvo. Dobro smo se organizirale, tako da smo naredile že res veliko mask. To delo je prav sproščujoče,« je dejala Škofjeločanka Nataša Pogačnik, ki je sicer v Vrtcu Medvode zaposlena v kuhinji. Zaščitne maske sami izdelujejo tudi po nekaterih krajevnih skupnostih, pomagati so pripravljene tudi posamezniki.

Takšen je od ponedeljka pogled v igralnice Vrtca Medvode. Otroškega vrveža ni, v njih pa 35 zaposlenih izdeluje maske za obraz za enkratno uporabo. / Foto: Peter Košenina

Danes znova Stražiška tržnica

VILMA STANOVNIK

Stražišče – Krajevna skupnost Stržišče in Društvo Sorško polje danes, v petek, od 17. do 19. ure na Baragovem trgu v Stražišču pri Kranju pripravljata priljubljeno Stražiško tržnico. V marcu je tržnica odpadla, sedaj pa so se organizatorji odločili, da jo kljub epidemiji zaradi koronavirusa znova organizirajo. »Odločili smo se

na podlagi priporočil ministrstva za kmetijstvo, naj se kupuje slovenska hrana, in tudi zato, ker želimo omogočiti dostop do zdrave in lokalno pridelane hrane. Ker je tržnica na prostem, bo lažje vzdrževati tudi varnostno razdaljo med ponudniki in kupci. Na tržnici vam bodo svoje pridelke ponudili lokalni in ekološki pridelovalci,« pojasnjujejo organizatorji.

Imele že skoraj tristo telefonskih pogovorov

Naklo – Prostovoljke skupine Starejši za starejše, ki deluje pri Društvu upokojencev Naklo, so se že takoj ob novonastalih razmerah zaradi koronavirusa organizirale in poskušale po najboljših močeh pomagati. »Opravile smo skoraj tristo telefonskih pogovorov s starejšimi občani, pogovarjale smo se tudi ob morebitnih srečanjih na cesti, seveda po navodilih primerne razdalje,« je v imenu skupine povedala Magda Slapar in pozvala, da pogovore nadaljujejo, saj je lepo, če se nas kdo spomni, sedaj še toliko bolj, ko sta samota in strah še toliko večja. Šest njihovih prostovoljk je z doniranim blagom tudi sešilo skoraj 270 mask, ki so jih razdelile občanom ne glede na starost. Prostovoljkam se je za trud zahvalil štab Civilne zaščite Naklo.

Občina Naklo
Stara cesta 61, 4202 Naklo
T: 04 277 11 00, glavna.pisarna@obcina-naklo.si

Obveščamo vas, da je objavljen
RAZPIS ZA PODELITEV PRIZNANJ OBČINE NAKLO V LETU 2020.

Besedilo razpisa je objavljeno na spletni strani Občine Naklo: <https://www.naklo.si/objava/254912>.
Predloge je potrebno posredovati do 8.maja 2020.

Par štokelj se je vrnil

Štoklja na dimniku župnišča

JANEZ KUCHAR

Cerklje – Konec marca se je v svoje v vetru poškodovano gnezdo na dimniku župnišča v Cerkljah vrnil par štokelj. Cerkljanska družina štokelj je precej pozornosti vzbudila lani poleti, ko se je samica poškodovala, samec pa sam ni mogel skrbeti za štiri odraščajoče potomce. Člani Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije so takrat štoklje odpeljali v zavetišče na Muti, kjer so pod nadzorom dr. Zlatka Goloba poskrbeli za poškodovano mamo in tudi vse štiri mladiče. Sredi lanskega avgusta so jih pripeljali nazaj v Cerklje, kjer se jim je

pridružil tudi oče štrk, ki je v tem času ostal v Cerkljah. Samica se potlej prav zaradi poškodbe verjetno ni podala na dolgo pot in je zimo preživela v Sloveniji, na območju Kozjanskega parka, njeni mladiči, ki so jih pred izpustitvijo v naravo obročkali, pa so se pred zimo umaknili v tople kraje. Enega od njih so v začetku januarja opazili nedaleč od Madrida v Španiji, njegova končna postaja je bila v Afriki. Mlade štoklje lahko na jugu ostanejo tudi dve ali tri leta, preden priletijo nazaj, v nasprotju z odraslimi, ki se spomladi vsako leto vračajo v domače gnezdo, kjer vzredijo nov zarod mladičev.

Prenovili bodo dom krajanov

V Vodicach so pred kratkim zaključili manjšo obnovo enote vrtca na Skaručni, pripravljajo pa se na obnovo doma krajanov v Utiku, ki bo po prvih ocenah stala 1,2 milijona evrov.

ALEŠ SENOŽETNIK

Vodice – V občini Vodice načrtujejo prenovo doma krajanov v Utiku, kjer delujejo podružnična šola, enota Vrtca Škratek Svit, Javno podjetje Komunala Vodice in nekatera društva z jugovzhodnega dela občine, v večnamenski dvorani pa pripravljajo kulturne prireditve, uporabljajo pa jo tudi za rekreacijo ter športno udejstvovanje vrtčevskih in šolskih otrok ter rekreativcev.

Že lani poleti so del pritličnih prostorov, ki so bili nekdanj namenjeni trgovini, preuredili v učilnico. »Potem ko je bilo po več neuspelih razpisih evidentno, da za najem nekaterih pritličnih površin v stavbi za trgovinsko dejavnost ni več interesa, sta Občina Vodice ter Osnovna šola Vodice lani poleti te prostore preuredili v šolsko učilnico za četrti razred utiške podružnice. Sočasno je dozorevala ideja, da bo treba pristopiti k celoviti rekonstrukciji Doma krajanov Utik – tako z gradbeno-arhitekturnega

V utiškem domu krajanov poleg podružnične šole in vrtca delujejo tudi Komunala Vodice in več društev.

kot vsebinskega vidika,« so pojasnili na občinski upravi, kjer dodajajo, da je trenutno v teku izdelava projektne naloge in izhodiščnih elaboratov za celovito rekonstrukcijo stavbe. Občina bo objekt celovito statično, protipotresno in energetske sanirala. Dom krajanov je bil zgrajen v petdesetih letih prejšnjega stoletja in je v dokaj slabem stanju, zato v Vodicach

menijo, da ga bo v določenih delih skoraj zagotovo treba podreti.

Investicija bo po »grobni oceni« znašala približno 1,2 milijona evrov. Računajo, da bi za obnovo lahko pridobili tudi del nepovratnih sredstev Evropske unije in države. Kdaj točno bodo začeli delati, pa bo znano v nadaljevanju letošnjega leta, po izdelavi elaboratov,

projektne naloge in prvih investicijskih dokumentov.

Že v času zimskih počitnic pa so se lotili manjše prenove enote vrtca na Skaručni, kjer izvajajo varstvo v treh oddelkih. Sanirali so poškodbe na stavbi in del parketa, namestili nadstrešek, prepleskali stene in vrata ter izdelali pisarniško in drugo opremo. Celotna vrednost sanacije je nekaj manj kot deset tisoč evrov.

Ostanimo doma

Upoštevajmo nasvete strokovnjakov in ostanimo doma, na ta način smo varni pred okužbo. Ven se odpravimo le po najnujnejših opravkih, pri tem uporabimo zaščitno masko za čez nos in usta ter zaščitne rokavice. Gorenjski glas vsak torek in petek nemoteno izhaja še naprej, le jutranja dostava je začasno ukinjena, prav tako je iz varnostnih razlogov zaprto okence za sprejem strank.

Gorenjski glas je zvest prijatelj, ki vas spremlja tudi v teh težkih časih. Spoštujemo navodila in skupaj premagajmo virus!

Če se želite na časopis Gorenjski glas naročiti, pokličite 04/201 42 41 vsak delovnik od 8. do 15. ure ali pišite na: narocnine@g-glas.si

ŽELIMO VAM VELIKO ZDRAVJA!

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

Kličejo tudi iz drugih občin

Eden prvih ukrepov Občine Kamnik ob pojavu pandemije je bila vzpostavitev posebne telefonske številke za pomoč (predvsem starejšim) občanom, ki pa se je izkazala za izjemno dober ukrep. Kličejo jih celo iz sosednjih občin.

JASNA PALADIN

Kamnik – Na številko 051 374 207 se od ponedeljka do nedelje javlja Katja Vogel iz občinskega oddelka za družbene dejavnosti, in kot pravi, jo dnevno pokliče okoli dvajset občanov in občanov, kar dokazuje, da je t. i. humanitarna linija, kot ji pravijo, v teh časih epidemije zelo dobrodošla pomoč.

»Najpogosteje našo humanitarno linijo uporabljajo starejše samske osebe, ki so po večini brez bližnjih svojcev in prijateljev, saj so stiki oziroma obiski v tem času omejeni. Zlorab do tega trenutka še ni bilo, je pa mnogim treba pojasniti, da si preko te telefonske številke lahko uredijo nakup in dostavo nujnih življenjskih potrebščin iz trgovine, dostavo zdravil iz lekarne, dostavo toplih obrokov na dom in organizacijo varstva na domu za predšolske oziroma šolske otroke za starše, ki kljub kriznim razmeram dnevno

hodijo na delo, žal pa ne, na primer, plačilo kurilnega olja oziroma kakšnih drugih večjih izdatkov,« pove Katja Vogel in dodatno pojasni, da občan, ki pokliče na to številko, posreduje svoje kontaktne podatke in sporoči potrebe, nato pa vse to posredujejo koordinatorici prostovoljcev Anamariji Dolenc iz Študentskega kluba Kamnik, ki skupaj z drugimi prostovoljci poskrbi, da hrana iz trgovine, zdravila iz lekarne ali topli obroki pridejo do pomoči potrebnih.

»Prostovoljec se, opremljen z masko ter zaščitnimi rokavicami, oglasi pri občanu na domu, kjer mu ta preda seznam stvari, ki jih potrebuje, in denar. Prostovoljec nato nakupi stvari in jih dostavi občanu nazaj na dom. Podobno je z dostavo zdravil. Velika zahvala v teh časih gre res prav prostovoljcem, ne le študentom, ampak tudi Zavodu Oreli, župnijskim karitasom, društvom upokojevcem,

Kulturnemu društvu Priden močič, posameznikom in še bi lahko naštevali. Kot lahko opazimo, so Kamničanke in Kamničani resnično stopili skupaj in verjamemo, da se nam bo pridružil še kdo, a vseeno po drugi strani tudi srčno upamo, da se bodo razmere umirile in ne bomo potrebovali njihove pomoči,« še pravi in doda, da pa vendarle ne gre le za potrebe po materialnih dobrinah. Starejši namreč potrebujejo tudi pogovor, zato si vzamejo čas zanje, mnogi so tudi prestrašeni, saj ne vedo, kako se bodo razmere odvijale, zato razmišljajo, da bi takšno humanitarno linijo ohranili tudi po odpravi izrednih razmer.

Kot nam še pove Katja Vogel, se je glas o humanitarni liniji Občine Kamnik razširil tudi v nekatere sosednje občine, saj jih za pomoč kličejo tudi od tam, kar je še en dokaz, da so se na občini v tej krizi odločili za pravi pristop.

Starejši v nekdanji trgovini

V nekdanji prodajalni Mercatorja na Planini kranjska občina želi urediti dnevno varstvo starejših, saj je povpraševanje po njem veliko.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Od prejšnjega petka do minulega ponedeljka je potekala že druga dopisna seja Mestnega sveta Mestne občine Kranj. Kot so sporočili po seji, so mestni svetniki potrdili nov razvojni program dnevnega varstva starejših in zagotovili sredstva za izvedbo.

Varstvo starejših je oblika institucionalnega varstva, namenjenega posameznikom, ki še ne potrebujejo celodnevne, stacionarne oskrbe in si želijo oziroma potrebujejo pomoč, nadzor ali orga-

Kranjska občina naj bi kupila stavbo nekdanjega Mercatorja na Planini. / Foto: Gorazd Kavčič

Stavba je v neposredni bližini Doma upokojencev Kranj, ta pa bi dejavnost tudi izvajal in upravljal objekt, s katerim bodo pridobili trideset dodatnih mest za dnevno varstvo starejših.

nizirano obliko bivanja le za določeno število ur dnevno.

Zaradi primerne lokacije in velikosti stavbe je za izvedbo projekta v načrtu nakup nekdanje prodajalne Mercatorja na Planini, kar so svetniki potrdili z dopolnitvijo programa pridobivanja nepremičnega premoženja občine. Veljavni odlok že sedaj na tem območju

Planine med drugim dovoljuje stavbe z oskrbovanimi stanovanji, ni pa bila izrecno navedena dejavnost dnevnega centra za starejše. Pri pripravi obvezne razlage se je upoštevalo tolmačenje ministrstva za okolje in prostor, da glede na značaj tovrstni objekti sodijo med stavbe za neinstitutionalno izobraževanje.

V kranjski občini je sicer že organizirano dnevno varstvo starejših, ki ga izvaja Dom upokojencev Kranj, razpisanih pa je dvajset mest. »Povpraševanje po dnevnem varstvu starejših je veliko, zato so dodatne kapacitete v Kranju nujno potrebne. Veseli me, da so mestni

svetniki s svojo odločitvijo dali zeleno luč za še kakovostnejšo oskrbo starejših v naši občini,« je po seji sporočil župan Matjaž Rakovec.

Pritlična poslovna stavba nekdanje trgovine Mercator Planina na Ulici Gorenjskega odreda meri več kot 416 kvadratnih metrov. Stavba je v neposredni bližini Doma upokojencev Kranj, ta pa bi dejavnost tudi izvajal in upravljal objekt, s katerim bodo pridobili trideset dodatnih mest za dnevno varstvo starejših.

Za izvedbo projekta so svetniki potrdili prerazporeditev sredstev v višini 474.262 evrov. Za ureditev prostorov dnevnega varstva starejših je

za nakup zemljišča oziroma objekta predvidenih 306 tisoč evrov, za načrte in projektno dokumentacijo nekaj več kot 14 tisoč evrov, za obnovo 122 tisoč evrov in nekaj več kot 31 tisoč evrov za nakup opreme.

Kot pravijo na kranjski občini, pričakujejo poziv ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo za prijavo za sredstva sofinanciranja za projekte, kot je dnevno varstvo starejših, ki prispevajo k socialni vključenosti in zmanjšujejo tveganje revščine. Od ministrstva pričakujejo 350 tisoč evrov, Mestna občina Kranj pa bo iz lastnih proračunskih sredstev za projekt namenila 124.262 evrov.

Nova vlada podpira obnovo železnice

1. stran

Investicije se bodo izvajale fazno. Prvi fazi, to je pripravi strokovnih podlag, sledi v drugi fazi nadgradnja proge na odsekih Kranj–Podnart in Podnart–Lesce Bled, v skupni dolžini nekaj več kot 22 kilometrov.

»Nadgradnjo na teh odsekih je treba izvesti prednostno predvsem zaradi slabega stanja zgornjega in spodnjega ustroja proge, vozne mreže in nosilnih konstrukcij, podpornih in opornih zidov, dotrajanih prepustov in premostitvenih objektov, železniških predorov Globoko in Radovljica, obstoječega nadvoza nad progo v območju železniškega postajališča Radovljica, zastarelih signalnovarnostnih naprav, nezavarovanih nivojskih prehodov, označenih le s prometnim znakom Andrejev križ ter neustreznih dostopov na peronsko infrastrukturo,« ugotavlja vlada.

»Z investicijo se bosta na obravnavanih odsekih povečali prometna varnost in zmogljivost proge, zmanjšala se bo obremenitev okolja s hrupom, skrajšal se bo tudi potovalni čas vlakov.«

Ocenjena vrednost druge faze projekta je malenkost manj kot sto milijonov evrov, izvedba dela pa predvidena do vključno leta 2023, so še sporočili. Financiranje je načrtovano s sredstvi državnega proračuna in sklada za podnebne spremembe.

Zaradi nadgradnje železniškega predora Karavanke je od oktobra letos do aprila prihodnje leto predvidena popolna zapora gorenjske proge. Ministrstvo za infrastrukturo si prizadeva, da se hkrati v čim večji meri izvede tudi načrtovana nadgradnja odprte proge. S tem bi optimizirali čas in vire za izvedbo ter minimizirali stroške, povezane z ovirami v železniškem prometu, so še poudarili.

Vlada meni, da je nadgradnja na odseku med Kranjem in Lescami zaradi slabega stanja proge in nosilnih konstrukcij, zastarelih signalnovarnostnih naprav in nezavarovanih nivojskih prehodov treba izvesti prednostno. / Foto: Tina Dokl

Vlada naj predlog uredbe zavrne

V okoljevarstveni organizaciji Alpe Adria Green opozarjajo, da bi priklop črpališča Sorško polje na vodovodno omrežje predstavljal visoko tveganje za prebivalce.

SIMON ŠUBIC

Jesenice, Kranj – Okoljevarstvena organizacija Alpe Adria Green (AAG) od nove vlade zahteva, da kot vsebinsko nesprejemljivega zavrne predlog Uredbe o vodovarstvenih območjih (VVO) za občini Škofja Loka in Gorenja vas - Poljane, ki ga je ministrstvo za okolje in prostor (MOP) pripravilo še v času prejšnje vlade. »Uredba, kot je napisana, namreč predstavlja visoko tveganje za prebivalstvo, ki bo uporabljalo vir pitne vode s Sorškega polja,« so opozorili. Poročali smo že, da sprejetju uredbe, ki vključuje vrtino Sorško polje, že dlje časa nasprotujejo kmetje, povezani v delovno skupino Vrtina Sorško polje, podpirajo pa jih tudi

Mestna občina Kranj in več krajevnih skupnosti s predvidenega VVO Sorško polje.

Uredba obravnava 83 črpališč na območju občin Škofja Loka in Gorenja vas - Poljane, od tega je eno na Sorškem polju in naj bi služilo kot drugi rezervni vir pitne vode za Škofjo Loko. Voda s črpališča je oporečna, zato bi jo bilo treba v primeru uporabe izboljševati z mešanjem iz ostalih virov, da bi postala pitna. »Menili smo, da je predlagatelj uredbe spoznal, da je voda s tega vira mogoča zgolj za tehnološko industrijsko vodo in zdravja prebivalstva ne bo ogrožal s svojimi namerami o priključitvi in obratovanju vira na vodovodnem omrežju,« pojasnjujejo v AAG. Sorško polje je obremenjeno z gramoznimi jamami,

ki so jih v preteklosti zasipali tudi z industrijskimi odpadki, zato bi priključitev tega vodnega vira na vodovodno omrežje predstavljal resno tveganje za zdravje uporabnikov, opozarjajo. »Domačini na teh območjih vedo, da so se v jame vozili strupeni kemični odpadki iz okoliških tovarn iz takratnih industrijskih mest. Poleg zakopanih industrijskih odpadkov je območje dodatno tudi zelo prometno obremenjeno, cestna in železniška infrastruktura pa nista ustrezni za območje vodovarstvenega območja,« poudarjajo.

Kot še dodajajo v AAG, uredba v primeru sprejetja ne daje zadostnih zagotovil za izboljšanje stanja. Industrijska cona Laze na območju kranjske občine

v primeru nesreče predstavlja nevarnost takojšnje zastrupitve celotnega vodnega vira, izcedne vode iz vseh ostalih potencialnih žarišč pa bodo v primeru priključitve na vodovodno omrežje dosegle uporabnike pitne vode in zato predstavljajo resno tveganje za zdravje ljudi, opozarjajo.

V okoljevarstveni organizaciji še opozarjajo, da za VVO in črpališče na Sorškem polju niso izvedene nujno potrebne sanacije zatečenih stanj ne ustrezne analize sondiranja, ki bi pokazale obstoječe stanje, zato ne drži trditev okoljskega ministrstva, da stroški uveljavitve uredbe za državni proračun ne bodo presegli 40 tisoč evrov.

Praznovali bodo jeseni

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Šenčur – Na god svetega Jurija, ki je bil najprej farni zavetnik, zdaj pa je tudi simbol občine Šenčur, ta tudi praznuje občinski praznik. Vsako leto so se zato ob tem času vrstile prireditve, ki so jih skupaj z občino pripravila tamkajšnja društva. Letos prireditve odpadejo, tudi slavnostne akademije na uradni praznični dan ne bo, občinskih priznanj prav tako ne bodo podelili. O usodi letošnjega občinskega praznika smo vprašali župana Občine Šenčur Cirila Kozjeka.

»Res je, v mesecu aprilu naša občina praznuje. Letošnji občinski praznik je že 25. po vrsti, torej občina slavi svoj srebrni jubilej,« pove Kozjek. »Akademijo s podeljevanjem občinskih priznanj smo načrtovali za

petek, 24. aprila, torej dan po prazniku občinskega in farnega zavetnika naše občine. Komisija za priznanja je opravila svoje delo, priznanja pa mora potrditi še občinski svet, seja je bila načrtovana za 8. april. Razpisa za prireditve nismo objavili, saj smo v tem času sprejeli ukrepe, ki nam to onemogočajo. V marcu smo izobesili transparent, ki nam ga je doniral tiskar Pintar, nanj pa napisali: #ostanimo doma. A mi se ne damo in smo občinski praznik z vsemi prireditvami predstavili na september. Z vsemi podrobnostmi bomo občanke in občane pravočasno seznanili. Ob tej priložnosti pa vseeno: iskrene čestitke vsem občankam in občanom ob prazniku občine Šenčur, ostani- te zdravi.«

Vrhunec kariere je prestavila za eno leto

Plavalka kranjske Zvezde Tjaša Vozel je bila s trenerjem Igorjem Veličkovičem še v začetku marca na višinskih pripravah v Južni Afriki, saj si je pred nastopom na olimpijskih igrah želela biti za pomladanske in poletne tekme čim bolj pripravljena. Po začetni negotovosti sta ujela enega zadnjih letov domov, zdaj pa v Kranju trenirata na vrtu in sobnem kolesu.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Trenutne razmere so močno spremenile ritem večine športnikov, še posebno pa so zaznamovale življenjske tistih, ki so se pripravljali na poletne olimpijske igre. Zdaj je že znano, da so te prestavljene za leto dni, s tem dejstvom pa so se morali hitro sprijazniti tudi športniki. Med njimi je tudi plavalka Tjaša Vozel, za katero naj bi nastop v Tokiu pomenil vrhunec kariere.

»Letošnja sezona se je zame jeseni začela po načrtih. Že oktobra sem zmagala na tekmi svetovnega pokala v Budimpešti, nato sem v domačem bazenu v Kranju postavila državni rekord na dvesto metrov v malih

bazenih. Zelo dobro sem odplavala zimsko evropsko prvenstvo v malem bazenu in vsi rezultati so nakazovali, da bi na evropskem prvenstvu maja v Budimpešti potrdila normo za nastop v Tokiu. Nato bi formo stopnjevala do olimpijskih iger,« pravi 25-letna Tjaša Vozel, ki je bila za doseg teh ciljev na začetku marca tudi na višinskih pripravah.

Domov v zadnjem trenutku

»S trenerjem Igorjem Veličkovičem sva šla v Južno Afriko, kjer sva načrtovala mesec dni višinskih priprav, nato pa bi šla na tekmo na Nizozemsko. Načrtovala sva še nastop na kakšnem od močnih plavalnih mitingov, nato

pa na evropskem prvenstvu. Na začetku je šlo v Južni Afriki vse po planu, treningi so potekali tako, kot sva načrtovala, in testi so kazali, da gre vse v pravo smer. Upala sva, da bo, čeprav se je pandemija širila, vse tako, kot je bilo predvideno, toda po nekaj dneh sva izvedela, da se ukrepi po Evropi zaostrujejo in da so tudi tekmo na Nizozemskem že odpovedali. Vseeno sva sprva še upala, da bova lahko normalno trenirala. Toda tudi v Južni Afriki je začelo število okuženih naraščati in so začeli sprejemati različne ukrepe. Letališča so se začela zapirati in enostavno nama ni preostalo kaj drugega kot spakirati kovčke. Ujela sva eno zadnjih povezav, da sva čez Zagreb dokaj normalno prišla domov. Ko sva bila že doma, sva tudi izvedela, da so športni center, kjer sva trenirala, zaprli,« pravi Tjaša, ki je sedaj doma v Kranju že dobre tri tedne.

Več kot tri tedne brez bazena

»Prve dni nisem trenirala, saj s trenerjem enostavno nisva vedela, kako naprej. Bazeni so zaprli in sedaj sem že več kot tri tedne brez treningov v njem. To je zame res zelo dolgo. Mislim, da se kaj takega ni zgodilo že vsaj deset let, in bojim se, da bo vrnitev v bazen kar naporna. Tako rekoč na novo se bom morala naučiti plavanja,« pravi Tjaša, ki je po enem tednu začela trenirati na sobnem kolesu.

Zadnjo sezono je Tjaša Vozel začela odlično, tudi z državnim rekordom v domačem bazenu v Kranju. / Foto: Gorazd Kavčič

»Treniram v dnevni sobi na starem sobnem kolesu, a to je pač edino, kar imava. Tako nekako vzdržujem splošno kondicijo. So se pa seveda spremenili tudi tekmovalni načrti, saj so evropsko prvenstvo že prestavili z maja na avgust. Ker pa ne vemo, koliko časa bodo bazeni še zaprti, je vprašanje, kako bo s preostalimi tekmovanji,« dodaja Tjaša, ki se ji je tudi glavni cilj, nastop na svojih tretjih olimpijskih igrah, prestavil za eno leto.

Pripravljena na vrhunec plavalne kariere

»Tretji nastop na olimpijskih igrah bi zame pomenil vrhunec plavalne kariere, saj mislim, da sem stara ravno toliko, da bi lahko uveljavila izkušnje zadnjih desetih let in pokazala največ, kar zmorem.

Stem bi dala tudi piko na svoji plavalni kariere. Zdaj se je to malce podaljšalo. Po eni strani je slabo, saj sem bila tudi psihično pripravljena, da bo to letos poleti. Po drugi strani pa morda predstavitev tudi ni slaba, saj bom imela še več časa, da odpravim napake, ki sva jih s trenerjem skozi trenirni proces še ugotavljala,« razmišlja Tjaša Vozel, tudi njen trener Igor Veličkovič pa se zaveda, da se bo težko vrniti na treninge v bazene, ki jih plavalci lahko opravijo le tam.

Cilji ostajajo enaki

»Če tekmovalcev ni v vodi en dan, potrebujejo tri dni, da pridejo na podobno raven, kot so bili prej. S Tjašo sicer trenirava na suhem, toda plavalci pač potrebujejo vodo in nič še ne vemo, koliko časa še ne bomo mogli v

bazene. Skupaj z odgovornimi razmišljamo, kako to rešiti. Po drugi strani pa smo morali prilagoditi programe. Cilji ostajajo enaki, vendar smo jih pač morali zamakniti. Kljub temu bodo vse priprave podrejene olimpijskim igram in drugim tekmovanjem, za katera še ne vemo, ali bodo ali ne ter kdaj,« pravi Igor Veličkovič, ki se zaveda možnosti okužb tudi med plavalci.

»Madžari so bili na pripravah v Turčiji in so zboleli za covidom-19. Tako bi v primeru skupne karantene plavalcev morali vse prej testirati. Zato mislim, da je treba počakati še kakšen teden ali 14 dni. Če bomo čakali še več, pa bo nato na začetku novih treningov še več težav,« tudi dodaja izkušeni Igor Veličkovič.

Tjaša Vozel s trenerjem Igorjem Veličkovičem namesto v bazenu sedaj trenira na sobnem kolesu. / Foto: arhiv Igorja Veličkoviča

Strelci so se izkazali

Na letošnjem državnem prvenstvu z zračnim orožjem so se izkazali tudi gorenjski strelci, ki so bili med najuspešnejšimi udeleženci tekmovanja.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Državno prvenstvo z zračnim orožjem je poteklo v organizaciji Občinske strelske zveze Ormož. Med člani s pištolo je zmagal Klemen Tomašević (SD Lotrič Železniki). Drugi najboljši Gorenjec je bil Maro Hološ (SD Trzin), ki je osvojil peto mesto. Ekipno je SD Trzin osvojilo osmo mesto. Med članicami s pištolo je bila najboljša Olga Justin (SD Gorenja vas), ki se je uvrstila na peto mesto. Ema Kuzmič (SD Trzin) je bila uvrščena mesto nižje. Ekipno so

strelke s pištolo SD Trzin osvojile tretje, strelke SD Gorenja vas pa peto mesto.

Med člani s puško je bil od Gorenjcev najboljši Nejc Klopčič iz SD Trzin, ki je osvojil tretje mesto. Naslov ekipnih državnih prvakov z zračno puško je osvojilo SD Trzin. Najboljša članica je bila Suzana Lukič (SD Trzin) na petem mestu.

Gorenjska je uspešna tudi med mladinci z zračno puško, saj je Luka Lukič (SD Trzin) zmagal, drug pa je bil Ernest Eman Babača (SD Triglav Javornik - Koroska Bela).

Med mladinkami s pištolo je zlato medaljo osvojila Anja Prezelj, ki je že več let najboljša strelka s pištolo tako v mladinski kot članski kategoriji. Matija Kecelj (SD Domžale) je med mladinci z zračno puško osvojil bronasto medaljo. Ekipno so mladinci SD Lotrič Železniki osvojili drugo mesto. Med mladinkam z zračno puško je državna prvakinja postala Teja Medved (SD Trzin).

SD Trzin je bilo na prvenstvu najboljša s petimi medaljami, SD Lotrič Železniki pa je bilo z osvojenimi tremi medaljami na četrtem mestu.

Panjtar še v vratih Gorenja

Nekdanji škofjeloški rokometni vratar Aljaž Panjtar bo v novi sezoni še naprej član ekipe Gorenja Velenje.

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – Iz velenjskega rokometnega prvoligaša so sporočili, da vodstvo kluba kljub postopnim nižanjem stroškov svojega delovanja v svojih vrstah uspešno zadržuje ključne člene svoje ekipe. Tako so pogodbo z RK Gorenje Velenje že podaljšali kapetan David Miklavič, Matic Verdinek, Aleks Kavčič ter Jernej Drobež. Ta teden so se o nadaljevanju sodelovanja vsaj do konca sezone 2021/22 dogovorili tudi z vratarjem Aljažem Panjtarjem. Ta 28-letni Škofjeločan

se je velenjski ekipi pridružil pred zadnjo sezono, pred selitvijo v Velenje je dve sezoni branil barve celjskega kluba, pred tem pa je igral škofjeloško moštvo Urbanscape Loka. Kljub temu da je imel Aljaž, ki skupaj z Emirjem Taletovičem tvori velenjsko vratarstvo dvojico, v letošnji sezoni precej smole s poškodbami, pa se je odlično vklopil v ekipo in dokazal, da je eden bolj perspektivnih vratarjev v Sloveniji. »Vesel sem, da sem s klubom RK Gorenje Velenje sklenil novo sodelovanje. V Velenju se odlično počutim

in mislim, da imam vse pogoje za napredek. S soigralci smo se dobro ujeli in prikazali tudi nekaj lepih predstav. Škoda za končni rezultat, ki po mojem mnenju ni realen. Pomembno je, da se iz tega kaj naučimo in se vrnemo na igrišče še močnejši in boljši. Cilji morajo ostati visoki in sam si želim, da bi v naslednji sezoni resno konkurirali za naslov prvaka. Ne nazadnje smo športniki in vsaki tekmi zmagati ter biti iz leta v leto boljši,« je ob novem podpisu pogodbe povedal Aljaž Panjtar.

Triglav posluje na daljavo

Zavarovalnica Triglav v sedanjih razmerah posluje z zavarovanci na daljavo, brez osebnih stikov. »Postopek sklepanja zavarovanj na daljavo je zelo enostaven,« poudarja Janka Planinc, direktorica Zavarovalnice Triglav, Območne enote Kranj.

CVETO ZAPLOTNIK

Sedanje razmere so zaradi epidemije koronavirusa izredne. Kako ste se jim prilagodili v kranjski območni enoti Zavarovalnice Triglav?

Tako kot v celotni Zavarovalnici Triglav smo tudi v Območni enoti Kranj sprejeli ukrepe za varovanje zdravja sodelavcev, strank, partnerjev in drugih. Vse naše poslovne enote so zaprte, obiski strank v njih niso možni. Naše poslovanje kljub temu poteka neprekinjeno, zavarovancem omogočamo, da vse, kar se da, z našo zavarovalnico uredijo na daljavo – od doma.

Ljudi najbolj zanima, kako v sedanjih razmerah lahko podaljšajo veljavnost zavarovanja, kako lahko sklenejo novo zavarovanje, kako prijavijo škodo ...

Za sklepanje zavarovanj, obravnavo škod in za druge storitve smo vzpostavili rešitve za poslovanje na daljavo, brez fizične navzočnosti obeh strani. Za informacije o zavarovanjih lahko pokličete svojega zavarovalnega zastopnika ali mu pošljete e-sporočilo. Vprašanja lahko posredujejo tudi na e-naslov info@triglav.si ali pokličete

na brezplačno številko 080 555 555.

Velika večina avtomobilskih zavarovanj je permanentna in velja tudi po datumu zapadlosti plačila premije, a ne glede na to svetujemo strankam, da stopijo v

»Za Skupino Triglav je uspešno leto 2019, k uspešnemu poslovanju je prispevala tudi Območna enota Kranj, ki je po obsegu zbrane zavarovalne premije tretja največja območna enota in ena najuspešnejših.«

stik s svojim zastopnikom ter na daljavo uredijo podaljšanje obveznega zavarovanja avtomobilske odgovornosti in drugih prostovoljnih avtomobilskih zavarovanj ter se tako izognejo morebitnim zaostankom, ko bo prepoved izvajanja tehničnih pregledov potekla.

V sedanjih izrednih razmerah velja tudi posodobljen način prijave škodnih primerov. Do nadaljnjega lahko zavarovanci škodo prijavijo izključno preko naše spletne strani www.triglav.

Janka Planinc, direktorica Zavarovalnice Triglav, Območne enote Kranj

si, z mobilno aplikacijo Triglav Asistenca, na številki 080 555 555, škodo na vozilih lahko prijavijo pri pogodbenih izvajalcih, za prijavo škode pa se lahko po (mobilnem) telefonu ali elektronski pošti obrnejo tudi na svojega zastopnika. S prijavo škode ni treba hiteti, če le ne gre za nujen primer. Upoštevali bomo namreč tudi prijave, ki bodo prispele v prihodnjih dneh ali tednih.

Verjetno so tudi zavarovanci, ki nimajo vzpostavljene

elektronske poti ali je ne znajo uporabljati. Kako ravnate v takšnih primerih?

Postopek sklepanja zavarovanj na daljavo je zelo enostaven, stranko skozi postopek vodi zastopnik. Dovolj je že, da ima stranka mobilno telefonsko številko ali e-pošto, na katero prejme potrditveno kodo, z njo pa lahko nato dostopa do posredovalne zavarovalne dokumentacije in jo s klikom na posamezni dokument tudi podpiše. Ustrezne rešitve za ureditev zavarovanja na daljavo

imamo tudi za stranke, ki nimajo elektronske pošte.

Zavarovanci z naložbenim življenjskim zavarovanjem so verjetno v dvomu, kaj narediti. Kaj jim svetujete?

Žal tudi naložbe niso imune na koronavirus, to se odraža na kapitalnih trgih, še posebej na delniškem, kjer se posledice kažejo v znižanju tečajev. Vlade in central-

odkupne vrednosti, zavarovanje pa ohrani. V primeru, da mu naložbeno življenjsko zavarovanje poteče v tem obdobju, lahko zavarovalno dobo tudi podaljša. To bi bilo zaradi trenutnih razmer na delniških trgih celo smiselno. Zavarovalna vsota za doživetje pri tem zavarovanju namreč ni znana vnaprej, ampak je odvisna od gibanja vrednosti enot premoženja

»Pregovorno gospodarni Gorenjci zelo radi dobro zavarujejo hišo in stanovanje, a vse bolj cenijo tudi svoje življenje, saj se v zadnjih letih tovrstno zavarovanje postopoma krepi. Na ta način lahko sebi ali svojim najbližjim zagotovijo finančno varnost. Ob izrednih dogodkih, kot je trenutna epidemija, se še bolj zavedamo, kako ranljivo je življenje.«

ne banke so se iz kriz preteklih let veliko naučile in pričakujemo lahko bistveno hitrejšo prilagajanje monetarnih in fiskalnih politik. Strokovnjaki svetujejo, da je v obdobjih, ko donosnost naložb upada, priporočljiv celo razmislek o dodatnem investiranju, če okoliščine to omogočajo. Odločitev za prekinitve zavarovanja v prvih letih po sklenitvi je za zavarovance najmanj ugodna, odkupna vrednost se namreč izračunava skladno z odkupnimi faktorji, katerih vrednost se s približevanjem poteka zavarovanja zvišuje. Predčasno prekinitve zavarovanja torej odsvetujemo, saj bo zavarovavec s tem izgubil del privarčevanih sredstev. Če zavarovancu zavarovalni pogoji omogočajo izplačilo predudjema, potem naj se raje odloči za delno izplačilo

izbranih skladov in se preračuna na obračunski dan pred potekom zavarovanja.

Ali se je, recimo, možno zavarovati tudi zoper posledice koronavirusa?

Naša zavarovanja so že pred temi izrednimi razmerami vključevala kritje za posledice epidemije oziroma pandemije, kot je koronavirus – to velja tako za življenjsko zavarovanje za primer smrti kot za turistično zavarovanje. Tudi zavarovanje odpovedi potovanj v tujino je krilo tovrstne primere škod, a le do konca februarja, odtlej je to »pričakovan dogodek«, za katerega ni več mogoče skleniti tovrstnega zavarovanja. Bistvo zavarovanja je, da se zavarujejo nenadni, nepričakovani in od zavarovančeve volje neodvisni dogodki.

Elanovci po praznikih spet na delo

V torek naj bi v Elanu po treh tednih ponovno zagnali proizvodnjo, na delo naj bi se vrnila dobra polovica zaposlenih. V žirovski Alpini so s proizvodnjo ponovno začeli že ob koncu marca.

URŠA PETERNEL,
MATEJA RANT

Begunje, Žiri – V begunjskem Elanu, kjer so iz preventivnih razlogov sredi marca proizvodnjo v celoti ustavili, bodo v torek znova začeli delati. Kot so pojasnili v podjetju, bo proizvodni proces glede na razvoj epidemije ponovno stekel, le v primeru morebitnega poslabšanja razmer se datum lahko tudi spremeni.

Na delo se bo vrnila dobra polovica vseh zaposlenih, pri tem pa bodo izmene reorganizirali tako, da bo v vsakem prostoru hkrati čim manj zaposlenih. Kot so pojasnili, bodo uvedli vse običajne protokole za preprečevanje širjenja epidemije, od dezinfekcije, zračenja prostorov do uporabe zaščitnih sredstev in upoštevanja varnostne razdalje.

Poleg tega bodo razmeram prilagodili organizacijo dela, tako da naj bi nekateri delali od doma, uvedli bodo zamik prihoda na

delo, brezkontaktno poslovanje, prilagodili organizacijo malice. »Število prisotnih zaposlenih bomo povečevali postopno skladno

s potrebami delovnega procesa in splošnim stanjem v državi,« so še pojasnili.

In kakšen je bil izpad poslovanja v zadnjih treh

Elanovi delavci so bili doma tri tedne, delovni proces so zaustavili v vseh treh divizijah, športni, navtični in energetske. / Foto: Gorazd Kavčič (arhiv)

V Elanu bodo nekateri delali od doma, uvedli bodo zamik prihoda na delo, brezkontaktno poslovanje, prilagodili organizacijo malice.

tednih? »Izpada in posledic zadnjih treh tednov še ne moremo komentirati, saj je v tem trenutku bistvenega pomena, da smo s sprejetimi ukrepi zaščitili zaposlene. Upamo, da nam bo uspelo čim bolj varno ponovno zagnati proizvodnjo. Ob umiritvi razmer bo seveda naša prioriteta nadoknaditi čim več izpada,« so še dodali.

V Alpini proizvodnjo ustavili le za dva tedna

V žirovski Alpini so proizvodnjo ustavili zgolj za dva tedna, od 16. do 27. marca, da so v tem času zagotovili pogoje za preprečevanje širjenja novega koronavirusa in izvedli nekaterih prilagoditev, ki so bile nujne tudi zaradi motenj pri dobavi materialov, je

pojasnila direktorica marketinga Maja Remic. Omejevanja stikov so se po njenih besedah lotili s sistemskimi ukrepi na ravni družbe, o katerih vse zaposlene obveščajo neposredno preko vodij, po elektronski pošti in na spletni strani, ki so jo vzpostavili posebej za obveščanje o vseh ukrepih in spremembah pri organizaciji dela glede na aktualne razmere. »Ukrepi vključujejo tako prepoved vseh sestankov zunaj podjetja kot omejitev internih sestankov na najnujnejše in zagotovitev varnostne razdalje na letih,« je razložila in dodala, da so določili tudi poseben protokol vstopa na lokacijo Alpine za zaposlene, ki v tem času delajo in ga je treba dosledno upoštevati. Število zaposlenih so zmanjšali na najnujnejše število. »Sodelavci, ki nimajo zagotovljenega dela za polni delovni čas, so na čakalju,« je pojasnila Maja Remic. Obenem so omejeni stiki zaposlenih z različnih področij, prepovedali so še ostala tvegana ravnanja, kot je na primer uporaba avtomatov.

Stiki z otroki dovoljeni

SIMON ŠUBIC

Kranj – Vrhovno sodišče se je odzvalo na vprašanja staršev, ki živijo ločeno, glede stikov z otroki. Dileme so se pojavile zaradi prepovedi gibanja zunaj občine prebivališča. »Nastale izredne razmere pri starših, ki živijo ločeno, in njihovih otrocih povzročajo hude stiske ter velikokrat tudi željo, da bi bili neposredni stiki s staršem, pri katerem otrok ne živi, za čas epidemije povsem preprečeni. Menimo, da za takšen ukrep, če na strani staršev ali otroka oziroma drugih bližnjih, ki živijo v skupnem gospodinjstvu, ni kakšnih rizičnih okoliščin, ki jih uvrščajo v posebej ranljivo skupino, praviloma ni razlogov,« so sporočili z vrhovnega sodišča.

Vrhovni sodniki so opozorili, da je izvajanje stikov med starši in otroki, ki ne živijo v isti občini, možno, saj se po objavljenem stališču

ministrstva za notranje zadeve ukrep prepovedi gibanja zunaj stalnega ali začasnega prebivališča ne nanaša na vzdrževanje stikov med starši in otroki, ki so urejeni s sodno poravnavo ali sodno odločbo.

Drugače je s stiki pod nadzorom, ki se izvajajo na pristojnih centrih za socialno delo, ti pa imajo med pandemijo neposredne stike s strankami le v nujnih primerih. V primerih, ko so določeni stiki pod nadzorom, bo moralo sodišče v primeru daljšega trajanja pandemije, upoštevajoč okoliščine posameznega primera, na predlog staršev poiskati drugačno rešitev, so sporočili s sodišča.

V največjo korist otrok bi bilo, če bi starši ob upoštevanju vseh sprejetih državnih ukrepov za zaščito ranljivih skupin sami oblikovali začasni dogovor o načinu izvajanja stikov. Sodišče bi odločalo le, če se starši ne bi mogli sporazumeti, so še dodali.

Ste ga srečali?

SIMON ŠUBIC

Bled – Policisti so včeraj ponoči po kršitvi javnega reda in miru z nevarnimi predmeti med 2.10 in 2.25 obravnavali voznika osebnega avtomobila Hyundai Matrix, ki jim je bežal od križišča za »Union« na Bledu do Zgoranj Gorij in Višelnice. Vozil je z neprilagojeno hitrostjo, vmes pa večkrat trčil v občestno infrastrukturo.

Policisti so moškega izsledili in ga obravnavajo zaradi

kršitev v prometu ter suma kaznivega dejanja zoper osebno varnost, saj je bila pred begom proti njemu in nekaj drugim osebam podana prijava groženj in ogrožanja. V intervenciji je sodelovalo več policijskih patrolj, pri dejanju pa ni bil nihče telesno poškodovan.

Policija poziva tiste, ki so srečali omenjenega voznika na begu, da pokličejo na interventno številko 113 ali na Policijsko postajo Bled na številko 04/575 72 00.

V trgovino brez zaščite

Kranj – Kranjski policisti so v sredo obravnavali moškega, ki ni upošteval navodil varnostnika o obvezni uporabi rokavic in maske v trgovini, brez utemeljenega razloga pa je bil tudi zunaj svoje občine. S prekrški bodo seznanili zdravstveni inšpektorat, ki bo odločil o kazni. Policisti pri kontroli javnih krajev tudi ugotavljajo, da prepovedi zbiranja največkrat ne upošteva mladina, zato apelirajo na starše, naj otroke seznanijo s prepovedjo in zagotovijo ustrezen nadzor nad njimi.

Lindav ni več šef kriminalistov

Nekdanji vodja gorenjskih kriminalistov Boštjan Lindav od srede ni več direktor uprave kriminalistične policije na generalni policijski upravi. Prevezel je funkcijo svetovalca v. d. generalnega direktorja policije.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Boštjan Lindav od srede ni več direktor uprave kriminalistične policije, odslej je svetovalec v. d. generalnega direktorja policije Antona Travnerja za področje kriminalitete. Travner je namreč predčerašnjim na čelo slovenskih kriminalistov postavil Vojka Urbasa, ki bo funkcijo opravljal začasno do vrnitve Branka Japlja z dela v tujini. Lindav je sicer funkcijo direktorja uprave kriminalistične policije na generalni policijski upravi prevzel 24. septembra 2018, pred tem je bil tri leta pomočnik direktorja uprave kriminalistične policije. Pred odhodom v Ljubljano je od leta 2009 vodil Sektor kriminalistične policije Policijske uprave Kranj.

Po novem bo Lindav kot svetovalec v. d. generalnega direktorja policije za področje kriminalitete na strateški ravni koordiniral nujne ukrepe policije pri pospešenem odkrivanju tihotapljenja ljudi in odkrivanju gospodarske kriminalitete, so razložili na generalni policijski upravi. Zadolžen bo tudi za strateško sodelovanje z drugimi varnostnimi službami v Sloveniji in tujini. »Lindav ima namreč bogate operativne in vodstvene izkušnje, pod njegovim vodenjem pa je kriminalistična policija v zadnjih letih beležila izjemne uspehe,

Boštjan Lindav je slovenske kriminaliste vodil od 24. septembra 2018, med letoma 2009 in 2015 pa je bil na čelu gorenjskih kriminalistov. / Foto: Tina Dokl

nekateri so bili tudi mejnik v zgodovini kriminalistične preiskovanja,« so pojasnili na policiji.

Pod njegovim vodstvom je na primer policija januarja letos zaključila več kot dve leti trajajočo kriminalistično preiskavo, s katero je razbila mednarodno kriminalno združbo, ki se je ukvarjala z neupravičeno proizvodnjo in prometom s prepovedanimi drogami. Prijetih je bilo več osumljencev, zaseženih pa kar 125 kilogramov amfetamina, več deset kilogramov drugih vrst drog, več kosov orožja in več kot 240 tisoč evrov gotovine, navačajo na policiji. Novembra

lani sta odmevali dve večji preiskavi. Razkritje madžarske mednarodne kriminalne združbe je prineslo količinsko največji zasег heroina na ozemlju Slovenije od njene osamosvojitve – kar 730 kilogramov. Prav tako novembra so ljubljanski kriminalisti razkrili usklajeno delovanje več deset tehničnih preglednikov, ki so jemali podkupnine v zameno za potrditev tehnične brezhibnosti vozil, ki so bila v resnici tehnično oporečna. Koprski kriminalisti pa so oktobra lani razbili mednarodno kriminalno združbo, ki se je že dlje časa ukvarjala s tihotapljenjem ilegalnih

prebežnikov z območja Bosne in Hercegovine in Srbije čez Hrvaško in Slovenijo v Italijo. V začetku leta 2019 so preiskovalci Nacionalnega preiskovalnega urada po več kot dve leti trajajoči preiskavi skupaj s policisti in kriminalisti več policijskih uprav razkrili združbo, ki se je pod pretezo izvajanja gospodarske dejavnosti ukvarjala z zlorabo prostitucije, utemeljeno pa je bila osumljena še trgovine z ljudmi ter neupravičene proizvodnje in prometa s prepovedanimi drogami.

»Tovrstnih primerov uspešno zaključenih zahtevnih, dalj časa trajajočih, tudi mednarodno koordiniranih preiskav je še več, zato se je v. d. generalnega direktorja Antona Travnerja mag. Boštjanu Lindavu zahvalil za odlično preteklo delo in izrazil zadovoljstvo pred prihodnjim sodelovanjem,« so sporočili z generalne policijske uprave.

Novi šef skoraj tisoč slovenskih kriminalistk in kriminalistov Vojko Urbas je v policiji zaposlen 34 let, od tega 19 let v upravi kriminalistične policije. Konec leta 2007 je postal vodja Sektorja za posebne naloge v upravi kriminalistične policije, leta 2016 pa se je zaposlil v vodstvu Sektorja za operativno tehnične sisteme v Uradu za informatiko in telekomunikacije, kjer je nazadnje delal.

Avto našli, pogrešanega (še) ne

Iskanje pogrešanega Jeseničana Iva Matanoviča se nadaljuje. Minulo soboto so pod goro Jerebikovec nad Mojstrano našli njegov avto.

SIMON ŠUBIC

Jesenice – Gorenjski policisti so ta teden skupaj z gorskimi reševalci in vodniki reševalnih psov znova iskali pogrešanega Iva Matanoviča z Jesenic, ki ga svojci pogrešajo že od 22. februarja.

Avtomobil šestdesetletnega Jeseničana je namreč v soboto občan našel pod Jerebikovcem nad Mojstrano in o tem obvestil policijo. Policisti so tako že v nedeljo kljub snegu pregledali širše območje Mežakle, Jerebikovca in Požarovega rovtva. Niso ga našli, zato so iskanje ponovili tudi v torek, a žal prav tako brez uspeha. Policija zdaj prosi vse, ki se bodo zadrževali na omenjenem

območju in bi imeli informacije o pogrešanem Jeseničanu, da jih sporočijo na interventno številko 113 ali na anonimni telefon policije o 80 1200.

Ivo je bil ob izginotju 22. februarja oblečen v temne

hlače, temnejšo športno jakno in črne čevlje. Že tedaj so ga iskali z vsemi razpoložljivimi sredstvi. Preverili so javne ustanove in širša območja Jesenic, Žirovnice, Završnice, Kranjske Gore, Radovne, Gorij,

Bleda, Bohinja, Radovljice, Karavank, Pokljuke, Lancovega, Domžal, Mojstrane in druge mikrolokacije. V iskanju je sodeloval tudi policijski helikopter.

Na Jesenicah pa že dlje časa pogrešajo tudi 79-letnega domačina Bogdana Brezigarja. Svojci so ga nazadnje videli 28. januarja. Oblečen je bil v svetle hlače za prosti čas, modro-zeleno srajco in črno vetrovko s kapuco. Obut je bil v pohodne čevlje. Iskali so ga policisti, gasilci, reševalni psi, svojci, gorski reševalci, policijski helikopter, več območij je bilo preverjenih tudi z letalnikom. Pregledali so širše območje Jesenic in okolico, a za njim do zdaj ni sledu.

Pogrešanega Jeseničana Iva Matanoviča so ta teden spet iskali na širšem območju Mežakle, gore Jerebikovec nad Mojstrano, kjer so v soboto našli njegov avto, in na Požarovem rovtu. / Foto: PU Kranj

Ivo Matanovič

Bogdan Brezigar

**KURILNO
OLJE**

DATRIS

GREJE MOČNEJE

080 2341

Datris d.o.o., Alpska cesta 43, 4248 Lesce

GG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLLED

Usodno zaznamovana z umetnostjo

»V življenju sem imela srečo, da delam tisto, čemur lahko poklonim ne samo pamet, ampak tudi srce. In imam pri tem podporo družine,« je v enem od zadnjih pogovorov za Gorenjski glas povedala Alenka Bole Vrabc, dramska igralka in prevajalka, strastna ljubiteljica umetnosti, ki se je za vedno poslovila zadnji petek v marcu, prav na svetovni dan gledališča, njene velike in vseživljenjske ljubezni.

MARJANA AHAČIČ

»Energije imam toliko, da se počutim kot tisti "lonček, kuhaj" iz pravljice,« mi je zagotovila še manj kot teden dni pred smrtjo. Da bo urenila vse stare fotografije, je obljubila (predvsem sebi) in ob tem obujala spomine na potovanja, ki so jo v desetletjih pestrega življenja vodila na najrazličnejše konce sveta. Še lani poleti se je s snaho za štirinajst dni odpravila v špansko Andaluzijo in nato v Valencio, od koder je domov (spet) pritorila celo goro knjig. Z navihanim nasmeškom se je potem doma zabavala ob misli na to, kako je uradnike na kontroli pred vkrcanjem na letalo nekako prepričala, da so njeno po šivih pokajočo potovalko na krov spustili z le rahlo dvignjeno obrvjo ... O, šarmanтна je znala biti, nič zato, če je zakorakala globoko v deveto desetletje.

Alenka Bole Vrabc se je kot Alenčica Marija Bole januarja leta 1937 rodila v Kranju in njeno življenje nikoli, zares nikoli ni bilo enolično. Stvari je vedno rada delala po svoje in njena družina, oče Zorko, mama Ludovika in sestra Snežna, kasneje pa mož Marjan Vrabc ter sinova Iztok in Klemen, ji je pri tem velikodušno

puščala dovolj svobode ... Kadar ne, si jo je pa odločno izborila.

Otroštvo in mladost je preživela v Kranju, v družini svetovljanskih načel in širokih obzorij. Oče je kot komercialist in direktor trgovskega tekstilnega podjetja veliko potoval in pogosto s seboj vzel svojo najstarejšo hčer. Tudi mama je bila izobražena, kot računovodkinja je bila zaposlena v podjetju Merkur, družina pa je bila v tesnih stikih tudi z njenimi sorodniki na Dunaju.

Počitnice, ve povedati njen bratranec Primož Bole iz Radovljice, so otroci iz velike Boletove družine pogosto preživljali skupaj. »Moj oče Vilko in njen oče Zorko sta bila brata, rojena v družini Ivana Boleta z Brezij. Ivan je bil tamkajšnji organist, ki je na Brezje prišel – in se poročil z domačinko Marjeto Kleindienst – potem ko je na prelomu prejšnjega stoletja zaključil šolo za organiste v Ljubljani. Doma je bil sicer s Krasa.«

Boletovi na Brezjah so bili velika družina z osmimi otroki, sedmimi sinovi in eno hčerjo. »Ob mojem in Alenkinem očetu so bili to še Slavko, Tone, Rudi, Janez in Vlado ter sestra Mara.« Janeza Boleta slovenska in širša glasbena javnost pozna

kot vrhunskega zborovodjo, Slavko pa je bil skupaj s soprogo Ano pred drugo svetovno vojno ustanovitelj in lastnik nekdanjega znanega tekstilnega podjetja Sukno Zapuže. Toneta Boleta se bodo starejši zagotovo spomnili kot tistega gospoda, ki je ure in ure stal na Črnicu ob nekdanji regionalni cesti mimo Brezij in opazoval promet.

Zaljubljena v knjige

Alenka je bila od najbolj zgodnjih let zaljubljena v knjige. Kot ve povedati direktorica radovljiške knjižnice Božena Kolman Finžgar, sta s soprogom Marjanom, prav tako predanim bralcem in zbirateljem knjig (na policah njunega doma v četrtem nadstropju bloka v Radovljici so med drugim prav vse izdaje Prešernovih Poezij) vse do tistega petka, 13. marca, ko so morali zaradi epidemije tudi pri njih zapreti vrata, čisto vsak dan prišla v knjižnico. Pobrskala sta med novimi knjigami, prelistala revije, v priljubljene čajni sobi popila skodelico čaja ali dve ...

Druga dnevna soba

Knjižnica je bila zagotovo vse življenje njen drugi dom. Bila je njena druga

Foto: Gorazd Kavčič

Alenka Bole Vrabc (1937–2020) Za svoje delo je prejela več nagrad, med njimi Sovretovo nagrado za prevode iz hispanističnih književnosti, Župančičevo nagrado Mesta Ljubljana za prevod *Terre nostre* Carlosa Fuentes, Severjevo nagrado za najboljšo stvaritev v ljubiteljskem gledališču in zlato plaketo Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti in veliko plaketo Občine Radovljica za izjemne prevajalske uspehe in za razvijanje ljubiteljske kulture. Leta 2017 je postala častna članica Društva slovenskih književnih prevajalcev.

dnevna soba, v kateri je čez dan listala po knjigah, ob večerih pa namesto posedaanja pred televizijo sodelovala na literarnih večerih. Enako zvesto in navdušeno, če je bila avtorica in ustvarjalica in ko sta s soprogom sedela med občinstvom. Knjižnica je bila tudi njena druga

pisarna. S sodobno tehnologijo načeloma ni imela nobenih težav, se ji je pa včasih odločno uprl domači računalnik. »Vse imam v glavi, samo še v knjižnico grem napisat ...« je po telefonu sporočila včasih, ko se je nevarno hitro bližal rok za oddajo članka. In da, enkrat na leto

je bila knjižnica malo tudi njena spalnica. Kako rada se je pridružila mladim, ki so vsako leto v začetku aprila v spomin na legendarne Hansa Christiana Andersena noč preživeli med knjižnimi policami!

► 16. stran

Od petka do petka

Trideset let od prvih demokratičnih volitev, potrdili referendumsko novelo ... **Stran 12**

Pogovor

Tjaša Mislej, prejemnica nagrade Slavka Gruma za socialno dramo *Naše skladišče* ... **Stran 14**

Pogovor

Dr. Jože Marketz, od februarja naprej novi škof krško-celovške škofije ... **Stran 15**

Od petka do petka

Lojze Peterle je pred tridesetimi leti postal prvi predsednik slovenske vlade, ki jo je sestavila koalicija novih strank Demos. / Foto: arhiv GG

Na obrambnega ministra Mateja Tonina letijo očitki, ker je država podjetju Acron, v katerem je zaposlena njegova mama, oddala naročilo za dobavo medicinske opreme v znesku skoraj 31 milijonov evrov. / Foto: Tina Dokl

Državni zbor je potrdil referendumsko novelo, s katero želi vlada skrajšati čas za uveljavitev interventnih ukrepov za omilitev posledic epidemije covid-19. / Foto: Tina Dokl

Trideset let od prvih demokratičnih volitev

SIMON ŠUBIC

Na prvih večstrankarskih volitvah zmagal Demos

V sredo je minilo trideset let od prvih večstrankarskih volitev v Sloveniji (na cvetno nedeljo, 8. aprila 1990), na katerih je prepričljivo zmagala koalicija novih strank Demos pod vodstvom Jožeta Pučnika, ki si je za glavni cilj postavila osamosvojitve Slovenije. Demos je nato tudi sestavil vlado, ki je bila imenovana 16. aprila 1990, njen predsednik pa je postal Lojze Peterle, takratni predsednik SKD, ki je znotraj koalicije prejel največ podpore volivcev. Hkrati z volitvami v takratno slovensko skupščino so potekale tudi volitve predsednika predsedstva, kandidati pa so bili Milan Kučan, Jože Pučnik, Marko Demšar in Ivan Kramberger. V drugi krog volitev, ki je potekal 22. aprila 1990, sta se uvrstila Kučan in Pučnik, z 58,59 odstotka glasov pa je zmagal Kučan. Za člane predsedstva so bili izvoljeni Matjaž Kmecl, Ciril Zlobec, Dušan Plut in Ivan Oman. »Po mojem mnenju brez teh demokratičnih in večstrankarskih volitev lastne države sploh ne bi ustanovili. Demokracija je bila potemtakem vzvod naše državnosti in ostaja pogoj našega vsestranskega razvoja,« je v poslanici ob trideseti

obletnici prvih demokratičnih in večstrankarskih volitev poudaril predsednik republike Borut Pahor. Dodal je, da se je politična in ljudska enotnost za ustanovitev države oblikovala šele skozi zahtevno in naporno demokratično razpravo in da se bodo najboljše rešitve za trenutno krizo tudi tokrat našle v demokratični razpravi.

Tonin se brani očitkov

Po vsem svetu poteka bolj ali manj umazan boj za zaščitno opremo za preprečevanje širjenja novega koronavirusa. Sestavni del tega boja je tudi Slovenija, ki je do zdaj na razpisih za nakup nujne medicinske opreme 31 dobaviteljem razdelila posle v višini 129 milijonov evrov. Na razpisih je bilo s skoraj 31 milijoni evrov najuspešnejše podjetje Acron iz Pameč pri Slovenj Gradcu. Prav na oddajo naročil zavoda za blagovne rezerve Acronu pa je ta teden padla senca dvoma, saj je v podjetju zaposlena mama obrambnega ministra Mateja Tonina. Ta je sicer očitke o nepotizmu zavrnil kot politikantski poskus nekaterih, da ga oblatijo in obračunajo z njim. »Ne jaz ne moja mama s poslom Acrona z zavodom za blagovne rezerve nimava nič,« je zatrdil Tonin in k preverbi oddaje posla pozval Komisijo za preprečevanje

korupcije. Ta je že sporočila, da bo v tej zadevi uvedla postopek.

Sindikati ostro nad priporočilo ministrstva

V sindikatih javnega sektorja in zdravstva so se ta teden ostro odzvali na ponedeljkovo priporočilo ministrstva za zdravje, naj zdravstveni domovi zadržijo izplačilo dodatka za delo v rizičnih razmerah po kolektivni pogodbi za javni sektor ter dodatka za nevarnost in obremenitve v času epidemije, dokler podrobnosti ne bodo medresorsko usklajene in na ravni zavodov ne bodo sprejeti interni akti o določitvi delovišč in zaposlenih, ki jim dodatki za delo v času epidemije pripadajo. Na ministrstvu odgovarjajo, da gre zgolj za predlog in da bodo izplačila omogočena za nazaj. Zadržanje izplačila pa so predlagali, ker interventni zakon še ni začel veljati, o dodatku za delo v rizičnih razmerah se tudi še ni izrekla komisija za razlago kolektivne pogodbe, medsebojno pa se še niso uskladi la resorna ministrstva. Vladni govorec Jelko Kacin pa je dejal, da bo dodatek za delo v rizičnih razmerah izplačan, a ne takoj, saj večina bolnišnic nima zadostnih likvidnostnih sredstev. Po kolektivni pogodbi javnim uslužbencem za delo v rizičnih

razmerah pripada dodatek v višini 65-odstotne urne postavke osnovne plače.

Potrdili referendumsko novelo

Državni zbor je v torek s 66 glasovi za in osmimi proti potrdil predlog referendumске novele, s katero želi vlada pospešiti tudi postopek sprejemanja novih protikoronskih zakonov. Skladno z novelo bodo namreč lahko zakone, za katere je referendum na določen zakon z ustavno določenimi razlogi že zdaj nedopusten, razglasili in uveljavili takoj, ko ne bo več zadržkov morebitnega veta državnega sveta. Tako bodo postopke sprejemanja in uveljavljanja takih zakonov, tudi ukrepov za blažitev posledic epidemije, skrajšali za do osem dni.

V celoti financirati le obvezen program

Ustavno sodišče je pred dnevi ob obravnavi nove ustavne pobude glede financiranja zasebnega osnovnega šolstva pojasnilo, da mora država stoddstotno financirati obvezni del programa v zasebni šoli, ni pa ji treba v celoti financirati razširjenega dela, tj. dopolnilnega pouka, jutranjega varstva in podaljšanega bivanja, ki ga država trenutno financira 85-odstotno.

Slovinci v zamejstvu (741)

Mati koroških cerkva

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

V srcu nekdanje Karantanije je na vzpetini sredi vzhodnega dela celovškega polja prvi katoliški misionar in škof med Slovenci Modest postavil cerkev. S tem se je začela zgodba o Gospe Sveti oziroma Maria Saal po nemško. Kdaj natančno je bilo to, ni znano. Zanesljivo pa je bilo zelo zgodaj, kar dokazujejo kamni iz Virinuma, rimske province na tem območju, ki so vgrajeni v nekatere dele cerkve, še posebej v svetilnik pred njo. Zato si gosposvetska cerkev, posvečena Marijinemu vnebozetju, zasluži naziv mati koroških cerkva, saj je najstarejša cerkev na slovenskem naseljenem ozemlju.

Pogled na cerkev z dvema zvonikoma, dvignjeno nad celovško ravnico, je

res veličasten. Zgrajena je bila v poznogotskem slogu med letoma 1439 in 1490. Notranjščina je triladijska in je enkratna zaradi slikarij, oltarjev in druge opreme. Baročni glavni oltar je iz leta 1714. Osrednje mesto ima kip sedeče Marije z Jezusom iz leta 1425, ob njej pa so kipi apostolov Petra in Pavla ter svetih Gregorja in Ruperta. Na koroški cerkvi iz leta 1735, v severnem od dveh zvonikov pa je obešen 6608 kilogramov težak zvon iz leta 1687, ki je najtežji bronasti zvon na Koroškem. Pri raziskovanju zgodovine cerkve in obnovah so odkrili številne freske. Najstarejše segajo v leto 1435 in se nanašajo na Jezusovo otroštvo. Za slovensko zgodbo na Gosposvetskem polju

pa je posebej pomembna severna stranska ladja s kapelo Barbare Sachs. Darilo dobrotnice je tudi zadnji dom škofa Modesta. Nad otroškimi sarkofagom, v katerega so položili svetnikove relikvije, je na šestih stebrih postavljena kamnita oltarna miza, za katero domnevajo, da je ostanek glavnega oltarja v nekdanji Modestovi cerkvi. Posebnost Gospe Svetje je tudi gotski kamniti svetilnik iz leta 1497, ki so ga postavili na nekdanjem pokopališču in velja za najlepšega od osmih ohranjenih na Koroškem.

Gospa Svetja ni več božja pot na Slovenskem, ostaja pa slovenska božja pot, je zapisal Franci Petrič v svoji knjigi Slovenske božje poti. Ta del Gosposvetskega polja so še v 19. stoletju poseljevali Slovenci, potem pa se je začelo njihovo izginjanje. Do leta 1920 so v cerkvi pri Gospe Sveti še redno maševali v slovensščini, potem pa vedno manj. Slovenske

Gosposvetska cerkev z dvema zvonikoma in več kot šestonskim bronastim zvonom je naslednica najstarejše cerkve na naseljenem območju Slovencev, zgrajene še v času življenja škofa Modesta.

maše so le občasno, najpogosteje maja, ko Slovenci romajo sem k šmarnicam. H Gospe Sveti pa posamično ali organizirano prihajajo

romarji iz Slovenije. Cerkev in vojvodski prestol v ravnici pod cerkvijo sta običajno tudi ena od postaj naših izletov na Koroško!

Po svetu

Še en filozof o virusu

Že zadnjič smo ugotovili, da o pandemiji covida-19 ne kaže le poročati, ampak moramo o njej tudi razmišljati. Tako se izkaže, da ne gre za kako naključno zadevo, ampak za dogajanje širokih razsežnosti z daljnosežnimi posledicami ...

MIHA NAGLIČ

Žižek o virusih

Eden od svetovno upoštevanih filozofov, ki komentirajo virozno dogajanje, je tudi naš Slavoj Žižek. Že zadnjič smo od njega navedli nekaj malega, danes dodajmo malo več. Filozof izgovori, kar sledi. »Vse skupaj me spominja na klasičen roman Herberta Georgea Wellsa Vojna svetov. V romanu vesoljci, tuja superiorna inteligentna bitja, napadejo Zemljo in mi izgublamo. Kaj jih uniči? Neke enostavne bakterije. Ta hip je videti, kot da smo mi vesoljci, pa se nam virusi, torej življenje v svoji najbolj elementarni obliki, maščuje. Na ravni Wikipedije sem pogledal, kaj so pravzaprav virusi. Zanimivo je, da si biologi sploh niso enotni, ali so to živa bitja ali samo neki kemijski procesi. To je nekaj tako neumno elementarnega, to so fotokopirni stroji in prav nas uporabljajo za fotokopiranje. Nekaj tako absolutno bebastega. Hkrati me je to spomnilo na filozofijo. Skoraj prevladujoči trend v današnjih tako imenovanih kognitivnih znanostih, ki skušajo na podlagi Darwina razložiti človeški um, je, da je človeški um neke vrste

virus na nas kot živalih. Mi kot živali bi bili neumni, bi se podredili instinktom in životarili. In kaj pomeni duh? Duh pomeni, da te neke ideje kot virusi okupirajo. Ideje so lahko plemenite, lahko so zlobne in nas izkoriščajo, lahko nas tudi uničijo. Situacija je zelo čudna. Virusni so najnižje, hkrati pa je na neki način naša duhovnost virus na relativno uravnoteženi biologiji. Mar ni zaljubiti se tudi neke vrste virus? Vse se ti zruši, ravnotežje življenja. Lahko te uniči. Ne verjamem, da se iz tragedij lahko česar koli naučimo, ampak mogoče bo vsaj ta modrost ostala, kako neuravnoteženo je naše življenje, kako fragilno in krhko je vse. Ni nekega velikega sovražnika, so samo naključja. Namerno pretiram. Kitajec se odloči, da namerno poje netopirja, ampak saj ne bi krivil Kitajcev, to je le primer. Vse skupaj ni nič novega. Z ženo sva pred nekaj tedni gledala serijo intervjujev z znanstveniki, ki so ves čas ponavljali, da se bo to zgodilo. Vprašanje ni v tem, ali se bo zgodilo, temveč kdaj se bo zgodilo. Vem, da je po bitki enostavno biti general, a vseeno se človek sprašuje, ali se nismo znali na to malo bolje pripraviti.« (Vir: MMC RTV SLO)

19 točk covida-19

Da ne bomo preveč učeni in zamišljeni, dodajmo še kaj bolj stvarnega. Nekaj zanimivega sem našel na eni od »rumenih« spletnih strani. Nekdo je naredil spisec »19 krutih resnic, ki jih je razgalil covid-19«. Te točke so: »1. Zmagovalka tretje svetovne vojne je Kitajska, ki je vojno dobila brez izstreljene rakete. 2. Zdravstveni delavci so vredni več kot nogometaši. 3. Preventiva reši več življenj kot ukrepanje v zadnjem trenutku. 4. Evropejci očitno nismo tako zelo poučeni, kot mislimo, da smo. 5. Zdaj vemo, kako se počutijo živali v živalskih vrtovih in kletkah. 6. Nafta nima nobene vrednosti v svetu, kjer ni masovne potrošnje. 7. Totalni papir je pomembnejši od hrane. 8. Smrt ne izbira. 9. Več denarja bi morali vložiti v zdravstvo kot pa v festivale/zabavne dogodke. 10. Na pandemijo svet ni pripravljen. 11. Današnji otroci ne vedo več, kako se zamotiti brez svetovnega spleta in televizije. 12. Družbena omrežja so nas na eni strani zblížala, a ustvarjajo tudi (nepotrebno) paniko. 13. Svet se brez človeške roke obnavlja hitreje. 14. Končno smo začeli ceniti rokovanje, ki je poleg pozdrava tudi znak zaupanja. 15.

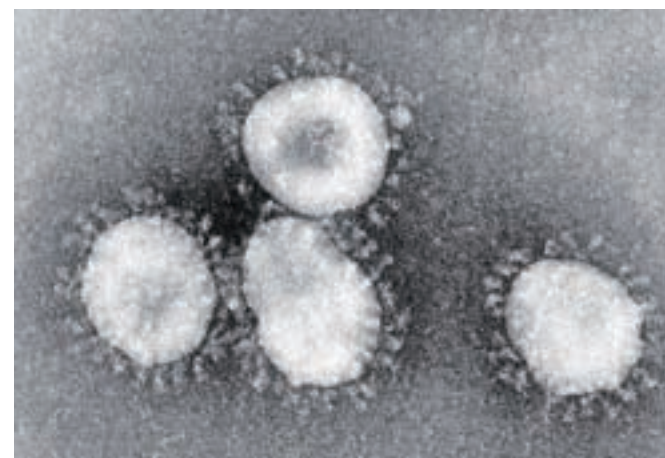
Obstajajo ljudje, ki služijo milijone in v času krize niti centa niso pripravljeni deliti z drugimi. 16. Ljudje so oportunistični in podli, ne glede na svoj družbeni status. 17. Zdravstvene delavce smo prepustili na milost in nemilost novega koronavirusa, a se ti kljub temu ne vdajo. 18. Resnični virus na Zemlji smo ljudje. 19. Otroci zdaj po večini vzgajajo njihovi starši.« Kaj poročete? Najbrž se z vsem ne strinjamo, z večino teh točk pač se.

Premier in zdravnik

Na spletu berem: »Irski premier Leo Varadkar se bo vrnil v zdravstvene vode. Prejšnji mesec se je namreč spet vpisal v zdravstveni register in ponudil pomoč med izbruhom novega koronavirusa na Irskem. Varadkar je delal kot zdravnik v bolnišnici, preden je bil izvoljen v irski parlament. Poklic je opustil leta 2013, leto preden je postal minister za zdravje. Prejšnji mesec pa se je irski premier spet registriral kot zdravnik. Varadkar je pripravljen pomagati v tedenski izmeni na področju, ki je skladno z njegovimi kvalifikacijami, in bo pomagal pri telefonskem svetovanju bolnikom.« (Vir: MMC RTV SLO) Premier za zgled.

Slovenski in globalno znani filozof Slavoj Žižek med enim od svojih številnih javnih nastopov; Liverpool, 17. april 2008

Tako je videti koronavirus pod elektronskim mikroskopom in v eni od starejših izvedb iz leta 1975. / Foto: Wikipedija

Irski premier Leo Varadkar je po svojem osnovnem poklicu zdravnik. Na sliki je drugi z leve, in sicer ob odprtju nove bolnišnice, ko je bil še minister za zdravstvo, 23. julija 2014.

Za boljšo šolo (68)

Osebni stik na daljavo

IVKA SODNIK

Konec marca so ravnateljice osnovnih šol končno dobili enotna strokovna navodila, kako učinkovito izvajati pouk na daljavo, in še je čas, da se jih upošteva. Pripravili so jih strokovnjaki zavoda za šolstvo, pedagoški psihologi in nekaj ravnateljic. Vsebinska analiza prvih tednov izvajanja učenja na daljavo je namreč pokazala, da so med šolami velike razlike tako v pristopih poučevanja kot obremenjevanju učencev. Zato je skupina strokovnjakov predlagala, da se učiteljski zbori po šolah več dogovarjajo in skupaj načrtujejo, da bodo vedeli, koliko domačega dela naložiti učencem.

Otrokom je treba najprej pomagati sestaviti dnevni urnik učenja, saj jih veliko tega

ne zna. Učencem z učnimi težavami naj bi pri tem pomagala šolska svetovalna služba ali učitelji dodatne strokovne pomoči, saj ti najbolj vedo, koliko časa posamezni otrok potrebuje za izpolnjevanje določenih nalog. Svetovalne delavke naj skušajo posebej skrbno spremljati tiste otroke, ki so jih že v šoli obravnavale, saj dobro poznajo njihove družinske razmere, ki so se zaradi težkih okoliščin in stisk staršev zelo verjetno še poslabšale. Ti otroci še toliko bolj potrebujejo podporo in zaščito. Prav vsi otroci pa zaradi pomanjkanja socialnih stikov in negotovosti pri izpolnjevanju šolskih obveznosti potrebujejo redna spodbudna sporočila svojih učiteljev ali vsaj razrednika.

Mlajši učenci zelo pogrešajo svoje učitelje in zagotovo jih bodo iz tedna v teden bolj tudi starejši. Če je bila šola preveliko učencem odveč, jo bodo sedaj, ko ne smejo hoditi v šolo, vsak dan bolj pogrešali. Osebni stiki z učenci v razmerah, ko so učenci in učitelji časovno in prostorsko ločeni, bodo zagotavljali občutek povezanosti in sprejetosti, kar otroci od šole najbolj pričakujejo. Zato zgolj pošiljanje učnih gradiv in usmerjanje, kako reševati domače naloge, ni dovolj.

Pri načrtovanju učenja na domu je treba najprej ugotoviti, koliko računalnikov, če sploh kakšnega, imajo v družini na razpolago. Če računalnika in internetnega

dostopa nimajo, je treba še bolj premisliti, koliko dejavnosti naložiti takšnim otrokom. Učitelji, na predmetni stopnji pa razredniki, naj se v tem primeru z otrokom in starši po telefonu dogovorijo, kako bo potekalo izobraževanje na daljavo. Pri teh otrocih je treba še posebno skrbno izbrati zahtevnost in obseg domačega dela. Če je v družini več otrok in imajo samo en računalnik, je treba narediti načrt in urnik, kdaj bosta lahko posamezen otrok in njegov učitelj v neposrednem stiku. Če učitelji ugotovijo, da določeno število otrok ne zna uporabljati spletnih aplikacij, naj šola pripravi navodila in nudi podporo po e-pošti ali telefonu. Pri učenju na daljavo

postajajo izredno pomembni in uporabni telefoni, ki so sicer po šolah prepovedani, saj jih imajo čisto vsi učenci, in to najboljše.

V navodilih za šole je izrecno poudarjeno, naj učitelji od učencev ne zahtevajo tiskanega naloga in učnih listov, gradiva naj učenci oddajajo v elektronski obliki ali pa naj svoje izdelke fotografirajo in to pošljejo učiteljem. Pomoč staršev je predvidena predvsem pri najmlajših šolarjih, starejši učenci pa naj bi sami komunicirali s svojimi učitelji, saj pri učenju na daljavo še toliko bolj potrebujejo njihovo usmerjanje in povratne informacije. Še zlasti če se bodo ob ponavljanju starega znanja lotili tudi predelovanja nove učne snovi.

Pogovor

Piše za gledališče, naš razmislek in pravičnejšo družbo

Tjaša Mislej

Letošnja prejemnica nagrade Slavka Gruma Tjaša Mislej je šele peta dramatičarka z nagrado za najboljše izvirno slovensko besedilo, ki jo v okviru Tedna slovenske drame podeljujejo od leta 1979. Leta 2014 je že prejela nagrado za mlade dramatike za besedilo Panj, letos pa je strokovna komisija za najboljšo prepoznala njeno socialno dramo z naslovom Naše skladišče.

IGOR KAVČIČ

Nekje na sedmi strani drame, ko osrednji liki, štiri skladiščnice različnih let, ki so na tem »šilhtu« vsaka s svojim razlogom in zgodbo, pred spanjem sedejo k skupnemu ogledu televizije, bralcu postane jasno, da sodelavke v tem skladišču hipermarketa pravzaprav živijo noč in dan, vse do (recimo) proste nedelje. So kot v nekakšni skupinski izolaciji od zunanjega sveta, kar v aktualnem času deluje s podvojeno strašljivostjo...

Res je. Skladiščne delavke so pravzaprav zaprte v skladišču, še proste nedelje se jim vsak teden izmikajo. Tam spijo, imajo malico, se prhajo in ob večerih seveda gledajo televizijo, če niso preveč izčrpane. Po drugi strani pa je tudi kupec, ki se občasno prikaže, že več tednov izgubljen v trgovini, saj ne ve, kaj sploh išče. Želela sem ustvariti atmosfero ujetosti in poudariti neizbežnost situacije. Delavke so nezadovoljne, želijo si drugačnega življenja, imajo svoje strahove, sanje in hrepenenja. Morda se lahko v teh časih še bolj poistovetimo z njimi, ko smo tudi mi ujeti med štiri stene in je naša osebna prihodnost, prihodnost celotne družbe, pravzaprav celotnega sveta, tako negotova.

Kaj se pravzaprav dogaja v vašem, a vendarle tako zelo našem skladišču?

Naše skladišče je socialna drama, ki sem jo kljub na neki način tragični situaciji likov poskušala obarvati s humorjem, karikaturjo in absurdom. Gre za položaj štirih delavk, ki so zaprte v to ogromno skladišče hipermarketa, njihove izmene pa se nikoli zares ne končajo. Med ženskami različnih starosti se spletajo takšne in drugačne vezi ter postopoma skozi dialoge odkrivamo njihove življenjske zgodbe, sanje in ambicije. V njihov absurden mini kozmos pa mimobežno vstopajo še zunanji obiskovalci, od poslovodkinje do direktorja, skladiščnika, novinarja in kupca.

Bi lahko rekli, da je tematika položaja delavstva v

Tjaša Mislej je predstavnica generacije mladih angažiranih dramatičark. / Foto: Zala Jelenc

sodobnem z neoliberalizmom zaznamovanem svetu na neki način tudi vaše dramsko delovišče?

V vseh treh dramskih besedilih, ki sem jih napisala za odraslo publiko, je v ospredju tematika organizacije dela oziroma način, kako ekonomske razmere in ideologija večne rasti, ideologija ustvarjanja profita – pogosto za ceno uničevanja okolja ali kratenja delavskih pravic, kako vse to vpliva na vsakdanje življenje ljudi, ki so na dnu družbene lestvice.

Kruha ne naredi moka, ampak roka, kot v vaši drami vedno znova ponavlja najstarejša in najbolj izkušena delavka Vera ...

Točno tako. Brez delavcev podjetja propadejo. Brez delavcev ni proizvodov, ni dodane vrednosti, ni dobička. In zakaj je mnogokrat tako, da si smetano razdelijo zgolj tisti, ki so pri koritu?

V ospredje postavite prav lik žensk v aktualnem času, ki jih v obstoju ohranjajo različne sanje o boljšem življenju, moški se pojavljajo kot bitja iz drugega sveta, od koder pa vendarle »vodijo igro«. Mar ženska v tem svetu izgublja tudi zato, ker je ženska?

Zdi se mi pomenljivo, da je toliko žensk na delovnih mestih, kot so prodajalke, skladiščnice, čistilke, medicinske sestre, vzgojiteljice, ne nazadnje tudi učiteljice. To so poklici, ki so zelo zahtevni, za družbo nujno potrebni, hkrati pa velikokrat premalo spoštovani, preslabo ovrednoteni in plačani. Vodilni akterji v svetu in najbogatejši Zemljani so pa še vedno moški, z nekaj izjemami.

Kako ste sami sprejeli (začutili) vest, da ste postali dobitnica nagrade Slavka Gruma. Jo vidite kot napredovanje »znotraj skladišča« ali uresničenje sanj o vsem tistem, kar vas čaka zunaj nje, a morda na drugačen način povezano z njim?

Težko bi napovedala, kaj točno bo sledilo tej nagradi, kar se tiče uprizarjanja ali sodelovanja z gledališči. Vsekakor stvari ne potekajo

tako, da te po nagradi kar nenkrat vsi kličejo. Niti slučajno. Vrednost in pomen nagrade vidim tudi v tem, da mi daje dodatno motivacijo in odgovornost za nadaljnje pisanje. Vsaka naslednja drama mora biti vsaj tako dobra ali boljša. Slovenski gledališki prostor je majhen, dramatskih pisk in piscev pa imamo veliko – s tem, da večina živi od drugih poklicev. Na ta način je težko vzdrževati vrhunsko formo. Mislim, da bi ministrstvo za kulturo, JAK in gledališke institucije lahko naredili več za vzgojo, spodbujanje in promocijo slovenske dramatike.

Primerjate občutek, ko ste leta 2014 prejeli – takrat se je podeljevala šele drugič – nagrado za mladega dramatika, z občutkom zdaj, ko je vaša velika nagrada ...

Če povem iskreno, sem zdaj bolj presenečena kot

takrat. Obakrat pa sem bila seveda zelo vesela.

V drami, lahko bi rekli tudi trpkim komediji, na koncu ne nakažete rešitve – je res ni?

V drami je morda ni, v družbi pa je vse mogoče, če se skupaj zbere dovolj povezanih posameznikov, ki imajo jasne zahteve in cilje, ki bi jih radi dosegli.

Kar daje upanje in moč. Zdi se mi, da stavite na sodobno angažirano gledališče – mar vam to tudi na neki način narekuje pisanje besedil?

Seveda. Pisanje dram je pri meni v prvi vrsti namenjeno gledališču, neke-mu ustvarjanju potencialne predstave za publiko. Vedno imam v mislih, kaj bi rada sporočila gledalcu ali bralcu, kaj želim, da bi doživel, premislil ali želim, da se ga nekaj dotakne.

Ste že v dogovoru s katerim od režiserjev ali umetniških vodij gledališč, ki bi v prihodnji sezoni vstopili v Naše skladišče?

Zdaj je še prekmalu, da bi lahko jasno odgovorila na to vprašanje. Nekaj zanimanja je, a konkretno še ni nič dogovorjeno. K temu verjetno prispevajo tudi trenutne negotove razmere.

»Brez delavcev podjetja propadejo. Brez delavcev ni proizvodov, ni dodane vrednosti, ni dobička. In zakaj je mnogokrat tako, da si smetano razdelijo zgolj tisti, ki so pri koritu?«

Pogovor

V sebi nosim slovensko molitev

Dr. Jože Marketz

Dr. Jože Marketz je od februarja naprej novi škof krško-celovške škofije. Še pred leti je bilo nepredstavljivo, da bi na Koroškem Slovenci lahko prevzemali najodgovornejše službe, poudarja novi škof v pogovoru za Gorenjski glas.

JOŽE KOŠNJEK

Spoštovani gospod škof, najprej čestitka za imenovanje in iskrena hvala za pogovor za Gorenjski glas. Tudi na Gorenjskem smo ponosni, da je bil koroški Slovenec izbran za tako odgovorno dolžnost. Ste bili vi osebno presenečeni?

Prisrčna hvala za čestitke. Prav lep pozdrav namenjam bralkam in bralcem Gorenjskega glasa. Imenovanje je bilo tudi zame presenečenje, saj sem bil z vsem srcem ravnatelj koroške Caritas. Ko so me povabili v Rim, sem se branil, a je pristojni kardinal vztrajal in mi povedal, da se je zame odločil papež, ker je prišla zadeva o krški škofiji do njega. Papežu Frančišku, ki ga zelo spoštujem in je star 83 let, nisem mogel reči, da sem prestar. Poleg tega sem že pri duhovniškem posvečenju obljubil pokorščino. Zavedal sem se tudi, da bodo prav koroški Slovenci nad vse veseli, da bi eden od njih postal škof, saj so dolga leta prosili za slovensko govorečega pomožnega škofa ali vsaj generalnega vikarja. Odločilno za moj pristanek pa je bilo osebno prepričanje, da ne gre samo za moj da, ampak me je Bog poklical in izrekel svoj da meni.

Vaša škofovska dolžnost bo gotovo še zahtevnejša tudi zato, ker je o dosedanem vodenju škofije, ki je druga najstarejša v Avstriji, precej polemik.

Zavedam se problematike, zaradi katere je ostala škofija brez škofa. Želim začeti proces obnove. Glede dogajanj v krški škofiji v preteklih letih ne želim ničesar prikrivati, hkrati pa naj bi bilo mogoče, da na vse, kar se je zgodilo, pogledamo z vidika krščanske ljubezni in si pri tem izmenjamo tudi nasprotujoča si stališča. Lahko se o tem celo prepiramo. Pomembno je, da lahko vsak pove svoje mnenje in da smo v dialogu, potem ima krška škofija in tudi celotna Cerkev dobro prihodnost. Škofovska služba je že sama po sebi zahtevna. Mnogo služb sem že opravljal v škofiji in ob vsaki sem si mislil, da bom naloge že zmogel. Pri škofovski pa resnično čutim, da sam tega ne bom zmogel opraviti in da ji bom kos le z Božjo pomočjo. V ta namen sem prosil za molitev. Zaupanje ljudi bom skušal pridobiti s svojim načinom življenja.

Sem skromen človek in tak želim ostati.

Krško-celovška škofija je tudi dvojezična. Vi ste goreč zagovornik dvojezičnosti. Boste kot škof pri njej vztrajali? Znano je, da je v številnih koroških krajih mogoče slišati slovensko besedo in pesem le še v cerkvah.

Pomembno je, da lahko slovenščino, svoj materni jezik, uporabljamo v koroški javnosti. Naredili smo veliko korakov v pozitivno smer in tu sem res zelo ponosen na našo Cerkev, ker je imela pri tem pionirsko vlogo. Moja doktorska disertacija z naslovom Prispevek Cerkev k skupnemu življenju slovenske in nemške skupnosti na Koroškem je bila del tega procesa. V deželo smo vnesli dvojezičnost. Velika večina je imela vse nemško, Slovenci pa so skušali imeti vse slovensko. Z dvojezičnostjo pa iščemo način, da smo skupaj, da se sporazumemo in to želim nadaljevati. Slovenski duhovniki po župnjah se zelo trudijo, da dajejo slovenskemu jeziku dovolj prostora in s tem oblikujejo tudi slovensko kulturo po južnem Koroškem.

Slovenci, ki smo bili na vaši škofovski posvetitvi v celovški stolnici, smo bili posebej počaščeni, ker ste na vprašanja o zaobljubah odgovarjali dvojezično. Tudi v vaših škofovskih znamenjih je veliko slovenskega.

Svojim staršem sem zelo hvaležen, da sem odraščal v slovenščini. Ko sem premišljeval o sprejemu škofovske službe, sem se pogosto spomnil svoje babice, ki si je z vsem srcem želela, da bi postal duhovnik, in je v ta namen neverjetno veliko molila. V njej sem videl lik premnogih slovenskih vernic in vernikov, ki so ji bili in so ji še povsem podobni. Dvojezičnost dojemam kot veliko darilo. V sebi nosim slovensko molitev in ta mi daje moč. Želel sem si preprosta škofovska znamenja. Rdeč lipov list v mojem grbu simbolizira slovensko lipo in tudi moja škofovska palica je iz lipovega in cemprinovega lesa. V grbu in na mitri, ki so jo izdelale šolske sestre svetega Frančiška Kristusa Kralja v Mariboru, je upodobljen Hemin križ, ki so ga našli pri izkopaninah na Gori svete Heme nad Globasnico, blizu moje domače Kršne vasi. Pomembno mi

Foto: Škofijski urad Celovce

Škof dr. Jože Marketz, rojen leta 1955, na dan posvečenja v celovški stolnici

je spoštovanje tradicije, iz katere izhajam, in vem, da je v bistvu ne smemo spremeniti, čeprav so spremembe potrebne. Zame je prvo spoštovanje vsakega človeka, neodvisno od njegovega izvora, jezika ali verske pripadnosti.

Se vam zdi, da je imenovanje koroškega Slovenca za škofa tudi znak strpnjega sožitja med obema narodoma v deželi. Še pred desetimi leti bi bila to utopija.

Zavedam se, da je imenovanje koroškega Slovenca za škofa tudi političen znak. Hvaležen sem, da je prav katoliška Cerkev v zadnjih desetletjih v duhu sožitja močno sooblikovala našo družbo. Iskanju pravičnosti in sprave se ni nikoli izogibala. Koroška škofijska sinoda v letih 1971 in 1972 je veliko prispevala k sožitju. Nekdanjih razprtij ni več, ostajajo pa odprta vprašanja. Da na Koroškem lahko tudi Slovenci prevzamejo odgovorne službe za vso družbo, je bilo pred časom nepredstavljivo. Ob svojem imenovanju sem prav iz vrst slovenske narodne skupnosti čutil nepopisno veselje in podporo. Čutil pa sem, da so bili tudi nemško govoreči Korošci veseli. Kritike skoraj ni bilo, kar me je celo presenetilo. Da je škof iz slovenske narodne skupnosti, je ob stoti obletnici plebiscita zgodovinski dogodek. Prej koroški Slovenci pri plebiscitnih praznovanjih nismo sodelovali. Tudi sam se jih nisem nikoli udeleževal. Sedaj se v programih bolj upošteva

slovenska narodna skupnost in njen jezik. Mislim, da smo letos tako daleč, da bo praznovanje lahko skupno, v duhu sožitja in spoštovanja. Tudi verniki bodo zaradi tega molili za Koroško.

Zelo ljudski človek ste. Verjetno tudi zato, ker ste bili rojeni v preprosti in verni kmečki družini v Podjunu. Mama je že pokojna, očeta pa sem na posvetitvi opazoval, kako je s solznimi očmi, ganjen spremljal svojega sina na začetku škofovske poti. Za časopis Nedelja je povedal, da želi z vami znova obiskati slovensko morje, vaše delovno mesto v Celovcu in celo Vatikan.

Moja pot z Bogom se je začela že doma, s starimi starši in starši. Moja mama se je pred skoraj letom dni vrnila k Njemu. Vesel sem, da je bil na posvečenju ob meni moj skoraj 93-letni oče z moji sestrama. Družina je temelj vsega. Tega se zavedam. Moja babica ni znala nemško, bila pa je zelo verná in pametna žena. Sama ni znala pisati, a je svoje pesmi, romane in igre narekovala dedu, da jih je zapisoval. Ko je šla moja mama v pokoj, je začela pisati. Vsi smo se čudili. Napisala je šest knjig. Ljubezen do besede je prisotna v našem rodu, saj je Maja Haderlap moja sestrična. Mama je obdelovala domačo kmetijo, oče pa je delal od jutra do večera: pozimi je pluzil sneg po vsej občini, poleti pa je žet žito in veliko delal v gozdu. Včasih sem mu pomagal, ampak sem bil kot otrok izredno šibek.

Hvaležen sem, da je skrb za kmetijo in za očeta prevzela sestra Monika z družino. V Vatikan očetu zagotovo ne bo več uspelo priti. V Piran sem ga že enkrat peljal, škofijsko palačo pa mu bom pokazal pred veliko nočjo.

Na vseh dosedanjih dolžnostih na Koroškem in v misi-jonih, kjer ste bili nekaj časa, in zadnja leta kot vodja koroške Caritas ste delovali kot glasnik ubogih in revnih. Gotovo boste tudi kot škof do teh ljudi še posebno pozorni.

Imenovanje za škofa sem sprejel tudi zaradi svojih izkušenj v pastoralni, predvsem pa v koroški Caritas. Skrb za ljudi, ki živijo na robu družbe, bo močno spremljala mojo škofovsko službo in moj življenjski slog. Še naprej se bom v posebni meri zavzel za begunce, ki so prisiljeni zapustiti svoj dom in iščejo zatočišče. Treba jim je pomagati, da bodo lahko živeli v dostojanstvu. Ko sedaj vidim slike beguncev na meji med Grčijo in Turčijo, se mi zdi to katastrofa še posebej zato, ker smo mi kristjani. Če bi bili mi v njihovi koži, bi si gotovo želeli isto, mi pa jim tega ne damo. Moja srčna želja je, da bi drug drugega poslušali, drug drugega poskušali razumeti, drug drugega varovali in živeli v medsebojnem spoštovanju. Naš svet je danes zelo pluralen. Kristjani ob tem ne smemo biti ozki. Razširimo roke, da lahko objamemo svet, vendar ne tako, da boli, ampak da dobro dene.

»Zavedam se, da je imenovanje koroškega Slovenca za škofa tudi političen znak. Hvaležen sem, da je prav katoliška Cerkev v zadnjih desetletjih v duhu sožitja močno sooblikovala našo družbo. Iskanju pravičnosti in sprave se ni nikoli izogibala.«

V spomin

Usodno zaznamovana z umetnostjo

◀ 11. stran

Prevodi kot ljubimci

Glede na to, da je imela velik del sorodnikov na Dunaju, kjer je njena mama preživela otroštvo in zato tekoče govorila nemško, je bilo nekako naravno, da si je pot v nove svetove utirala tudi z raziskovanjem po literaturi v tujih jezikih. Najprej nemškem, seveda, po spletu naključij pa je med počitnicami pri znancih v Aachnu med obiskom tamkajšnjega kina odkrila še španščino. Očarali so jo igralci in jezik, domov je prišla s špansko slovnico, pregledom književnosti in štirimi Langenscheidtovimi vinilkami. »Da dobiš v uho izgovarjavo,« je povedala v enem od intervjujev ... Tako se je začelo.

V prevajalski poklic jo je uvedla takratna urednica pri Mladinski knjigi Kristina Brenk. »Moja prevajalska babica,« ji je pravila. Prav ona jo je nekoč povprašala, ali bi hotela prevesti zgodbo Karla Brucknerja, avstrijskega pisatelja, o deklici Sada, ki je umrla za posledicami sevanja nekaj let zatem, ko je atomska bomba padla

»Energije imam toliko, da se počutim kot tisti "lonček, kuhaj" iz pravljice,« mi je zagotovila še manj kot teden dni, preden se je dokončno poslovila. Da bo uredila vse stare fotografije, je obljubila (predvsem sebi) in ob tem obujala spomine na potovanja, ki so jo v desetletjih pestrega življenja vodila na najrazličnejše konce sveta.«

na Hirošimo. Leta 1963 je vzela v roke svoj prvi natisnjeni prevod in bila kar ponosna nase, je povedala 55 let po tem.

Španščine se je lotila le nekaj let pozneje. Začela je kar

s kulturnim Márquezovim romanom Sto let samote; pol stoletja kasneje je pred dvema letoma izšel njen posodobljeni prevod. »Urednik mi ga je v delo ponudil, ko sem bila noseča. Pristala sem, ker se mi je zdelo, da imam pred sabo dolge počitnice. Zdaj vem, da sem ga bržda dobila zato, ker se ga nihče drug ni hotel lotiti,« je še novembra povedala na literarnem večeru Pridobljeno s prevodom, na katerem so se v radovljiški knjižnici, kje drugje pa, o Gabrielu Garcíi Márquezu pogovarjale njegove slovenske prevajalke, ob Alenki Bole Vrabec še Vesna Velkoverh Bukilica in Veronika Rot. Po Márquezu se je – zelo uspešno – lotila številnih drugih, med njimi so še trije Nobelovci: Angel Asturias, José Saramago in Camilo José Cela.

»Zame so prevodi bolj ljubimci kot otroci,« je na vprašanje o tem, kateri prevod oziroma avtor ji je najbolj pri srcu, povedala v enem od najinih pogovorov. »Če je knjiga res vredna, prevajaš s strastjo in se nenehno sprašuješ, ali si v sozvočju z avtorjem, ali boš prostranstvo njegovega duha zaobjel v ce-

priganja. Nimam fotografiskega spomina, prizore pa vidim kot slikovite diapozitive, ki podžgejo splete besed in misli z barvitostjo, jaz pa diham skupaj z avtorjem. Če bi si izbrala le enega, bi bil to zagotovo Garcíi Márquez zaradi svoje vulkanske moči pripovedovanja, ki je v romanu Sto let samote ujel ne le življenje družine Buendía, ampak mogočno fresko Južne Amerike.«

Rojena za gledališče

Vzporedno s knjigami je življenje Alenke Bole Vrabec usodno zaznamovalo tudi gledališče. Že za svoj prvi večji projekt na Akademiji za gledališko umetnost je za vlogo Klitajmnestre v Muhah Jeana-Paula Sartra prešla akademjsko Prešernovo nagrado. Prvo zaposlitev je dobila v Mladinskem gledališču v Ljubljani. Po preselitvi v Radovljico je bila v začetku sedemdesetih zaposlena kot dramaturginja v uredništvu radijskih iger Radia Ljubljana, v osemdesetih kot strokovna sodelavka za gledališko dejavnost na ZKO Kranj, v devetdesetih je bila direktorica in umetniška vodja Gledališča Toneta Čufarja na Jesenicah, zadnjih pet let do upokojitve leta 2005 pa direktorica Linhartove dvorane Radovljica. V okviru KUD Radovljica je ustanovila Linhartov oder, ki se je s komedijo Ta veseli dan ali Matiček se ženi prvič predstavil v letu 1977. Z Linhartovim odrom je ustvarila številne predstave, literarne večere, kulturne dogodke, občinske proslave ... Dolga leta je nepozabne predstave uprizarjala tudi na gradu Kamen in na Pustem gradu. Bila je

loti, izluščil v pravi luči njegovo sporočilo, jezikovne finese in čar, ki ga mora bralec občutiti. Če se prevajanja lotiš s strastjo, te delo tako prevzame, da pozabiš na čas, ki pa tako in tako vedno

Foto: Gorazd Kavčič

S soprogom Marjanom, izjemnim zbiralcem in velikim ljubiteljem knjig, sta se spoznala v kranjski knjižnici. Tudi njun dom v Radovljici ima pridih branju posvečenega prostora.

predsednica Združenja gledaliških in lutkovnih skupin Gorenjske, selektorica Festivala gorenjskih komedijantov, selektorica festivala Čufarjevi dnevi in vse do konca članica strokovnega sveta Prešernovega gledališča v Kranju ... »Gledališče je zame posvečen prostor,« je še januarja povedala kolegu Igorju Kavčiču v pogovoru pred petdesetim Tedom slovenske drame, na katerem je vedno videla vse predstave; v ta namen se je vsako pomlad za teden dni iz Radovljice preselila k sestri, kasneje pa k sinu v Kranj.

Čas za delo, ne za počitek

Po upokojitvi je njeno življenje dobilo nov zagon. Še bolj se je posvetila delu z domačo gledališko skupino, radovljiškim Linhartovim odrom, s katerim je ustvarila številne predstave, literarne večere, kulturne dogodke ... Z radovljiškim turističnim društvom, katerega predsednica je bila zadnja leta, se je udeleževala srečanj srednjeveških mest; v domačem mestu je z društvom vsako leto pripravljala srečanje mest na Venerini poti, lani so gostili Prangeriada, še konec letošnjega februarja je kot strašni peklensček skozi Radovljico vodila tisočglavi pustni sprevod ... »Alenkina ustvarjalna energija, ideje in njeno svetovljanstvo, ki so bogatili naše kulturno dogajanje, so brez primere. Bila je naša zlahtna meščanka in velika prijateljica,« je o njej povedal župan Ciril Globočnik.

Za svoj sedemdeseti rojstni dan je v vlogi babice z

»Če je knjiga res vredna, prevajaš s strastjo in se nenehno sprašuješ, ali si v sozvočju z avtorjem, ali boš prostranstvo njegovega duha zaobjel v celoti, izluščil v pravi luči njegovo sporočilo, jezikovne finese in čar, ki ga mora bralec občutiti. Če se prevajanja lotiš s strastjo, te delo tako prevzame, da pozabiš na čas, ki pa tako in tako vedno priganja.«

lutkami nastopila v predstavi Berte Bojetu Osama. Dve leti za tem sta z Miro Bolte prvič navdušili v Partljičevi komediji Čaj za dve, predstava Gledališča Toneta Čufarja je pod pod režijsko taktirko Iztoka Valiča postal prava uspešnica, doživela 26 ponovitev ter pobirala nagrade in številna odobravanja. Alenka je v njej več kot prepričljivo uprizorila lik upokojene gledališke igralka, ki jesen življenja preživlja v domu za ostarele. Lani je v vlogi režiserke strokovno javnost in občinstvo navdušila s predstavo Rozine roznice, za letošnjo sezono pa ji je ostalo še toliko načrtov, osnutkov, na pol napisanih scenarijev, nedokončanih besedil ...

Mizica, pogri se

Še za enega zadnjih petkov v marcu je oddala priljubljeno kolumno Mizica, pogri se, v kateri je za bralce Gorenjskega glasa iskričavo prepletala svojo strast do umetnosti, potovanj in kulinarike. Bila je namreč tudi strastna kuharica in zbiralka receptov. Na potovanjih si je vedno zapisovala recepte za jedi, ki so ji pogodu, potem pa doma kuhala, kuhala ... Največkrat za domače in prijatelje. Pred desetletjem je svoje popotniške recepte

objavila v knjigi z naslovom Kaj je v loncih. Fotografije za knjigo so delo Alenkinoga gledališkega kolega Klemenca Klemenca. Tudi o tem, kako so nastajale v njeni domači kuhinji, bi se dalo napisati zanimivo knjigo, sta povedala takrat. »Se je zgodilo, da smo solato že pojedli, ko smo ugotovili, da fotografije niso dovolj dobre ...«

Zadovoljna z bilanco življenja

Strastna ljubezen do umetnosti in neizmerna energija je nista zapustili vse do zadnjih dni. »V življenju sem imela srečo, da delam tisto, čemur lahko poklonim ne samo pamet, ampak tudi srce. In imam pri tem podporo družine,« je povedala v enem od zadnjih pogovorov za Gorenjski glas. V jeseniškem Gledališču Toneta Čufarja pa so ob njenem slovesu zapisali tole njeno misel, objavljeno v eni od slovenskih revij pred časom: »Navsezadnje sem zadovoljna z bilanco svojega življenja. Morda bi kdaj kaj spremenila, ampak človek ima načrte do tistega hipa, ko stopi onkraj. Če jih ima, je tudi ta prehod lažji.« Njeni gledališki prijatelji in vsi, ki smo jo poznali, z njimi, verjamejo, da je bilo res tako.

Foto: Arhiv Primoža Boleta

Družina Ivana Boleta, Alenkinoga starega očeta, z Brezij. Alenka sedi v maminem naročju (druga z leve spredaj), oče je tretji z leve v drugi vrsti, kjer je vseh osem Boletovih otrok.

Na robu

Neustrašna, 2. del

Osamljenost

MILENA MIKLAČIČ

usode

Takšni, kot je Lucija, in še mnogi drugi, o katerih sem že pisala v Usodah, bi nam morali biti za zgled. Pripovedujejo nam, da je nenehno iskanje rešitev iz zagat, v katerih smo se znašli, življenjskega pomena. Niti predstavljati si ne morem, da bi Lucija omagala, ko je očim pred njenimi očmi ubil mamo. Četudi je bila še otrok, je zmogla živeti naprej. »Tisti, ki si še za ruvanje zoba omisslijo narokozo, je ne bodo nikoli razumeli!« mi je napisala ena od bralk njene zgodbe.

Lucija takole nadaljuje svojo zgodbo: »Kadar mi je bilo pri duši najbolj hudo, sem si kupila Pavliho. Zelo rada sem imela karikature, ki sta jih risala Bine Rogelj in Božo Kos. Ob smešnicah sem se nasmejala, tako da

ravno vsak večer nisem zaspala v joku. Mamo sem vedno bolj pogrešala, pa nisem vedela, zakaj.

Moja naloga je bila, da sem vsak večer vzela kanglelico in šla po mleko. Moja najljubša jed je bila, da sem smetano z zavretega mleka razmazala na kruh in potresla s sladkorjem. In to seveda z užitek pojedel. Pred spanjem sem si pripravila belo kavo, ki sem jo prav tako obilo sladkala, vanjo pa sem nadrobila kruh. Ni bilo v navadi, da bi si umivali zobe, kljub temu so se mi lepi in beli, s komaj kakšno ploombo, ohranili do danes.

Rada sem imela marmelado, mislim, da je bila slivova ali mešana. Bila je tako gosta, da smo jo rezali z nožem in nosili iz trgovine zavito v papir. Jedla sem v svoji sobi, ker me stari ata ni preveč maral, pa je zato zmeraj jezno zaloputnil s kuhinjskimi vrati, če je videl, da sedim za mizo. Stara mama je ob praznikih spekla šarkelj, v katerega je dala veliko rozin. Peke je naučila tudi mene, a ji vse do danes še nikoli nisem segla niti do kolen.

V času študija sem se na predavanja vozila z avtobusom. Časovno je bilo to zelo zamudno zaradi prestopanja in čakanja. Avtobusne čakalnice sem zato poznala kot lasten žep. Bila sem precej osamljena, zdelo se

mi je, da sem bila brez razloga odrinjena od vrstnikov. Po eni strani sem jih razumela: imeli so več denarja od mene, bili so sproščeni, navihani, radi so žurirali, obiskovali plese in koncerte. Kaj bi počeli z menoj? Samo v breme bi jim bila! Ne da bi vedela, kdaj, sem se navezala na šoferja, ki mi je pogosto ustavljal kar na postajališču v neposredni bližini ekonomske fakultete. Tepka neumna se pač nisem zavedala, da ima vsak zakaj svoj – zato. Kmalu me je začel vabiti na kavo, se mi dobrikati in trenutek, ko sem na zadnjem sedežu avtobusa izgubila nedolžnost, je bil le še vprašanje časa. Imela sem veliko smolo: prvi spolni odnos je prinesel tudi nezaželeno nosečnost. Bila sem čisto na tleh. Kaj naj storim? Kdo mi bo pomagal? Na splav nisem niti pomislila, a četudi bi, ne bi pomagalo, saj sem bila že štiri mesece noseča, ko sem ugotovila, da je z menoj nekaj narobe. Spoznanje, da sem ljubemu pomenila le enega od sladkorčkov, s katerimi si je sladkal dolgočasno službo, ni bilo lahko. Kaj sem hotela drugega, kot se globoko ponižati in prositi stari mamo, naj me ne napodi od hiše. Grdih, vulgarnih in težkih besed, ki mi jih je takrat zmetala v obraz, ne bom pozabila do zadnjega dne življenja. Še klofute, ki mi jih je primazala, niso

tako bolele! Zamere sem potlačila v dno srca, presrečna, da me ni postavila pred vrata. Otroka, ki sem ga nosila, sem po eni strani sovražila in preklinjala, po drugi strani pa sem do njega čutila neko čisto posebno ljubezen, ki je ne znam razložiti. Kadar mi je bilo najbolj hudo, sem razmišljala, da ga bom dala takoj po rojstvu v posvojitve, naslednji dan pa me je bilo zaradi takšnih misli neznanosko sram. Nekoč je prišel k meni stric Mitja in me potolažil, da bo še vse dobro. Dejal mi je, da pazi name pokojna mama in iz nebes spremlja vsak moj korak. Njegova žena me je naučila šivati, plesti in kvačkati. »Ko boš imela otroka, bo vse, kar boš znala, zlata vredno,« mi je govorila, ko sem se mučila s pletilkami. Za ročno delo res nisem bila ustvarjena.

Sin se je rodil predčasno, pa ne v porodnišnici, temveč med potjo. Na svet mu je pomagal šofer po svojih najboljših močeh. Na srečo se je vse dobro izteklo ... Moram reči, da so bile zame minute, ko sem stiskala otroka k sebi, medtem ko je rešilni avto s prižgano sireno drvel do porodnišnice, odločilne. Tekle so mi solze sreče, pa nisem vedela, zakaj.

Prvih let po porodu se nerada spominjam, a se jih moram, ker so me zelo zaznamovala. Ko se oziram nazaj, se čudim, da je Marko sploh preživel. O negi otroka sem vedela manj kot nič, o prehrani prav tako. Za kakšne knjige, iz katerih bi se učila, nisem imela denarja. Prebijala sem se skozi takšno revščino, da ne znam in ne morem

opisati. Za povrh so se ljudje iz mene norčevali in kazali s prstom na naju! Morala sem biti tiho in ponižna, da se ne bi zamerila stari mami, ki je, če me je videla, le grdo preklinjala. Stari ata pa je vsem na vasi razlagal, kaj bi morali narediti s kurbami, kakršna sem v njegovih očeh bila. Na lastni koži sem z dvajsetletnim zamikom doživljala mamino usodo. Dve pokvarjenki, ki sta zaznamovali pošteno družino.

Ko je imel Marko pet mesecev, sem morala iti v službo. Ob pol petih jutraj sem otroka zavila v odejo, sedla na avtobus, se odpeljala uro daleč, oddala malčka starejši ženski, ki je obljubila, da bo pazila nanj, ob šestih sem že bila na delovnem mestu. Delala sem v računovodstvu, nekaj mesecev predavanj na fakulteti je v tistih časih pomenilo daleč več izobrazbe, kot so jo imele sodelavke. Izkušnje so me naučile, da je bolje, če sklonim glavo in sem lepo ponižna in tiho. Nisem opravljala sodelavk, naredila sem vse, kar so mi ukazali.

Ko je začel Marko obiskovati osnovno šolo, sva se preselila bližje Ljubljani. Želela sem študirati ob delu, sanjala sem o lastnem stanovanju, o počitnicah nekje ob morju. Kljub skromnemu življenju so se mi začeli nabirati kilogrami. Imela sem jutranje slabosti, včasih sem nekontrolirano bruhala. Postalo me je strah, pa ne zase – za Marka. Kaj, če je z menoj nekaj zelo narobe, kdo bo skrbel zanj? Zdravnik, ki sem ga obiskala prvič v življenju, sprva ni našel

ničesar sumljivega. Ker sem vztrajala, se je končno vdal in me poslal v laboratorij. Krvni izvidi so bili resni. Rak na ščitnici. Mislila sem, da me bo kap! Beseda rak je takrat pomenila, da se lahko že v nekaj mesecih poslovim od življenja. Kaj bo z Markom? Nikogar ni bilo, s katerim bi delila svoje skrbi. V strašni stiski, v kateri sem se znašla, sem začela iskati Markovega očeta. Po nekaj mesecih, že po terapiji z jodom, sem našla le njegov grob. V prometni nesreči je umrl kakšno leto po Markovem rojstvu, pa zato nisem niti vedela. Ne vem, ali je bil še kakšen človek bolj sam na svetu, kot sem bila jaz. Drži, da sem imela Marka. Nisem se pa mogla z njim pogovarjati o težavah, ki jih ni manjkalo.

Morda sem zaradi udarcev, ki jih v življenju res ni bilo malo, postala bolj samotarska, odljudna ... Mar zato nisem imela prijateljev? Stara mama me je na stara leta, ko je postala zelo betežna, velikokrat poklicala na pomoč. Nikoli mi ni rekla hvale, kaj šele, da bi mi namenila lepo besedo. Tudi Marko je ni bil deležen, a ker je bil razumen fant, je že zgodaj dojel, da če v srcu ne nosiš ljubezni, je ne moreš dajati.

Hvaležna sem dobrim ljudem, ki so mi pomagali pri nabavi dvigala. Ne vem, ali sem se jim dovolj primerno zahvalila, saj sem na tem področju precej okorna. Danes mi ni hudega, le vnuke pogrešam. Morda bo Marko nekoč srečal primerno deklo za zakon, otroke in ljubezni ...«

(Konec)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Janez Globočnik in šole v Kranju

PETER COLNAR

V Cerkljah se je 10. aprila leta 1824 rodil duhovnik, nabožni pisatelj, šolnik in pobudnik ustanovitve gimnazije v Kranju Janez (Ivan) Globočnik. Njegov oče Primož je bil kmet, mati pa Mina Lončar. S svojim delom je izredno vplival na razvoj gimnazije in tudi razvoj v celem takratnem Kranju. Bil je med najzaslužnejšimi, da je Kranj leta 1861 dobil nižjo gimnazijo. Za to zaslugo ga je mesto Kranj izvolilo za častnega meščana.

Ordiniran (posvečen v duhovnika) je bil 1. julija 1847. Najprej je služboval kot mašnik v Hrenovicah, leta 1848 pa je prišel v Kranj za kateheta in ravnatelja tedanje glavne šole, ki jo je vodil do leta 1861, to je 13 let. Tedaj je na njegovo pobudo občinsko predstojništvo v

Kranju prosilo ministrstvo, da ustanovi srednješolski zavod v Kranju. Že pred tem je leta 1856 skupaj z ravnateljem ljubljanske gimnazije Ivanom Nečaskom dal pobudo za akcijo za ustanovitev gimnazije v Kranju. Ko so jo ustanovili, je na gimnaziji dve leti poučeval verouk in druge predmete, tudi slovensščino. Eno leto je bil suplent (pripravnik ali pomožni učitelj), nato pa pol drugo leto tudi pravi gimnazijski učitelj.

V gimnaziji je ustanovil in vodil slovensko dijaško knjižnico. Podaril ji je 315 knjig, ob tem pa je pridobil še veliko duhovnikov in drugih narodnih delavcev, da so se spomnili z darovi. Med drugimi je knjižnici podaril sedemdeset knjig tudi škof doktor Josip Juraj

Strossmayer. Ko je spomladi leta 1862 kranjska občina začela dozidavo osnovnošolskega poslopja in je primanjkovalo denarja, je dal Globočnik pobudo za nabilno akcijo za dograditev šolskega poslopja. V izveštjih kranjske gimnazije je napisal tudi kratko zgodovino njenega nastanka. Bil je tudi odbornik kranjske narodne čitalnice. Februarja 1864 je šel za nekaj mesecev župnikovat na Brdo pri Kranju, poleti pa je postal knez nadškofski tajnik škofa Gollmayerja, ki je bil doma iz Radovljice in Globočnikov birmanski boter. Leta 1870 je papež imenoval Globočnika za tajnega komornika, leta 1876 pa ljubljanski škof Krizostom Pogačar za konzistorialnega svetnika. Prejel tudi Franc Jožefov red.

Zanimivi Gorenjci tedna iz dežele Kranjske:

- V Trzinu se je 7. 4. 1843 rodil gradbenik Viljem Polak. Bil je deseti izmed 13 otrok Gašperja Pollaka, barvarskega mojstra in tovarnarja kotenine, ter matere Franje, rojene Napret. Do leta 1880 je pri avstrijskih državnih železnicah načrtoval in vodil gradnjo železniških prog v Zgornji Avstriji, na Štajerskem, v hrvaškem primorju in Dalmaciji. Od mladih nog je bil ponosen domoljub. Že v realki je za materni jezik navedel slovensščino in pisal svoj priimek tudi pozneje v tujini dosledno le z enim I, medtem ko so sorodniki obdržali zapis Pollak.
- V Naklem pri Kranju se je 7. 4. 1869 rodil nabožni pisatelj in duhovnik Franc Bleiweis.
- V Žužemberku se je 9. 4. 1557 rodil vrhovni poveljnik Vojne krajine grof Andrej Auersperg. Bil je sin plemenite Ane Auersperg, rojene Lamberg, ki je verjetno izhajala iz rodbine Lamberg iz gradu Gutenberg nad Trzicem.
- V Kamniku se je 11. 4. 1744 rodil pisatelj in prevajalec škof Jurij Japelj.

Literarno se je udeleževal pri Zgodnji danici. Prevajal je tudi dramska besedila. Izdal je tudi dve samostojni knjigi. Prva je izšla z naslovom Nova cvetlica v duhovnem vertu ali Življenje

svetih mučencev Oglejskih Kocijana, Kancija, Kocijani in Prota. Delo je posvetil nadškofu Gollmayerju. Drugo knjigo Pisma s koncila je tiskal v italijanščini v Benetkah.

Koronski nasveti

V Centru pomoči pri prekomerni rabi interneta Logout so pripravili preživetveni vodnik za družine v času koronavirusa. Upoštevanje petih kronskih nasvetov bo v času epidemije olajšalo sobivanje družinskih članov v digitaliziranem svetu.

ALEŠ SENOŽETNIK

Prvi izmed petih nasvetov, ki ga predlaga psihologinja Špela Reš, sicer svetovalka v Logoutu, je, da rečemo bobu bob in organiziramo družinsko srečanje, na katerem predvsem otrokom in mladostnikom pojasnimo trenutno situacijo, morebitne nevarnosti, ki jih prinaša, ter razložimo, zakaj so ukrepi pomembni in jih je treba upoštevati, predvsem pa, da so ukrepi začasni.

»Prav je, da otrokom in mladostnikom pojasnite, da zaprte šole ne pomenijo počitnic,« pravi Reševa. Tako kot številni odrasli delajo od doma, imajo tudi otroci in mladostniki šolske obveznosti. Pri tem v Logoutu poudarjajo, da to ne pomeni, da starši šolajo otroka od doma, temveč to delo še vedno opravljajo učitelji, profesorji in pedagogi, vendar na daljavo. Starši naj pomagajo pri razumevanju navodil učitelja in preverjajo, ali je delo opravljeno.

Vzemimo si čas za dobro načrtovanje dneva, saj se nikamor ne mudi, se glasi tretji nasvet. V teh dneh manj časa preživimo na poti, manj nakupujemo, se družimo s prijatelji, zato imamo več časa kot sicer. V Logoutu

svetujejo, da si vzamemo čas za pogovor, aktivnosti, za katere prej ni bilo časa, pa tudi za lenarjenje in dolgčas.

Ob tem nam pomaga, če si dan dobro organiziramo in strukturiramo. Ljudje smo namreč bitja rutine, ta pa je ključna pri ustvarjanju občutka varnosti, pomirjenosti in domačnosti. Špela Reš tako svetuje, da si organiziramo dnevni urnik, s katerim opredelimo, kdaj je čas za delo, šolo in gospodinjstva opravila (najbolje v dopoldanskem času), opredelimo pa tudi čas za sprostitve, zabavo in druženje ter čas za gibanje pa tudi čas za družino in spanje.

Zadnji izmed nasvetov se nanaša na uporabo elektronskih naprav, ki nas dandanes spremljajo na vsakem koraku. Te je treba redno razkuževati, še posebno telefone, tipkovnice in konzole, ki so v stiku z obrazom in rokami. V tem času tudi ni priporočljivo izmenjevanje naprav z osebami zunaj družinskega okolja, če pa se temu ne da izogniti, jih je treba razkužiti. Z otroki in mladostniki velja določiti tudi družinska e-pravila, v katerih opredelimo, kdaj, kje in čemu so namenjene posamezne naprave, ter določimo tudi posledice kršenja pravil. Pri tem v

Logoutu dodajajo, naj bodo pravila prilagojena trenutni situaciji, upoštevati pa je treba tudi dejstvo, da večina ljudi trenutno več časa preživi ob različnih elektronskih napravah kot sicer. Pravila naj se sicer nanašajo predvsem na zabavne spletne vsebine, medtem ko je konstruktivno uporabo naprav za šolo in učenje treba opredeliti posebej in jo spodbujati. Po drugi strani pa so lahko prijetne in zabavne spletne vsebine tudi del časa za družino, ko si vsi družinski člani skupaj pogledajo film, odigrajo videoigro ali poslušajo glasbo. Tudi tako priložnost pa lahko družinski člani izkoristijo za krepitev medsebojnih odnosov. V Logoutu sicer dodajajo tudi, naj naprave ne bodo prižgane »v ozadju«, torej ko jih nihče ne gleda. Priporočajo tudi čas za dolgčas, ko so naprave izklopljene, ta del dneva pa je namenjen pomirjanju, kreativnosti in medsebojnim odnosom.

Kljub ukrepom za zajeziitev koronavirusa pa v Centru za pomoč pri prekomerni rabi interneta sporočajo, da so vsem, ki potrebujejo pomoč, za vprašanja in pogovor tudi v teh časih na voljo po telefonu ali prek spletnih povezav.

Vaš razgled

V dneh, ko se vsakodnevno ukvarjamo s številnimi žalostnimi statistikami, ki jih narekujejo posledice pandemije, štetju podlegamo tudi v pričujoči rubriki. Če se je lani ob tem času ob robu blokovskih naselij trlo vrtičkarjev, smo tokrat pri delu našli le eno osebo. Sveti Jošt in Šmarjetna gora v ozadju še vedno ostajata dve priljubljeni vzpetini nad Kranjem, ki ju ob lepem vremenu obiščejo trume pohodnikov – razdalja nam je tokrat sicer preprečila štetje, a če se držimo navodil #ostanidoma, potem številka ni prav visoka. I. K. / Foto: Tina Dokl

Sončni in topli spomladanski dnevi nas vabijo v objem narave, seveda z vestnim upoštevanjem uradnih varnostnih predpisov, ki veljajo v obdobju epidemije, kot sta prepeved gibanja zunaj občine prebivališča ter ohranjanje varne razdalje od drugih. Vsega tega se drži tudi simpatični labod, ki se je pogumno odpravil na sprehod v okolici Zbiljskega jezera, kjer je očitno že docela udomačen. S. L. / Foto: Gorazd Kavčič

Nove knjige (533)

Cerkev

MIHA NAGLIČ

»Takoj ko je Miloš stopil v prostor, je opazil kri. Ogromno krvi. S krvjo je bila poškrapljena miza, z njo sta bila napojena naslonjala in sedalo trona, s krvjo je bil poškrapljen velik del zadnje stene, kri je kapljala z Jezusa, pribitega na križu. Kri se je cedila tudi z vrat omare, s polic. Kot da bi kdo z brizgalno škropil kri po prostoru. Molekule krvi so plavale celo po zraku. /.../ Na s krvjo prepojeni preprogi je ležalo moško truplo v cerkvenih oblačilih. Miloš se na katoliško obredje ni spoznal, a sklepal je, da gre za svečano mašno oblačilo. Za ostalo pa je bil strokovnjak. Moški je imel prerezan vrat. Rez je bil dolg,

gladek, od ene strani, kjer se je začel pod ušesom, je tekel čez sredino, presekal adamovo jabolko in se končal na drugi strani, nekaj centimetrov za ušesom. Rez je potekal vodoravno, kot bi bil narejen z ravnilom. Rana je na široko zijala. Pogled na sluzasto in krvavo gmoto je bil celo za kriminaliste neprijeten. Nož – ali karkoli je že bilo – je prerezal žile na obeh straneh vratu; od tod toliko krvi. Ko je brizgala, je moški najverjetneje opletal sem ter tja. Tudi morilec, je pomislil Miloš, je moral biti ves krvav. Morilskega orožja ni bilo ob truplu. Umorjen je bil star kakšnih šestdeset let, srednje postave in višine. Glava mu je ležala pod nenavadnim kotom, kot da bi bila napol odtrgana

od telesa. Rez je bil globok, zasekal je v mišice. Oči so bile široko razprte in so bolj ščale naravnost v Miloša. Mrtvečev izraz je bil mešanica groze in začudenja. In še nečesa. Nečesa neizrečnega? Miloš je gledal mrtvecu v obraz, kot da bi si želel v spomin vtisniti njegov pogled. Nato se je odmaknil za nekaj centimetrov in zasukal glavo za sto osemdeset stopinj. Na steni za njim sta viseli sliki, reprodukciji z verskima motivoma. Leve ni poznal, desna pa je bila precej znana slika – če se Miloš ne moti – Leonarda da Vinci. Miloš je ponovno pogledal mrliča na tleh

in poskušal natančno slediti njegovemu pogledu.« (str. 36–37)

Gornji odlomek je iz romana Cerkev, ki je že Demšarjeva deseta kriminalka. Zame pa prva od njegovih, ki sem jo prebral in ostal navdušen. V knjigi je veliko trupel, gornje pripada katoliškemu škofu. Osrednje vprašanje je seveda, kdo ga je ubil. Po vseh iskanjih številne kriminalistične ekipe se razkrije, da je to ženska, ki je bila kot dekle njegova faranka, ko je bil škof še župnik. Več ne razkrijem, preberite si sami, čas vam bo kljub šeststo stranem hitro minil ...

Avgust Demšar, Cerkev, Trilogija Vodnjaki I, Založba Pivec, Maribor, 2020, 608 strani

branje

HUMOR, HOROSKOP

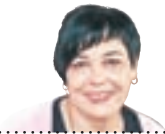
Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki **Gorenjskega glasa**, izkoristite popust v višini 10 %. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: **040 514 975**

Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)

Vse se vrti samo še okoli virusa, ampak vi se ne daste. Vsak dan boste znali dobro izkoristiti in ne boste pustili zunanjim vplivom, da vam prekrizajo načrte. Že vnaprej se veselite drobnih stvari, ki znajo polepšati vsako slabo stvar.

Bik (22. 4.–20. 5.)

Vaša naravna trma in borbenost vam zadnje čase prideta zelo prav in še naprej bo tako. Ljudje okoli vas se bodo vedno znova čudili, od kod vam vsa ta energija. Seveda ste s tem vzor vsem drugim, ki ne vidijo čez oblake.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)

Za vsakim dežjem posije sonce. Potrpežljivost ni ravno vaša lastnost, a sami sebe zadnje čase presenečate. V tem času, ko smo v pričakovanju sprememb, boste veliko naredili za osebno rast. Še bolj kot sicer boste prišli do določenih spoznanj.

Rak (22. 6.–22. 7.)

Čisto normalno je, da vas skrbi zaradi financ in kako se bo vse skupaj odvil, ampak ne pretiravajte, ker s tem ne rešite nič. Še malo in vse bo prišlo nazaj v stare tirnice. Poslovni projekti vas bodo počakali in vse boste dokončali.

Lev (23. 7.–23. 8.)

Tako kot vi pogrešate nekatere ljudi, pogrešajo oni vas. Prave vezi se nikoli ne pozabijo in nikoli ne pretrgajo. Z lepimi mislimi si boste ustvarili varen krog, v katerem se boste dobro počutili. To pa je zdaj najbolj pomembno.

Devica (24. 8.–23. 9.)

So dnevi, ko vidite vse črno, in so dnevi, ko vas obkroža samo sonce. Zadnjih bo sedaj več, saj ste se pri sebi odločili, da je pred vami lepa prihodnost. Odvrgli boste vsa nepotrebna bremena in se prepustili mirnemu toku vsakdana.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)

Slabo voljo vam sproži dejstvo, da se nekatere stvari niso zgodile. Ampak na pot vam pridejo nove priložnosti. Zadeve so se samo preložile za nekaj časa in se bodo še vedno zgodile. Kot vedno se vse zgodi ob pravem času.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)

V krogu doma in družine znova spoznavate svoje občutke, ki vas napolnijo in naredijo srečne. Čas, ki ga nikoli niste imeli dovolj, vam sedaj predstavlja vse. Ob koncu tedna vas čaka res lepo presenečenje, ki ga dolgo ne boste pozabili.

Strelec (23. 11.–21. 12.)

Kljub razmeram imate veliko dela, ki ne more počakati. Tudi ni možnosti, da ga opravi kdo drug. A vseeno vam bo ostalo še veliko časa za domače in sebe. Sprehodite se do bližnjega gozda ali pa preberite dobro knjigo – vse je dobro, kar vas razveseli.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)

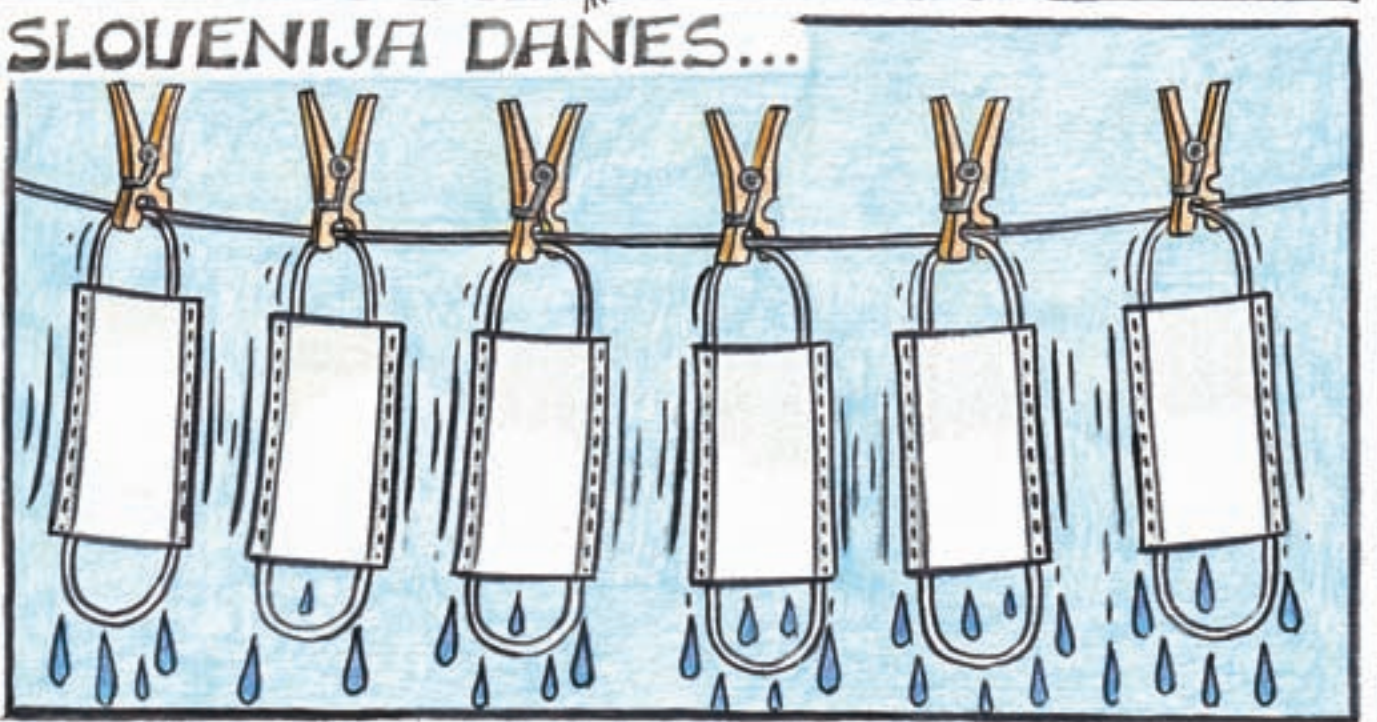
Še dobro, da si znate ustvariti svoj svet in ste sposobni z vizualizacijo oditi, kamorkoli si želite. Na sončne pečene plaže ali pa visoko v gore. Spet drugič pa ste na realnih tleh, kar vam ni odveč, saj ste po duši vedno pozitivni.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)

Pred vami so dnevi, ko boste malo preveč pesimistični. Ampak še dobro, da ne bo dolgo trajalo. Začeli boste kovati načrte, kaj vse bo potem, ko bo vsega tega konec. In vaš spisec bo resnično dolg, vse vam bo uspelo uresničiti.

Ribi (20. 2.–20. 3.)

Z malo truda vam bo uspelo marsikaj in začelo se vam bo lepo odvijati naprej. Imeli boste tudi vso pomoč domačih, kar bo več kot dobrodošlo. In ne skrbite, ljubezen vam ni nikamor ušla. Čaka vas in še vse bo tako, kot mora biti.

TA JE DOBRA

Nikoli ga ni pil

Starčka, ki je praznoval stoti rojstni dan, na domu obišče novinar in ga vpraša po skrivnosti njegovega dolgega življenja.

»V življenju nisem spil niti kapljice alkohola!« se pohvali. Naenkrat se iz sosednje sobe zasliši strašen ropot. »Kaj pa je zaropotalo?« vpraša novinar. »Ah, oče se je spet pijan prevrnil s postelje.«

Navpično ali vodoravno

»Janezek, koliko je polovica od 8?« vpraša učiteljica. Janezek nekaj časa razmišlja, nato pa reče: »Mislite navpično ali vodoravno?«

»Ne razumem,« se učiteljica začudi vprašanju. »Kako to misliš?«

»Lepo,« odvrne Janezek. »Če gledamo vodoravno, je to dvakrat o, medtem ko v navpični varianti zneso 3.«

Take knjige nimajo

Moški v knjigarni ogovori prodajalko: »Rad bi kupil knjigo z naslovom Moški, absolutni gospodar v hiši.«

»Takega naslova se sicer ne spomnim, ampak vseeno pogledajte tamle zadaj na polico s pravljicami,« mu odvrne prodajalka.

Absolutna ničla

»Vse mi gre narobe,« tarna Jože

»Ja, kaj pa je?«

»Kupil sem uro, odporno proti vodi, udarcem, prahu, tresljam ..., potem jo pa nekje pozabim.«

LAŽJI SUDOKU

1	4					3	9	2
6		7	1			5		
	3	8	4					
9			5	4		2		8
	1			2			5	
5		6		9	7			1
						5	8	4
			9			6	7	3
3	8	1						2

Rešitev:

9	2	9	7	2	6	1	9	8
6	1	7	9	2	5	7	2	5
1	6	5	1	4	2	8	7	3
1	6	7	6	9	9	2	5	
2	8	6	2	9	7	1	9	
8	9	2	1	7	5	2	6	
9	2	1	6	5	7	2	6	
7	8	2	6	1	4	9	2	
2	6	8	9	7	1	4	9	1

TEŽJI SUDOKU

9		8				6	3	1
	3			6				5
				1	7			
				9	4	3		
	2							1
		4	2	3				
			7					
7				4				8
6	1	9				7		4

Rešitev:

7	2	6	8	5	6	1	9	4
6	1	7	9	2	5	7	2	5
4	9	6	2	7	6	1	9	8
6	1	7	9	2	5	7	2	5
6	1	7	9	2	5	7	2	5
2	8	6	2	9	7	1	9	
9	2	1	6	5	7	2	6	
7	8	2	6	1	4	9	2	
1	6	8	9	7	1	4	9	1

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil: B. F.

Z jesenjo so letos prišli tudi ukrepi

V Avstraliji je s prvim marcem nastopila jesen. Nekaj dni prej je ljudi že grabila panika. V trgovinah je zmanjkalo toaletnega papirja in osnovnih živil, razlaga Tina Hodnik, ki s soprogom Andrejem ter otrokoma živi v okolici Melbournu že dobrih enajst let.

ALENKA BRUN

Melbourne - Pred leti smo tudi v slovenskih medijih prebirali, kako v daljni Avstraliji ustvarja Ansambel Žagarji s sedežem v Melbournu. Njegova člana sta bila tudi naša sogovornica Tina in njen soprogo Andrej Hodnik. Oba sta se v Avstralijo preselila pred enajstimi leti. Tina sicer v Sloveniji ni bila nikoli članica kakšnega ansambla, je pa pela pri domačem cerkvenem pevskem zboru, Andreja pa se ljudje spominjajo iz tržiškega Ansambla Zarja, še prej pa je bil član Ansambla Blegoš. Tina prihaja s Povelj, iz majhne vasi nad Kranjem, Andrej je doma iz Srednje vasi v Bohinju.

Žagarji so s svojim delovanjem prenehali leta 2017. »Naš kitarist se je zaradi osebnih razlogov odločil, da prekine sodelovanje,« pove Tina. »Ker zanj nismo našli

Hodnikovi: Tina, Andrej, Jaka in Ana / Foto: osebni arhiv

zamenjave, smo prenehali delovati. Narodna noša je od takrat dalje lepo shranjena v omari,« še doda.

Hodnikova imata tudi sina in hčer: desetletnega Jaka in Ano, ki bo letos maja

dopolnila osem let. Živijo v predmestju Melbournu, kakšnih 65 kilometrov iz središča mesta.

Trenutno se je pri njih situacija zelo zaostila. So že v tretji fazi, ki so jo

napovedali in je posledica prisotnosti novega koronavirusa, ter imajo omejeno gibanje. Tina pojasni: »Dom lahko zapustimo samo v primeru službe, zaradi obiska zdravnika, nakupa v trgovini

ali rekreacije, kar pomeni bolj sprehod v bližini doma. Obiski so prepovedani, v primeru, da kršiš predpisano in te dobijo, je kazen 1650 avstralskih dolarjev, za podjetja skoraj deset tisoč. Nošenje mask in rokavic za zdaj pri nas še ni obvezno, se pa mask tudi ne da kupiti, ker jih ni.«

Prvo panično obnašanje ljudi je Tina zaznala v sredini februarja, ko so začeli noro nakupovati, si delati ogromne zaloge in je v trgovinah zmanjkalo osnovnih živil. Podobno je bilo tudi s toaletnim papirjem. »Posledica tega je, da smo sedaj pri nakupu omejeni. Kupimo lahko samo po dva paketa moke, riža, testenin, konzerv, mleka in podobno ter en paket toaletnega papirja. Je pa tudi tako, da trgovine sicer polnijo police, kolikor hitro lahko, a kaj, ko vse takoj prodajo in morajo dejansko imeti srečo, da

toaletni papir sploh dobiš. Podobno je tudi z razkužilom.«

Ko so v Avstraliji zadnji teden v marcu zaprli restavracije, trgovine, kinodvorane, je čez noč brez službe ostalo približno milijon ljudi.

»Z možem oba za zdaj še delava in upam, da tako tudi ostane. Otroka sta doma, saj imata do 14. aprila velikonočne počitnice, so pa šole v Viktoriji, kjer živimo, zaprli že 24. marca – štiri dni pred začetkom počitnic. Kdaj jih bodo ponovno odprli, ne vemo. Domov smo dobili gradivo za štiri tedne pouka, ko naj bi se šola spet začela. Zdaj, ko sta otroka doma in imamo omejeno gibanje, veliko časa preživimo zunaj – na vrtu; in obvezno naredimo kakšen krog s kolesi. Skupaj se igramo, najdemo kakšne aktivnosti, da nam čas hitreje mine ter da vsaj malo pozabimo na težave in se sprostimo.«

Narodnik RADIO KRANJ d.o.o., Siltarjeva 5, 4000 Kranj

vedno in povsod s tabo
TVOJI NAJLJUBŠI...

RADIO KRANJ 97.3
GORENJSKI megasrček

SOČUTNI TELEFON

Dodajamo življenje dnevom.

Območni odbor Gorenjska
Gorenjska cesta 25
4240 Radovljica
031 614 925
gorenjska@hospic.si

Sočutno vam bomo prisluhnili.

Vsi smo na poti med rojstvom in smrtjo, na poti iskanja ljubezni in smisla. Ko gre za umiranje in žalovanje potrebujemo nekoga, ki mu zaupamo, ki ne daje površnih odgovorov in je pripravljen hoditi po poti strahu.

Tu bomo, ko nas boste potrebovali.

Slovensko društvo hospic 25 let

»Prijaznejši« boj s pandemijo

Švedska je, kar se tiče ukrepov za omejitev širjenja koronavirusa, evropski posebnost. Zaježitve pandemije so se lotili na bolj sproščen način, brez prepovedi gibanja in uvajanja karanten. Na Švedskem živi mlada zdravnica Špela Kokelj iz Lesc, ki pravi, da so Švedi zelo disciplinirani in ne potrebujejo strogih ukrepov, saj se držijo že samo priporočil. Zato je to eden izmed redkih narodov, kjer ustavitve javnega življenja in samoizolacija niti nista potrebni ...

URŠA PETERNEL

Göteborg - »Na Švedskem so mnena, da je dovolj, da se ljudem da priporočila, saj se s tem lahko na lepši in prijaznejši način doseže, da se širjenje virusa omeji enako učinkovito kot s karanteno. So pa Švedi zelo disciplinirani in pogosto ne potrebujejo strogih ukrepov, saj se držijo že samo priporočil. Spoštujejo priporočila vlade, poskušajo upoštevati varnostno razdaljo do drugih ljudi ter se tudi poskušajo bolj zadrževati doma. Večina jih dela od doma, zaprte pa so srednje šole in univerze, kjer izvajajo pouk na daljavo. Vse trgovine, restavracije in lokali so sicer odprti, a so precej bolj prazni, tudi na avtobusih, vlakih in tramvajih je precej manj ljudi. Na splošno ni čutiti neke velike panike oziroma strahu. Švedi zelo zaupajo vladi ter strokovnjakom.« o tem, kako te dni poteka življenje na Švedskem, pravi Špela Kokelj, 27-letna zdravnica, doma iz Lesc, ki zdaj živi v Göteborgu. Na izmenjavi v okviru projekta Erasmus v zadnjem letniku ljubljanske medicinske fakultete je namreč spoznala partnerja, Šveda, in se predlani odločila za selitev na Švedsko. Špela trenutno pripravlja doktorat na temo kronične obstruktivne pljučne bolezni in astme na univerzi v Göteborgu.

Dogajanje okrog koronavirusa tako spremlja tudi kot zdravnica, četudi trenutno ne opravlja kliničnega dela v bolnišnici. »Osebnost se strinjam s sedanjimi ukrepi švedske vlade. Ker so precej milejši kot v drugih evropskih državah, sem bila sicer na začetku skeptična,

Špela Kokelj je mlada zdravnica, ki se je predlani preselila na Švedsko. Trenutno pripravlja doktorat iz medicine na univerzi v Göteborgu. / Foto: osebni arhiv

a po spremljanju situacije na Švedskem in po številnih pogovorih s kolegi epidemiologi jih razumem in podpi-

rok doseči čim večjo prekuženost populacije. Seveda s tem mislim mlade in zdrave populacije, saj so mladi po-

Na Švedskem so prejšnjo soboto, ko smo se po spletu pogovarjali s Špelo, imeli potrjenih dobrih šest tisoč okužb, vsak dan pa potrdijo približno petsto novih. »Smrti zaradi virusa je za zdaj 333, vsak dan je okoli 25–50 novih smrti, kar je skrb vzbujajoče, največ v starostni skupini nad sedemdeset let. Je pa stanje podobno drugim državam, kar se tiče smrtnih primerov, največ jih je med starostniki s pridruženimi boleznimi, kot so hipertenzija, diabetes in srčno-žilne bolezni.«

ram. Menim, da je najboljši način obrambe proti tovrstnemu virusu na dolgi

gosto samo »tihi« prenašalci virusa. Na ta način se lahko upočasnijo širjenje virusa

in zaščiti rizične skupine,« meni. A kot dodaja, je trenutno težko vedeti, kakšna je dejanska prekuženost, saj tudi na Švedskem testirajo samo ljudi, ki zaradi okužbe potrebujejo zdravniško pomoč. »Pomembno je, da ne preobremenimo zdravstvenega sistema, in kot kaže, trenutni ukrepi za Švedsko za zdaj še dobro funkcionirajo.«

Špela meni, da pri tem pomembno vlogo igra tudi švedski značaj, saj se držijo priporočil, kar se kaže tudi z visoko precepljenostjo; četudi cepljenje v državi ni obvezno, pa je precepljenost otrok kar 98-odstotna. »Švedi se že kot narod držijo bolj zase oziroma v krogu družine, tudi ko jim ne grozi pandemija. Že prej si na avtobusnih postajah opazil, da je bilo vedno vsaj meter razdalje med ljudmi, včasih na tramvaju ali avtobusu ljudje raje stojijo, kot pa da bi sedeli poleg nekoga, ki ga ne poznajo. Zato se mi zdi, da je to eden izmed redkih narodov, kjer mogoče ustavitve javnega življenja in samoizolacija nista potrebni, saj se ljudje že od nekdaj držijo zase,« meni Špela.

Poleg tega je na Švedskem zelo veliko enočlanskih gospodinjstev, mladi se praktično vsi odselijo od doma, ko zaključijo srednjo šolo, tako da večinoma živijo sami ali s partnerji. Pogosto se odselijo tudi daleč od staršev. Tako je tudi nevarnost širjenja virusa med generacijami bistveno manjša. »Tako da upamo, da bo to dovolj, da nas zaščiti pred situacijo, kakršna je trenutno v Italiji in Španiji. Se pa Švedi zavedajo, da je pot, ki jo je izbrala Švedska, zelo tvegana ...«

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00, faksu 04/201 42 13 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04/531 52 49, 041/855 630

Rozman bus vse svoje stranke obvešča, da zaradi epidemije novega koronavirusa in državnih uredb, ki jih je v teh izrednih pogojih potrebno spoštovati, začasno odpovedujejo vse turistične prevoze. Strankam se zahvaljujejo za dosedanje zaupanje in jim sporočajo, da se spet srečajo, ko bo epidemija mimo. Ostanite zdravi! www.rozmanbus.si

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

OBVESTILO

Srečanje MDI predstavljeno

Kranj – Obveščamo člane MDI Kranj, da je srečanje na Primorskem zaradi epidemije koronavirusa predstavljeno z 18. aprila na 20. junij 2020, če ga bo mogoče takrat izvesti. Prosimo za razumevanje!

Maske za krajane Zasipa

Zasip – V Krajevni skupnosti Zasip so v minulih dneh začeli izdelovati pralne zaščitne maske za svoje krajane. Prvih 130 mask so po besedah predsednika Krajevne skupnosti Aljaža Vidica v sredo že razdelili gospodinjstvom v Sebenjah. Maske po domovih raznašajo članice Krajevne organizacije Rdečega križa Zasip.

PREJELI SMO

Turizem po epidemiji

»Moramo na novo odkriti svoj smisel za čas in ljudi.« (papež Frančišek) Vprašati se bomo morali, ali gremo v pravi smeri.

To vprašanje in poziv papeža velja tudi za turizem. Zastoj v turizmu bo zaradi epidemije virusa posebej prizadel Zgornjo Gorenjsko. Številni, ki živijo od turizma, bodo ostali brez zaposlitve, hoteli bodo verjetno

še nekaj časa prazni, oddajalci sob brez dodatnega dohodka, občine brez turistične takse, obiski v gostilnah in kavarnah bo manjši.

Virus, ki niti ni živo bitje, ampak le strupena molekula, ki ogroža našo civilizacijo, bo marsikaj spremenil v našem razmišljanju in mnoge stvari postavil na začetek. Tudi v turizmu. Čas po koncu epidemije bo čas, ko se bomo morali vprašati, ali gremo v turizmu v pravi smeri, in na novo odkriti, kakšen turizem želimo. Si želimo nočnega »žuriranja« v naših turističnih krajih, mno-

žic »turistov«, ki v eni noči pohodijo grede rož in v eni noči za vedno odženejo turiste, ki bi želeli preživeti v kraju več dni, še več pločevine v naših najlepših alpskih dolinah in obali Bohinjskega jezera, prometnih infarktov? Najbrž ne. Je pa od naših odločitev odvisno na začetku te »nove dobe«, ko imamo enkratno priliko, da se usmerimo v trajnostni, zeleni turizem, o katerem toliko pišemo in govorimo.

Prvi ukrep, ki ga predlagam, je, da se sestanejo vsi župani občin Zgornje Gorenjske z vodilnimi turističnimi delavci teh občin

in načrtajo smer razvoja turizma. Skupaj se bodo lažje uprli tistemu kapitalu, ki prinaša le začetne učinke, na dolgi rok pa uničuje kvalitetne projekte. Dogovorijo naj se v začetku nekaj bistvenih stvari: o zaprtju cest za avtomobilski promet v nekaterih alpskih dolinah, ali naj ob obali Bohinjskega jezera vozijo le občinski avtobusi in domači kočijaži, ali naj bo v dolino Vrata dovoljen le javni promet, ali naj se na Pokljuki omeji avtomobilski promet na makadamskih gozdnih cestah, kako preprečiti prometne infarkte, do kdaj so lahko odprti

gostinski lokali ... Za burno nočno zabavo ni potreben pogled na grad ali otok, pogled na z mesecem obsijan Prisojnik ali pogled na zahajajoče sonce nad bohinjim jezerom. Ali naj se množične prireditve omejijo le na tekme v Planici, na Vitrancu, biatlon na Pokljuki in veslaško prvenstvo na Bledu? Kako čim prej urediti več pohodnih in kolesarskih poti, športnih parkov, obnoviti kulturnih spomenikov? Pa še veliko drugih stvari.

Virus bo spremenil strukturo gostov. Verjetno bo več tistih iz bližnjih dežel, ki bodo prihaja-

li s svojimi avtomobili, morda tudi z vlaki, upajmo, da takih, ki bodo vzljubili našo deželo, njene kraje in lepo naravo, obiskali kulturne dogodke, kolesarili, pohajkovali po pešpoteh. Na nas pa je, da bomo take goste znali privabiti. Virus nas bo prestavil na začetek neke nove dobe in nam zastavil številna vprašanja tudi v turizmu. Od nas, od naših županov in vodilnih turističnih delavcev je odvisno, kako bomo na ta vprašanja odgovorili.

AVGUST MENCINGER,
RADOVIJICA

MALI OGLASI

T: 201 42 47
E: malioglas@g-glas.si
Male oglase sprejemamo:
**za objavo v petek do srede
do 14. ure in za objavo
v torek do petka do 14. ure!**

Spoštovani!
**Zaradi nevarnosti okužbe s
koronavirusom je okenca za
sprejem strank začasno
zaprt.**

Osmrtnice, zahvale in male
oglasne lahko oddate v poštni
nabiralnik, ki je na desni strani
vrat v našo stavbo, ali pošljete
po e-pošti: malioglas@g-glas.si.
Lahko pokličete tudi naročniško
službo, vsak dan od ponedeljka
do petka od 8. do 15. ure, tele-
fon 04/201-42-47.

NEPREMIČNINE

STANOVANJA

ODDAM
GARSONJERO na Planini, 1. nad-
stropje, brez balkona, opremljeno, za
daljše obdobje, tel.: 041/816-528
20000783

FESST, d. o. o.,
nepremičninska
družba,
Koroška c 2, Kranj,
Telefon: 236 73 73
Faks: 236 73 70
E-pošta:
info@fesst.si
Internet:
www.fesst.si

NAJAMEM

SOBO v okolici Kranja, tel.: 040/665-367
20000808

Nagrajenci križanke Gorenjskega glasa z geslom **GORENJSKI
GLAS Z VAMI DOMA**, objavljene v Gorenjskem glasu 20. mar-
ca 2020, so: 1. nagrado (vrednostni bon trgovine Baldrijan iz
Kranja) prejme **Franc Rovar**, Kranj; 2. in 3. nagrado (knjigo Me-
landa) pa prejmeta **Franci Kržišnik**, Polhov Gradec, in **Lojzka
Vovk**, Zgornje Gorje.

Nagrajenci križanke Gorenjskega glasa z geslom **OSTANIMO
DOMA IN BODIMO ZDRAVI**, objavljene v Gorenjskem glasu
24. marca 2020, so: 1. nagrado (vrednostni bon trgovine Baldri-
jan iz Kranja) prejme **Ana Žagar**, Zgornje Jezersko; 2. in 3. nag-
rado (knjigo Melanda) pa prejmeta **Klemen Koblar**, Jesenice,
in **Janez Repe**, Zgornje Gorje.

Nagrajenci križanke Gorenjskega glasa z geslom **UČENJE NA
DALJAVO**, objavljene v Gorenjskem glasu 27. marca 2020, so:
1. nagrado (vrednostni bon trgovine Baldrijan iz Kranja) prejme
Janja Albinini, Kropa; 2. in 3. nagrado (knjigo Melanda) pa prej-
meta **Anica Lovišček**, Trzič, in **Draga Turk**, Žirovnica.
Nagrajencem čestitam!

Potrebujete projekt za pridobitev
gradbenega dovoljenja ali izvedbo
gradnje? Želite izvesti parcelacijo ali
potrebujete geodetski načrt?
**Strokovno in celovito od ideje do
realizacije - prostorsko načrtovanje,
projektiranje in geodetske storitve.**

Domplan, d.d., PE Urbanizem
Bleiweisova c. 14, 4000 Kranj
T: 04/20 68 740
E: urbanizem@domplan.si
I: www.domplan.si

HIŠE

KUPIM

HIŠO v Kranju, lahko tudi stanovanje z
vrtom, tel.: 031/449-093
20000795

POSESTI

ODDAM

VRTIČEK za zelenjavo, z možnostjo
namakanja, Otoče, tel.: 031/505-087
20000786

IŠČEM

50 m2 vrta za posaditev zelenjave,
vsaj za eno leto, poplačam z nekaj ur-
nim delom, tel.: 040/756-409
20000788

MOTORNA VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

CITROEN Berlingo 1.6 HDi, let.
6/2007, temno sive barve, lepo ohran-
jen, 232.000 km, tel.: 031/506-673
20000782

RENAULT Megane 1.6, letnik 2006,
registriran do 31.1.2021, cena ugo-
dna, tel.: 068/177-277
20000809

KUPIM

ODKUPIMO karambolirana vozila, vo-
zila v okvari, slabše ohranjena in nevo-
zna, poceni avtoveka po celi Sloveniji,
Grega Meze s.p., Čopova 1, Lesce,
tel.: 040/629-675
20000753

TEHNIKA

PRODAM

GLASBENI stolp Samsung, 60 w, z
gramofonom, tel.: 031/441-543
20000780

GRADBENI MATERIAL

GRADBENI MATERIAL

PRODAM

HRUŠKOV hlod, premera 40 cm, dol-
žine 1.8 m, tel.: 041/857-812
20000789

KURIVO

PRODAM

DRVA metrska ali razžagana, možnost
dostave, tel.: 041/718-019
20000747

BUKOVA drva, suha, debelina po želji,
možna dostava, tel.: 031/616-879
20000784

ŠPORT, REKREACIJA

PRODAM

ZARADI boleznih prodam električno
moško kolo, nov, še v garanciji, tel.:
041/903-430
20000775

STARINE

KUPIM

ODLIKOVANJA, kovance, ure, slike,
značke, srebrnino, luči, kipe in drugo,
tel.: 030/670-770
20000771

KMETIJSKI STROJI

KUPIM

SADILEC krompirja, tel.: 04/25-45-
080, 070/714-077
20000776

PRIDELKI

PRODAM

DROBNI krompir red fantazy, sora,
tel.: 041/350-458
20000777

DROBNO bellaroso za sajenje, tel.:
031/624-552
20000796

KORUZO za krmo, lahko tudi mletu,
tel.: 04/23-16-333, 040/453-324
20000807

KROMPIR jedilni, drobnejši desiree in
savana ter krmni, tel.: 040/355-865
20000802

KROMPIR za sajenje sora, melody,
carlingford, evora, sante ter jedilni, tel.:
041/416-241
20000811

OTAVO v balah in seno - refuza, tel.:
040/700-697
20000770

SEMENSKI krompir, ostanek semena,
tel.: 040/607-451
20000800

SENO in otavo balirano v kocke, okoli-
ca Kranja, možen prevoz, tel.: 04/25-
03-705, 040/842-844
20000779

SUHO otavo v okroglih balah, tel.:
041/572-120
20000791

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

2 KOZI z mladičkom, zelo ugodno, tel.:
040/794-988
20000790

BIKCA simentalca, starega 14 dni, tel.:
04/25-31-380
20000805

ČB bikca, starega 6 tednov, tel.:
04/25-03-043, 031/210-494
20000804

ČEBELJE družine na AŽ satju, tel.:
031/694-913
20000801

ČEBELJE družine na AŽ satih, s pa-
njem ali brez, tel.: 031/823-560
20000810

KOKOŠI - nesnice, jarkice, rjav, črne,
grahaste in bele, pred nesnostjo in KG
piščanci za dopiranje. Pripeljemo na
dom, Matej Bulovec s.p., Mlakarjeva
ul. 45, Senčur, tel.: 041/710-113
20000750

KOZO z mladičema, tel.: 04/51-41-
297, 051/392-628
20000768

KRAVE po izbiri, tel.: 04/25-03-101
20000793

MLADE purane za nadaljnjo rejo, več
starosti, tel.: 031/499-143
20000792

OSLIČKO, staro 8 mesecev ali manj-
njem za drva ali Muta Gorenje, tel.:
041/758-958
20000806

ZAJCE nemški lisec, stare 8 tednov,
celo gnezdo - 11 kom, zelo lepi, tel.:
040/979-622
20000785

KUPIM

BIKCA simentalca, starega do 1 mese-
ca, tel.: 04/25-91-294
20000797

NAJVEČJI ODKUPOVALEC živine za
Avstrijo - Kogler. Plačilo v 3 dneh, eko
plus. Oddamo v rejo pitance, bikce in
teličke. Kogler Franz A. d.o.o., Parmo-
va 53, Ljubljana, tel.: 064/130-081
20000749

OSTALO

PRODAM

PŠENIČNO slamo, balirano v velike
kocke in telice ČB, visoko breje, tel.:
031/504-509
20000778

ULEŽAN hlevski gnoj, z dostavo, tel.:
041/901-888
20000803

ZAPOSLITVE (m/ž)

NUDIM

PAŠNA skupnost Soriška planina II.,
Delnice 27, Poljane išče pastirja ovac
za pašno sezono 2020, tel.: 031/335-
046
20000794

IŠČEMO mehanika / vzdrževalca tovor-
nih vozil. Priporočene večletne izkušnje,
samostojnost pri delu. Plača po dogo-
voru. Škofic Promet d.o.o., Trstenik 32
A, Golnik, tel.: 040/502-765, Špela
20000798

IŠČEM

IŠČEM DELO - kot negovalca, 24 ur,
lahko za oba starša, kjerkoli v Sloveniji,
tel.: 070/285-634
20000787

IŠČEM - kitarista, pensionista, tel.:
040/535-114
20000712

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta
na Loko 2, 4290 Trzič, tel.: 59-55-
170, 041/733-709; žaluzije, roloji,
rolete, lamelne zavese, plise zavese,
komarniki, markize, www.asteriks.ne
20000748

ADAPTACIJE vsa gradbena dela, not-
ranje omete, strojne omete, fasade,
adaptacije, tlakovanje dvorišča, ograje,
kamnite škarpe in dimnike, kvalitetno,
hitro in poceni. SGP Beni, d. o. o.,
Struževo 7, Kranj, tel.: 041/561-838
20000754

ADAPTACIJE hiš in stanovanj, urejanje
dvorišč, fasade, ometi, izkopi, dimniki,
... LEARD d.o.o., Pivka 11, Naklo, tel.:
041/583-163
20000755

FLORIJANI, d.o.o., C. na Brdo 53/a,
Kranj izvaja vsa gradbena dela od te-
meljev do strehe, adaptacije, omete,
omete fasad, kamnite škarpe, tlakova-
nje dvorišč, tel.: 041/557-871
20000751

SANACIJE, obnove dimnikov z inox
cevmi, povrtavanje, rušenje, pozida-
va, montažni dimniki, dimniške kape.
Garancija 10 let. Aleš Avsenek d.o.o.,
Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-
246
19003399

GG naročnine

E-POŠTA: narocnine@g-glas.si, TELEFON: 04 201 42 41

www.gorenjskiglas.si

ZAHVALA

Nepričakovano in pre zgodaj nas je 24. marca 2020 v 83. letu
zapustila naša draga

DR. ŠTEFANIJA KRIŽNAR

iz Škofje Loke

Izredne razmere so botrovale temu, da smo se 27. marca 2020
od nje na škofjeloškem mestnem pokopališču poslovili v ožjem
družinskem krogu. Za vso pomoč in ganljive misli v težkih dneh
slovesa se vsem pristrčno zahvaljujemo.

Mož Ivan in sinova Tomaž ter Janez z družinama
Škofja Loka, 10. april 2020

ZAHVALA

Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin bo večno ostal.

V 80. letu nas je zapustil naš dragi partner, oče in dedi

MARTIN BALAŽIČ

iz Naklega

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in znancem za
izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, sveče, svete maše in denarno
pomoč. Hvala pogrebni službi Navček in gospodu župniku Jane-
zu Zupanču za pogrebni obred.

Žaljujoči vsi njegovi

ZAHVALA

Svojo bogato življenjsko pot je končal

VINCENCIJ ZORMAN

1928-2020
z Jesenic, Cesta Cirila Tavčarja 8

Zahvaljujemo se vsem, ki ste bili v teh težkih dneh v mislih z nami, nam izrekli sožalje in
še zlasti vsem, ki ste mu v zadnjih letih pomagali prenašati tegobe poznih let: zdravnikom
in drugemu osebju ZD Jesenice, UKC Ljubljana, SB Jesenice, Doma upokojevcv Črno-
melj in nazadnje Doma upokojevcv dr. Franceta Bergelja Jesenice.
Od njega smo se poslovili v najožjem družinskem krogu na pokopališču Blejska Dobrava.

Žena Albina ter sinova Mirko in Darko
v imenu vseh, ki smo ga spoštovali in imeli radi

Radio Sora
Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3
RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

Radio Triglav
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trig Toneta Čuharja 4, 4270 Jesenice
Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

Prazniki, kot jih še ni bilo

Zaradi koronavirusa bomo velikonočne praznike preživljali v krogu domačih, verske obrede bodo prenašali po televiziji, prireditev ne bo.

ANA ŠUBIC

Kranj – Letošnji velikonočni prazniki bodo precej drugačni, kot smo jih vajeni. Verniki se ne bodo mogli udeležiti obredov v cerkvah, zaradi omejitev gibanja bomo več ali manj doma, odpadli bodo tudi razni običaji, povezani s tem praznikom.

Tudi sekanja pirhov ne bo

Na Kokrici bi na velikonočni ponedeljek pripravili že 26. sekanje pirhov. Predsednica turističnega društva Mimi Rozman bo tako po dolgih letih na ta dan spet doma – tako kot drugi člani organizatorske ekipe, ki je že vseskozi bolj ali manj enaka. »Velikonočni prazniki so bili za nas vsako leto precej natrpani, za prireditev smo morali pobarvati tristo jajc in jih še dodatnih sto skuhati, da so jih otroci poslikali, poskrbeti je bilo treba za darila ...« je razložila Mimi Rozman, ki je v teh letih izpustila le eno prireditev. »Letos bo drugače, precej bolj umirjeno.« Danes se namerava lotiti peke potice, verjetno potratne ali pa mrzle, ki vzhaja čez noč. Pripravila bo tudi druge dobrote: skuhalo meso, spekla prato in pobarvala pirhe, le da manj kot sicer. Blagoslov jedi bo spremljala po televiziji, prav tako tudi mašo na veliko noč, sicer pa bi se odpravila k jutranji procesiji in v cerkev. »V glavnem bom doma, rada pa grem tudi na sprehod.«

Manca Špik že več tednov med domačimi

V krogu svojih domačih na Gorenjskem zadnje tedne preživlja tudi pevka Manca Špik s hčerko Lano. »Omogočiti sem ji želela čim več gibanja, zato sva se umaknili na mojo rodno Bohinjsko Belo.

Foto: DD Selection / Jezeršek gostinstvo

Gostinska družina Jezeršek pripravlja videodelavnico peke potice z mamo Sonjo. Mojstrico bo možno spremljati danes ob 17. uri na Facebooku, na strani njenega sina Luke Jezerška.

Teče že četrti teden karantene, Lana zelo uživa, sama pa to obdobje prisilnega dopusta vidim kot priložnost, da se spočijem in se posvetim domačim, skupaj smo cele dneve.« Dodala je še, da tudi sicer za praznike vedno pride na Bohinjsko Belo, da je v krogu staršev in sester. »Letošnja velika noč ne bo nič drugačna, le naše družnje bo malo daljše.« Družili se bodo tudi ob barvanju pirhov, kuhanju šunke in seveda za mizo, polno dobrot.

Potica s Sonjo Jezeršek

V znani gostinski družini Jezeršek pa v teh tudi za njihovo podjetje težkih časih snujejo nove ideje. Navdušeni nad dejstvom, da se med štirimi stenami marsikdo loteva tudi kulinaričnih izzivov, so se odločili, da bodo pripravili videodelavnico peke potice s Sonjo Jezeršek. Izkušena mojstrica bo svoje znanje delila danes ob 17. uri na Facebooku, na strani sina Luke

Jezerška, kjer so že objavili tudi seznam potrebnih sestavin in recept za orehovo potico. Tistim, ki peko potic niso večji, so ponudili dostavo na dom, pripravili pa so tudi družbeno odgovorno akcijo Potica od vas za nevidne junake, s katero spodbujajo k darovanju potic tistim, ki v tem času požrtvovalno opravljajo svoje delo za boljši jutri, npr. zdravstveno osebje, trgovke, policisti, komunalni in poštni uslužbenci ... Zaradi velikega števila naročenih potic so zbiranje naročil predčasno ustavili že v sredo. Danes in jutri jih bodo tako spekli in dostavili več kot dvesto, od tega dobro polovico za nevidne junake. Za pripravo vseh potic naj bi ekipa, v kateri bo tudi Luka Jezeršek, vodila pa jo bo mama Sonja, potrebovala okoli 12 ur. V akcijo so sicer vključeni vsi štirje bratje Jezeršek, ki bodo potice tudi sami dostavljali po Sloveniji.

Ta konec tedna bo eno glavnih opravil tudi priprava pirhov. Po podatkih

statističnega urada so rejci v Sloveniji predlani redili 1,9 milijona kokoši nesnic, ki so v povprečju dnevno znesle 1,1 milijona jajc. Slovenec je v letu 2018 povprečno porabil 181 jajc in 37,9 kilograma svinjine. V začetku lanskega leta je bilo v Sloveniji 75 oseb s priimkom Pirh in 38 oseb s priimkom Šunkar.

Voščilo Karitas iz Cerkelj

Koronavirus pa je okrnil tudi načine velikonočnih voščil, saj bodo z osebnimi stiki, razen med najbližjimi, zelo omejena. Iz župnijske Karitas iz Cerkelj so se v izogib morebitnim okužbam obrnili na naš časopis z željo, da prenesemo njihovo voščilo. »Letošnje velikonočno voščilo nas dosega drugače, kot smo vajeni. Droben virus nas je naredil ranljive in majhne,« so zapisali med drugim in poudarili, da voščilo milosti polne velikonočne praznike zlasti dobrotnikom, starejšim in osamljenim župljanom.

Pozeba ni povzročila škode, suša ustavlja rast

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Medtem ko so nizke temperature ob koncu marca in v prvih aprilskih dneh na nekaterih območjih Slovenije povzročile kar nekaj škode v kmetijstvu, še zlasti v sadjarstvu, pa za Gorenjsko zbrani podatki kažejo, da ni nastala večja škoda. Tatjana Zupan, vodja sadovnjaka Resje (KGZ Sava Lesce) in predsednica Sadjarskega društva Gorenjske, je povedala, da so pozeble marelice, breskve in zgodnje slive, ki so takrat že cvetele. Na češnjah, ki še ne cvetijo, ni večje škode, prav tako ne na jablanah.

Jagode in solata naj bi po besedah Marije Kalan, specialiste za rastlinsko pridelavo v Kmetijsko gozdarskem zavodu Kranj, dobro prestale mrazu. Pri zgodnjem krompirju, ki vznika pod kopreno, opažajo nekoliko temnejše poganjke, kar pripisujejo mrazu, a zaradi tega po mnenju pridelovalcev in strokovnjakov ne bo manjšega pridelka. »Vse večji problem postaja topla vreme. Tla so suha, rast se je ustavila, nekateri pridelovalci že zalivajo posajeno solato,« je svoja opažanja strnila Marija Kalan in dodala, da padavin še vsaj deset dni verjetno ne bo.

Shranili sneg za december

VILMA STANOVNIK

Planica – Kot so sporočili iz Smučarske zveze Slovenije, jim je te dni v Planici uspelo shraniti med osem in devet tisoč kubičnih metrov snega. Pokrili so ga s sekanci, da se bo ohranil do naslednje

zime, ko bo na sporedu svetovno prvenstvo v poletih. »Tako spravljen sneg je zagotovilo, da bomo tekmovanje lahko izpeljali ne glede na vremenske razmere, ki bodo v dolini pod Poncami v mesecu decembru,« pravijo planiški organizatorji.

Pomladanski sneg so v Planici shranili za december. / Foto: SZS

Prometno dovoljenje lahko podaljšate na eUpravi

Kranj – Od srede naprej je podaljšanje prometnih dovoljenj za vsa vozila, ki ne potrebujejo tehničnega dovoljenja, omogočeno tudi na spletnem portalu eUprava, so sporočili z ministrstva za infrastrukturo. Za podaljšanje je potrebna uporaba digitalnega potrdila, zato storitev lahko uporabljajo samo tisti, ki imajo že nameščeno delujoče digitalno potrdilo za uporabo portala eUprava. V skladu z vladnim odlokom je sicer veljavnost prometnih dovoljenj (in voznških dovoljenj), katerih veljavnost poteče do 16. aprila, podaljšana do 16. maja, zato podaljševanje veljavnosti po spletu ni nujno. Veljavnost je do 16. maja podaljšana tudi avtomobilskim zavarovanjem, pri čemer pa lahko tudi tega že zdaj obnovite na spletu, za kar se morate obrniti na svojega zavarovalnega agenta.

Cesta v Polhograjske za občane ni več zaprta

Medvode – Zaradi zaostrenih omejitev gibanja, ki jih je uveljavila Vlada RS in omejujejo gibanje državljanov le na območje matične občine, in glede na zelo dosledno upoštevanje te omejitve v preteklih dneh je Občina Medvode v torek, 7. aprila, odstranila vse cestne zapore, ki so jih vzpostavili (Polhograjci, Smedniški grad, Zbilje), razen dveh zapor na območju naselja Zbilje, ki za zdaj ostajata.

vremenska napoved

Danes, jutri in v nedeljo bo prevladovalo sončno vreme. Sredi dneva in popoldne bo ponekod zmerno oblačno.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

1/22 °C

SOBOTA

3/22 °C

NEDELJA

5/21 °C

